Milliyet
YAYINLARI

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

41

Ömür Candaş

PEMBE YUNUS

Milliyet
YAYINLARI

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

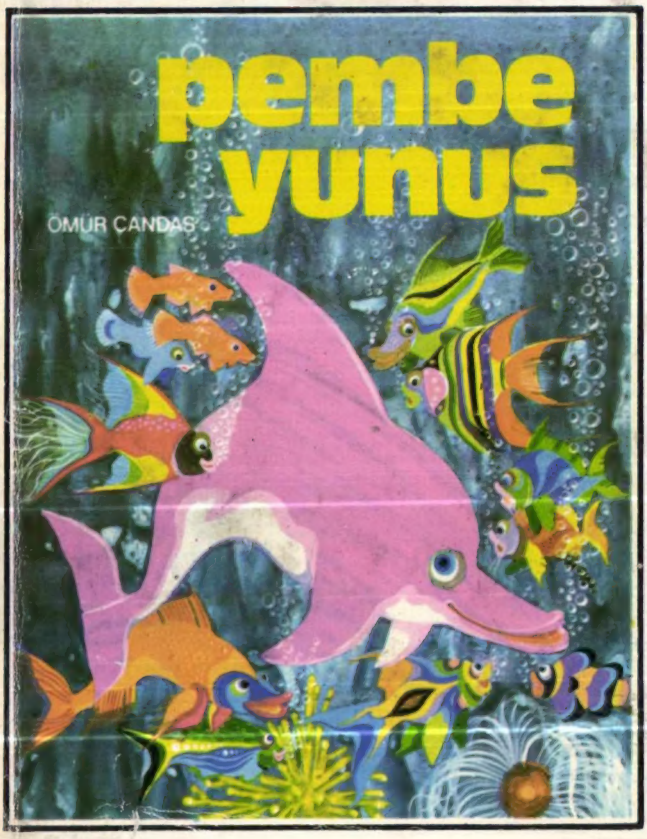

ÖMÜR CANDAŞ

PEMBE YUNUS

Milliyet
YAYINLARI

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI
Çocuk Kitapları Dizisi: 41

●

Yayın hakkı (Copyright): Milliyet Yayın Ltd. Şti.

●

Kapak ve iç resimler: Aydın Erkmen

●

Birinci baskı: Eylül 1972
İkinci baskı: Mayıs 1974

Bu kitap ÖZAYDIN Matbaasında
dizilip basılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

GÜNEŞ, altın saçlarını sulardan çekip çıkarırken, denizin içi bir bayram yerine dönmüştü. Şakayıklar bir bayram kırmızısıyle donanmışlardı yine. Uzun boylu yosunlar yeşil ışıltılar içinde sessiz bir türkü tutturmuş oynaşıyorlardı. Arada bir kollarını uzatıyorlar, yanlarından geçen rengârenk giysilere bürünmüş küçük balıkları da aralarına almaya çalışıyorlardı. Ama balıkların bazıları onların dokunuşlarıyle gıdıklanıyor, bazıları da utangaç utangaç kaçıyordu.

Denizin dibinde yukarılara doğru

perde perde açılıp mavileşen suyun içinde küçücük hava kabarcıkları, tersine yağan bir yağmur gibi yükseliyordu. Güneşin tazecik, ince ışık demetleri sevgiyle denizin içine yayılıyor, bir hava kabarcığına rastladılar mı da sevinçle parıldıyor, birdenbire yedi renge ayrılıp onları kucaklıyor, sonra yine yollarına devam ediyorlardı.

Kalın yapraklı bir yosunun ardından başını uzatan Mercan balığı, bir süre bu şenliği seyretti. Sonra yana dönüp kayalığa doğru süzüldü.

Kadife yosunlar arasındaki iri bir İstiridye, kabuklarını açıp kapayarak günlük temizliğini yapıyordu. Mercan balığı, onun, tanıdığı istiridyeler içinde en tembel olduğunu düşündü. Kaç yıldır, hâlâ bir inci yapamamıştı.

Şimdi de keyifle geriniyor, olduğu yere biraz daha iyi yapışabilmek için, yosunların aralanmalarını bekliyordu. 'Ne kadar tembel olursa olsun, 'yine de güzel bir istiridye' diye düşünmekten kendini

alamadı Mercan. O güzelim kabuklarının için pırıl pırıl parlıyordu.

Sabah sabah onunla karşılaşmaktan pek de hoşlanmamıştı ama Mercan. Böyle miskinin birini gördü mü kanı tepesine çıkıyordu. Bunu bir seferinde Mezit balığına da söylemiş, o da yememiş içmemiş, gidip İstiridye'ye yetiştirmişti hemen. O günden beri de araları bozuktu işte. Bu yüzden birbirlerini görmezliğe geldiler.

Mercan, ihtiyar Dülgerbalığını bulurum umuduyle, karşı kayalığa doğru yüzgeç salladı. Sıkıldığı zamanlar da, sevinçli olduğu zamanlar da onu arardı. Ne de olsa eski bir dostuydu.

Az ilerdeki kumluğun üzerinden geçerken, yavru Gümüş'lere rastladı. Sürü halinde, hızla gidiyorlardı. Gülümseyerek baktı Mercan onlara. Öylesine küçük şeylerdi ki, uslu uslu yüzmeyi bile beceremiyorlardı. Aralarından biri öbürünün kuyruğuna değdi mi, haydi, bir koşturmaca başlıyordu.

Bir bölüğü sağa sola ayrılıp kaçışıyor, sonra birden, bir şeylerden ürküp koşuşmaktan vazgeçiyor, öndekilerin peşine takılıyorlardı uysal uysal. Ama kocaman gözlerini kardeşlerinden ayırmıyorlardı yine de. Bir fırsatını buldular mı, yeniden oyuna başlıyorlardı.

Mercan durdu, onların geçmesini bekledi. İçin için gülüyordu bu yumurcaklara. Çok geçmez, bunlar da büyürler, alımlı delikanlılar, güzel genç kızlar olurlardı. O zaman yaklaşabilirsen yaklaş yanlarına. Çalımlarından geçilmez.

Arkalarından bir süre bakıp düşünmekten alamadı kendini. Kendi gençliği gelmişti aklına. «Zaman amma da çabuk geçiyor,» diye söylendi içinden. Sonra yüzgeçlerini salladı, solungaçlarından geçen mavi suyun serinliğine bıraktı kendini. Suyun ışıltısı, tatlı bir baş dönmesi veriyordu.

Bahar yeniden gelmişti işte. Işığın ürpertisinden, renklerin canlılığından duyuyordu bunu. Yosunlar şimdiden çiçek-

lenmişti. Bütün sualtı dünyası, gereksiz gölgelerini atıyor, o güzelim renklerini takınıyordu. Her yerde bir süslenmedir, bir donanmadır gidiyordu.

Hava kabarcıkları böyle ışıldamaya başladı mı, tamamdı zaten. «Bahar başka şey,» diye düşündü Mercan, «Bu yaşımda bile etkiliyor beni.» Sonra nedense utandı, yüzünü kan bastı. Pulları büsbütün kızardı.

Ufacık tefecikti Mercan. Öylesine küçüktü ki, baharın geldiğine bir yandan sevinirken, bir yandan da üzülüyor, içi daralıyordu. En çok da gençliğinde üzülmüştü böyle ufak tefek olduğuna. Herkesin ordan oraya koşuştuğu, rengârenk yosunlarla çevrili alanlarda boy gösterdiği günler, o bir kıyıya çekilip küskün küskün dururdu.

İçinden, büyük yolculuklar geçirir, yepyeni denizlerin, değişik, hiç görmediği yerlerin düşlerini kurardı. Ama tek başına, buralardan fazla uzaklaşmayı da göze alamazdı.

Büyük denizlerde, azgın canavarların kol gezdiğini duymuştu. Uçsuz bucaksız bir su altı ormanında bunlardan biriyle karşılaşırsa ne yapardı? Bunun düşüncesi bile içini titretiyordu. Öylesine korkunç şeyler anlatıyorlardı ki, bunlar bazen düşüne de giriyor, uyanıp kovuğundan dışarı fırlıyordu. Hele daha gün ağarmamışsa, büsbütün şaşırıyor, kendini gerçekten o derin denizlerde sanıyordu.

Neden sonra, kendi yuvasında olduğunu anlıyordu. Kovuğun kapısı önünde oturup, ilerdeki kumluk alana doğru uzanan geçidi seyredip komşularının horultularını dinleyerek sabahı ediyordu.

Böyle günlerde, bütün o uzak deniz özlemleri sona eriyor, böyle korkulu düşler gördüren yolculuklar düşünmekten vazgeçiyordu. Ama içinde bir eziklik kalıyordu hep, bunu atamıyordu.

İçinde korkunç canavarlar da dolaşsa, kim bilir ne güzel, ne değişik yerlerdi oraları. Bu yaşında bile, Mercan'ın serüven merakı geçmemişti. Belki de onu böy-

lesine uyanık tutan bu merakıydı. Bu düşleri olmasa, bunca yıl tek başına yaşayabilir miydi kolay kolay? İşte şimdi bahar gelince, yine gençliğindeki gibi duygulanmış, kulaklarında ziller çalmaya başlamıştı.

Mercan daha pek küçükken yitirmişti kardeşlerini. Anasıyle babasını ise hiç hatırlamıyordu. Denizaltı ülkesinin yasasıydı zaten bu. Hemen hiç kimse tanımazdı annesiyle babasını. Yumurtalardan çıkan kardeşler, yaşamayı kendi başlarına öğrenilerdi. Karşılaştıkları zorlukları kendi aralarında çözmeye alışırlardı. Ama kendilerinden yaşlı olanlar da, bu küçük yavrulara her zaman yardımcı olur, analarının babalarının eksikliğini duyurmazlardı doğrusu.

Küçüklüklerinde kim bilir kaç balık, az önce kendisinin Gümüş'lere baktığı gibi bakmıştı onlara da. Kardeşleriyle bir arada gezerken, öbür balıkların, şakayıkların, denizkastanelerinin ve süngerlerin kendilerine nasıl sevgiyle baktıklarını dü-

şündü Mercan. Bunun verdiği sıcaklık ve sevinçle birbirlerine takılır, hızlarını alamayıp koştururlar, durmadan şakalaşırlardı onlar da.

Bir gün, daha uzaktaki bir kayalığa gezmeye gitmişlerdi. Renk renk yosunların, denizlâlelerinin, leylakların, şakayıkların ve istiridyelerin çevresinde geziniyorlardı. Bu güzel renkleri, ancak düşlerde görülebilecek güzellikteki bitkileri, o bitkiye benzer hayvanları gördükçe gülümseyip birbirlerine gösteriyorlardı. Suyun yeşile çalar maviliği, büsbütün bir masal havası veriyordu bu dünyaya.

Sıcak bir yaz günüydü. Deniz öyle ılıktı ki, ikide bir yosunların gölgesine dağılıp dinlenmek gereği duyuyorlardı. Aralarından bir bölük, yine şakalaşıp koşturmaca oynuyorlardı.

Bir ara, Mercan da katıldı kardeşlerinin bu oyununa. Arkasından kovalayanlar yakalayamasınlar diye de önüne çıkan ilk kovuğa daldı. Ama tam bu sırada, öyle şiddetli bir sarsıntıyla çarpıldı

ki, kendinden geçti. Bayılırken, «Tamam işte,» diye düşünüyordu, «şimdi işim bitti. Kovuk diye bir canavarın ağzına daldım her halde.»

Sonra hiç bir şey duymadı. Her yer karardı.

Kendine geldiğinde ne kadar zaman geçtiğini hatırlamıyordu. Olduğu yerden deniz masmavi görünüyordu. Aydınlık bir cam gibiydi. Demek, sandığı gibi bir canavar yutmamıştı onu. Ama o sarsılmanın nedenini de anlayamadı. Hâlâ bir kesiklik vardı gövdesinde ya, kendine güveni geri gelmişti yine.

Yavaşça kovuğun ağzına yaklaştı. Birden sırtında bir ağrı duydu. Kımıldamadan durdu bir an. Bir yere çarpmış olmalıydı. Sırt yüzgecini kolay kolay oynatamıyordu. Bütün gövdesini bir titreme aldı, her yerine iğneler batıyordu sanki.

«Her halde hasta oluyorum,» diye düşündü. «Belki de zehirli bir şey yemişimdir.»

Yine de ne yapıp yapıp buradan çıkması gerekiyordu. Durumunu kardeşlerine bildirip yardım istemeliydi. Belki de buraya girdiğini görmemişler, şimdi her yerde onu arıyorlardı. Bir ara, yine de 'ortaya çıkınayıp şu oyunu biraz daha uzatsam mı' diye de geçirdi aklından. Ama her yanı öyle ağrıyordu ki oyun oynayacak gücü bulamadı kendinde.

Sonra korkuya kapıldı. Gece bastırırsa onları büsbütün kaybedebileceğini düşündü. Bütün gücünü topladı, yosunlara tutuna tutuna kovuktan dışarı çıktı.

Başı dönüyor, her şeyi bir kum bulutunun ardındaymış gibi görüyordu. Dayanamayıp denizin dibine düşüverecekmiş duygusuna kapıldı birden. Bulunduğu yer pek de derin olmadığı halde, altındaki düzlük bir kuyunun dibi gibi uzak geliyordu şimdi. Hiç aşağılara bakmamaya çalıştı.

Çevresinde kimseler görünmüyordu. Yalnız deminki bulanıklığın kendinden gelmediğini anladı. Su gerçekten de bula-

nıktı. O kadar aydınlık olduğu halde, bir şey seçilmiyordu. Başının dönmesi hâlâ geçmemişti. Kulaklarında da ağır bir uğultu vardı.

Bir süre orada, kovuğun önünde durup suyun durulmasını, yukarılara kadar yükselen kum taneciklerinin dibe çöküp yerlerine yerleşmelerini bekledi. Birkaç sefer bağırıp kardeşlerine seslenmek istedi. Ama boğazına bir yumru takılmış, ses yolunu tıkamıştı sanki. Bir yandan kızıyordu da kardeşlerine. Hiç değilse dolaşıp aramaları gerekirdi onu. Oysa görünürde kimsecikler yoktu. Hiç bir ses de duyulmuyordu.

Sırtındaki yüzgecin acısını duymasa, düş gördüğüne inanacaktı. Sırtında bir kayaya çarpmıştı mutlaka. Belki de kanıyordu. Ama ne kadar uğraşsa göremiyordu.

Az sonra güneşin aydınlattığı bir sabah gibi ağır ağır açılıp saydamlaştı yine sular. Yosunlar, şakayıklar ve lâleler,

pırıl pırıl renkleriyle yeniden ortaya çıktılar.

Ama onlarda da garip bir yorgunluk, boynu bükük bir dalgınlık vardı. Nedenini anlayamıyordu Mercan. O az önceki canlılık, o sevinçli kırpırtılar kesilmişti. Apaçık görülüyordu. İstiridyeler kapaklarını kapatmış, salyangozlar başlarını kuma gömüp ortadan çekilmişlerdi. Tedirgin edici bir durgunluk vardı ortalıkta.

Mercan, daha fazla dayanamadı. Bedenindeki sızılara aldırmadan, usulca kayalığın ilersine doğru süzüldü. Bomboştu her yer. Kardeşlerinden hiç biri görünürlerde yoktu. Şaşkın şaşkın bakınırken, birden birinin kendisine seslendiğini duydu.

«Hişt, hişt,» diyordu bir ses.

O yöne doğru döndü, ama bir şey göremedi.

«Hişt, buraya bak,» diye üsteledi yine aynı ses.

Kulakları uğulduyordu Mercan'ın.

Bu yüzden de iyice kestiremiyordu sesin nereden geldiğini. Boş boş bakındı ortalığa.

«Biraz daha yukarı,» dedi ses. «Oralarda da fazla dolaşıp durma.»

Gizli gizli konuşur gibiydi. Sanki bu sesin sahibi de bir şeylerden ürkmüş, ortaya çıkmak istemiyordu. Mercan, solungaçlarını açıp kapayarak derin bir soluk aldı. Sonra çekine çekine kayalığın yukarısına doğru ilerledi.

«Tamam,» dedi ürkek ses, «Şimdi yaklaş buraya.»

O zaman Mercan, kayalığın gölgesine sığınmış bir çift kocaman göz gördü. Sanki korkudan irileşmişlerdi, pırıl pırıl yanıyorlardı. Sonra koskoca bir ağız ve çirkin bir yüz gördü. İlk bakışta korktuğu halde yabancı gelmedi bu yüz Mercan'a. Ama yine de çıkaramadı kim olduğunu. Bu yüzden biraz duraksayarak, geri çekildi.

«Gel, gel,» dedi koca kafalı balık. «Burası tehlikesiz, korkma. Seni de tanı-

yorum zaten.»

Sonra yana dönüp yer açtı. O zaman Mercan, onun bu yakınlarda oturan Dülgerbalığı olduğunu gördü. İçi sevinçle doldu birden. Bu çirkin, ama iyi yürekli balığa burada rastlaması büyük bir mutluluktu.

«Çabuk» dedi Dülgerbalığı.

Mercan, bir atılışta onun yanına geldi. Kovuktan içeri kaydı. Daha ağzını açıp bir şey sormaya fırsat bulamadan, kocaman bir şeyin, denizin yüzünden karnını sarkıtarak ve suyun dibine kocaman bir gölge salarak geçtiğini gördü. Sonra ağır ağır uzaklaştı bu yabancı dev.

Boğazına tıkanan yumru şişip soluğunu kesti yine Mercan'ın. Solungaç kapaklarını hızlı hızlı açıp kapadı. Üst üste yutkundu.

Dülgerbalığı, üzerlerinden geçen bu kocaman şeye gözlerini dikmiş, sesini çıkarmadan seyrediyordu. Bir ara Mercan'a döndü.

«Bir tekne bu,» diye usulca fısıldadı.

«Bir balıkçı motoru.»

Mercan'ın içinde bir ürperti dolaştı. Ne zaman tanımadığı bir tehlikeyle karşılaşsa, karnında bir seğirme başlardı. Yine öyle olmuştu.

Dülgerbalığı, sarkık derisi, kemikli yüzüyle, olduğundan daha yaşlı görünüyordu. Yetmiş yaşındaydı sanki. Ağzını açmış, belli belirsiz soluk alıyordu. Korkmuştan çok öfkelenmişe benziyordu. Yalnız yukarıya diktiği gözlerinden, aynı zamanda biraz da ürkmüş olduğu anlaşılıyordu.

Uzun süre öylece, hiç kımıldamadan, seslerini çıkarmadan beklediler. Teknenin yırtıp açtığı su yüzeyi yeniden kapanıp duruldu. Eski durgunluğuna kavuştu her şey.

«Gittiler,» dedi Dülgerbalığı. «Bu ikinci geçişleriydi. Bir daha gelmezler.»

«Ne olduğunu anlayamadım,» dedi Mercan.

«Bir şeyin yok ya?» diye sordu Dülgerbalığı ona dönüp.

Duymadı Mercan. Onun gövdesindeki garip çıkıntılara, sivri kemiklerine bakıyordu. Ama Dülgerbalığı'nın, kendisine böyle bakmasından sıkıldığını anlayınca, başını öteye doğru çevirdi.

«Kardeşlerimi gördünüz mü acaba?» diye sordu kaygıyla. Yüreği yeniden hızlı çarpmaya başlamıştı.

«Önce bir sana bakalım,» dedi Dülgerbalığı. Sesi kalın ve çatal çataldı. «Yaralanmadan atlattıysan, yine şanslı sayılırsın.»

«Sırtımdaki yüzgeç biraz incinmiş, başka bir şeyim yok galiba,» diye karşılık verdi Mercan. Ama şimdi kendine aldırdığı yoktu. Asıl merak ettiği kardeşleriydi. Dülgerbalığı, yan dönüp dikilerek onun sırtına baktı.

«Derilerin sıyrılmış,» dedi. «Ama pek önemli sayılmaz, ucuz atlatmışsın.» Çirkin suratıyle gülümsemeye çalıştı, ama beceremedi. Her zamanki gibi içini bir üzüntü sardı. Geçirdiği tehlikeyi bile unutturdu bu üzüntü ona.

Her yanı öylesine çirkindi ki, gülümsemek bile yakışmıyordu yüzüne. Biliyordu bunu. O korkunç sırt yüzgeci, gövdesinin orasındaki burasındaki sivri çıkıntılar, patlak gözleri, kalın çatlak sesi, her zaman bir gölge gibi yapışıktı üzerine. Ne kadar istese, sevimli olmayı beceremiyordu. Tek iyi ve aydınlık yanı, yüreğiydi. Ama gel gör ki, onu da kimseler anlamıyordu işte.

Mercan daha pek küçük olduğu halde onun içinden geçenleri anladı. Farkında olmadan olduğu yerde büzülüp yüzgeçlerini sarkıttı. Kendisi onun yanında bayağı alımlı, güzel bir çocuk sayılırdı. Sonra Dülgerbalığı'na yaklaştı.

«Kardeşlerimi gördünüz mü?» diye sordu yeniden.

Dülgerbalığı, onun bu alımlı görünüşüne dalmıştı. Pembe pullarına, ne kadar çirkinleştirmek istese de başaramadığı biçimli gövdesine bakıyordu. İlk bu Mercan değildi, yanında güzelliğinden, sıkılan balık. Dost olduğu daha niceleri; Lü-

ferler, Levrekler ve Cennetbalıkları da hep böyle davranmışlardı ona. Silkinip şimdi bunları unutmaya çalıştı. Mercan kendisine birşey sormuştu ama, ne dediğini anlayamamıştı dalgınlıktan.

«Dinamitten kurtulmak büyük bir şans, bir mucize hatta,» dedi rasgele. Kocaman kafasını ağır ağır salladı. Sonra, Mercan'ın ne sorduğunun farkına vardı. Ama sözü oraya getirmek istemiyordu.

«Balıkçıların kötü bir huyu bu,» diye devam etti sözüne. «Kimi zaman aramızdan yakalamak istediklerini dinamit patlatarak ele geçirmeye çalışıyorlar. Oysa doğa yasalarına da aykırı bir şey bu. Ama işte balıkçılar arasında bazı akılsızlar çıkıyor. Onlar yüzünden, bütün denizaltı ülkesinde bir tek canlı kalmayacak. Nasıl diş biliyorum böylelerine bilemezsin.» Susup hızlı hızlı açıp kapadı solungaçlarını.

«Kardeşlerime de bir şey olmuş mudur acaba?» diye sordu Mercan.

Dülgerbalığı içinden, «İkimizden başka sağ kalan oldu mu diye sorsana,» diye

mırıldandı. Onu üzmemek için ne yapacağını bilemiyordu. Nasıl olsa öğrenecekti ama, elinden gelmiyordu kardeşlerinin başlarına geleni söylemek. Sözü uzatmayı denedi.

«Sen onlardan ayrılalı ne kadar oldu?» diye sordu. «Nerde bırakmıştın onları?»

«Hiç bir yerde bırakmadım,» dedi Mercan. «Birlikte geldik buraya. Buralarda bir yerde olmalılar onlar da. Oynuyorduk, ben saklanmak üzere o kovuğa girdiğimde hemen arkamdaydılar. Sonra korkunç bir sarsıntıyla kendimden geçtim. Gözlerimi açtığımda, hiç biri ortada yoktu. Sonrasını biliyorsunuz.»

Dönüp ona baktı Dülgerbalığı. Beş yıl önce, kendisi de aynı durumdaydı işte. Bir sonbahar günü, tek başına kalakalmıştı ortalıkta böyle. Dinamitle av yapan balıkçılar, kendisi dışında bütün kardeşlerini, bütün sürüyü öldürmüşlerdi. Kardeşlerinden ikisini yaralı bir durum-

da bulmuş, alıp bir kayanın kuytusuna götürmüştü.

Sonra, balıkçılar, kimi suya kendileri atlayıp, kimi de kepçelerini daldırıp, bütün ölü balıkları, bütün kendinden geçmiş yaralı balıkları toplayıp götürmüşlerdi.

Kendisi, yaralı iki kardeşiyle, kayanın kuytusuna saklanmış, balıkçıların gitmesini beklemişti. Ne var, ne yoksa toplayıp gitmişlerdi. Ama onlar gittikten sonra, kardeşleri de fazla yaşamamışlar, duydukları acıya dayanamayarak ölmüşlerdi. Günlerce göz yaşı dökmüştü Dülgerbalığı arkalarından. Kimi zaman üzüntüden, kimi zaman da öfkeden ağlamıştı. Ama elinden hiç bir şey gelmiyordu.

«Belki korkup kaçmıştır kardeşlerin,» dedi, Mercan'ı avutmaya çalışarak. Ama kendi de inanmıyordu söylediği sözlere.

Mercan, bir süre kaygıyla baktı.

«Hiç sanmam,» dedi. «Kaçmış olsalar bile, şimdi geri dönerler, tehlike geçtikten sonra beni ararlardı.»

Söyleyecek söz bulamıyordu Dülgerbalığı. Çirkinliğini de düşündükçe, sırtında kurşundan bir ceket ağırlığı duyuyordu. Biraz sevimli olsa, bu durumdan çok daha kolayca sıyrılabileceğini düşünüyordu.

«Haydi, artık gel de dışarı çıkalım,» dedi Mercan'a.

Birlikte sığındıkları kovuktan aydınlık sulara çıktılar. Dülgerbalığı, yüzgeçlerini açarak gerindi. Saatlarca olduğu yerde durmaktan, her yanı uyuşmuştu. Mercan sesini çıkarmadan çevresine bakınıyordu. Yaralı yüzgecinin sızısını unutmuştu bile. Solungaçlarını sık sık açıp kapıyor, suyu kokluyordu.

«Şuraya bak!» diye haykırdı birden.

Biraz ötelerinde, su yüzünün hemen altında, iki küçük kayabalığı ters dönmüş, dalgın dalgın yüzüyordu. Ama hiç bir kımıltı görülmüyordu gövdelerinde. Ne kuyrukları, ne yüzgeçleri oynuyordu.

Dülgerbalığı, bakar bakmaz anlamıştı.

Mercan hemen atıldı. Yanlarına yaklaştı. Bu zavallı balıkların artık yaşamadıklarını anlayınca da, çığlığını tutamadı. Bir süre büyülenmiş gibi baktı onlara. Kardeşlerinin başına geleni de anlamıştı hemen. Ama yine de, hepsinin ölmüş olduğunu, tek başına kaldığını kabul etmek istemiyordu bir türlü. Daha birkaç saat önce hepsi yanındaydı, gülüp oynayarak şakalaşıyorlardı. Şimdi ise bir tekinin bile sağ kalmadığı düşüncesi kor gibi dağlıyordu yüreğini.

«Şuralara bir bakalım,» dedi Dülgerbalığı'na. «Belki bizim gibi saklanıp kalanlar vardır. Yaralı bile olsa, sağ kalmış bir kaçını bulabiliriz belki.»

Dülgerbalığı sesini çıkarmadan, Mercan'ın peşine takıldı. Bütün kovukları, yosunların altını, köşe bucağı umutla aradılar. Ama boşunaydı.

Güneşin ışıkları solmaya başladığında, ikisi de yorgunluktan bitkin düşmüşlerdi. Mercan'ın içinde hâlâ bir umut vardı ama, Dülgerbalığı biliyordu. Canlı ka-

lan olsa, çoktan ortaya çıkardı. Kendi başına gelenler, Mercan'ın da başına gelmişti işte. Kim bilir daha kaç yavru balık da böyle aramıştı kardeşlerini.

«Haydi,» dedi Mercan'a, «Artık gidelim. Sonra yolumuzu bulamayız karanlıkta. Bilmediğimiz bir yerde de uzun boylu kalmak doğru olmaz.»

Yine de eve dönmeleri konusunda güç kandırdı Mercan'ı. Yavrucuk, yolda ağlayıp durdu.

Dülgerbalığı, o gece konuk etti onu evinde. Bir süre daha yanında kalabileceğini de ekledi. Şaşkın bir durumdaydı Mercancık. Hiç sesini çıkarmadı. Zaten o istemese de zorlayacaktı Dülgerbalığı. Bu ilk günlerin nasıl acı, nasıl uzun olduğunu biliyordu. Hele yanında biri olmazsa, hiç geçmek bilmiyordu.

Ertesi gün felâketi duyan bütün komşular, başsağlığına geldiler. Hemen hepsinin başından, buna benzer şeyler geçmişti. Son dört beş yıldır, buralardaki balıkçılar da dinamit denen bu baş belâsını

kullanıyorlardı. Nereden çıkmış, kimin aklına gelmişti? Oltayla, ağla yakaladıkları yetmiyormuş gibi, bir de dinamit patlatmaya başlamışlardı.

Bunun nedenini anlayamamıştı balıklar. Üstelik bu arada yalnız balıkların başına gelmiyordu felâket. Balıkçılar da sık sık paylarını alıyorlardı dinamitten. Kiminin parmakları, kiminin kolu kopuyordu. Sigaralarıyle fitili yakarlarken, bazen dinamit kendi ellerinde patlıyor, kendi ölümlerine, teknelerinin parçalanmasına yol açıyordu.

Yine de balıkların hiç biri anlamıyordu işte, balıkçıların bunu neden kullandıklarını. Bu kadar büyük tehlikeleri göze aldıklarına göre, mutlaka onları da buna zorlayan bir şey olmalıydı. Ama balıklar çıkartamıyorlardı bir türlü nedenini. Ne de olsa, onlar başka düşünürlerdi, insanoğulları başka.

O gün, sabahtan akşama kadar gelip gidenlerin çokluğundan, günün nasıl geçtiğini anlamadı ikisi de.

Üç gün sonra Mercan acıya alışmıştı artık. Kendi yaşantısı üzerine, geleceği üzerine düşünüp birtakım kararlara varmıştı. Çocukluk döneminin arkada kaldığını anlıyordu artık. Kendi için yeni bir düzen kurması gerekiyordu.

Dülgerbalığı ile Mercan bu konuda uzun uzun konuştular. Onları yoklamaya gelen komşu balıklar da katılıyorlardı ara sıra bu tatlı şöyleşilere. Getirdikleri yiyecekleri, masa olarak kullandıkları taşın üzerine bırakıyorlar, konuşmaya dalıyorlardı.

Bazı geceler sabaha kadar oturdukları oluyordu. Her birinin ayrı ayrı deneyleri vardı yaşama konusunda. Her biri başından geçen bir olayı anlatıyor, onu tartışıyorlar, sonra bundan çıkarılması gereken dersi araştırıyorlardı.

Aradan bir hafta geçince, Dülgerbalığı da, Mercan da bu toplantılardan yorulduklarını anladılar. Güzel bir yorgunluktu bu. Dostlukla yoğrulmuş bir yorgunluktu ama, yaşamalarını bir düzene

koymak için yapacakları işler de vardı. Böyle sürgit konuşmayla da çözümlenemezdi hiç bir şey.

Mercan izin istedi Dülgerbalığı'ndan, Onun gösterdiği yakınlığa nasıl teşekkür edeceğini bilemiyordu.

Bir yer bulması gerekiyordu Mercan'ın, her şeyden önce. Kış geldiğinde sığınacak bir kovuğu olmalıydı. Hep böyle başkalarının yanında konuk kalacak, başkalarına ağırlık olacak değildi ya. Şimdiden hazırlamalıydı kendini. Kışın günler bu kadar uzun değildi. Yiyecek bulmak da o kadar kolay olmayacaktı.

Dülgerbalığına veda ederken, gözünde ılık yaşlar toplandı. Rahatsız ettiğini söyleyerek özür diledi.

«Ne demek,» dedi Dülgerbalığı. «Kapım sana ve herkese, her zaman açıktır. Burada birbirimize duyduğumuz yakınlık yapma bir şey değil ki. Hepimizin başında aynı tehlikeler dolaştıkça, aynı çevrelerde yaşadıkça, birbirimizle dost olmaktan başka şey zaten gelmez elimizden.

Arada bir, birbirimizle kavga ettiğimiz de olmuyor değil. Ama bunlar gelir, geçer. Asıl tehlikeler yok olmadıkça, dostluğumuz da yok olmayacaktır.»

Mercan, ılık göz yaşlarını göstermemeye çalışarak başını salladı. Pek uzakta değil, karşı kayalıkta bir yer arayacaktı kendine. Son felâketten sonra, bir sürü kovuk boşalmıştı orada.

Dülgerbalığı'nın yanından ayrılıp kayanın önündeki kumlukta bir süre durup düşündü. Ne düşündüğünü pek de bilemiyordu ama, kumların gün ışığı ile aydınlanan aklığı, bütün acılarını alıp götürüyordu sanki. İçinin bu saydam ışıkta yıkandığını duyuyordu.

Sonra rengârenk şakayıklara doğru ilerledi. Deniztüllerinin arasından geçti. Çeşit çeşit kırmızılar, maviler, yeşiller ve sarılarla doluydu bütün deniz dibi.

Aşağıdan, kumların üzerinden, çarpık yürüyüşlü bir yengeç geçti. Kocaman bir istiridye, küçük hava kabarcıkları çıkararak açılıp kapandı. Mercan, bir an

için, onun kabukları arasında bir inci parıltısı görür gibi oldu.

Yemyeşil yosunlar, durgun suda nazlı nazlı dalgalanıyorlardı. Su öylesine saydamdı ki, ta uzaklarda gezinen çevik uskumruları, kumlara serilip yatmış deniz-yıldızlarını, süngerleri, şakayıkların yüzlerce çeşiti arasında gezinen çizgili otbalıklarını görebiliyordu Mercan.

O gün bütün boş kovukları dolaştı. Öğleye doğru, kayalığın büyük bir çıkıntı yaptığı yerin hemen altında bulduğu bir kovuğa yerleşmeye karar verdi. Yazın da, kışın da, elverişli bir yuva olabilirdi burası. Sonradan bu düşüncelerinde yanılmadığını da anladı zaten.

Yıllar nasıl da çabuk geçmişti. İşte bir bahar daha gelmişti. Bir bakıma, aylar sürecek bir bayramdı bu.

Yaşlanmak hoş bir şey değildi elbet. Birçok yeteneğini alıp götürüyordu. Ama daha çok bedensel yeteneklerdi giden. Bunun yanında, yaşama ve kendine duyduğu güven çoğalıyordu. Bilgisiyle, görgü-

süyle, karşısına çıkan güçlükleri yenmesini başarıyordu. Yine de gençlik başkaydı işte...

Mercan dalmış gitmişti. Gümüş yavrularının sürüyle geçişini seyrederken, birdenbire kendi çocukluğunu hatırlayıvermişti. Dülgerbalığına kadar gitmek üzere çıkmıştı yola, ama ta yıllar öncesine, çocukluğuna kadar uzanmıştı. Güldü kendi kendine. 'Evet, işte baharın etkisi bu' diye düşündü. En azından anılarını tazelemişti.

Yukarıdan sızan incecik gün ışıklarına baktı. Pırıl pırıl aydınlanmıştı ortalık. Kayalara yapışmış küçük midyelerden, salyangozlardan, ipil ipil hava kabarcıkları yükseliyordu. Sonu gelmeyen bir tespih dizisi gibi çıkıyorlardı. Daha aşağıda, yumurtalarından yeni çıkmış koca gözlü, saydam balık yavruları, ürkek ürke dolaşıyorlardı.

Kuyruğunu sallayarak ilerledi Mercan. Garip bir özlem içinde, sarhoş gibi olmuştu.

Az sonra kapısından başını uzatmış, çevresini seyreden Dülgerbalığı'nı gördü. Kocaman kafasını ileri doğru uzatmış, patlak gözleriyle dört bir yana bakınıyordu. Yaşlandıkça çirkinliği bir kat daha artmıştı. Gözlerinin altı halka halka olmuş, yüzünün kemikleri daha bir belirginleşmiş, gövdesindeki çıkıntılar irileşip, yamru yumru, garip biçimler almışlardı.

Mercan onun nasıl candan bir dost olduğunu, nasıl pırıl pırıl bir yürek taşıdığını bilmese, bu güzel bahar sabahında, yanına bile yaklaşmak istemezdi. Dülgerbalığı da bu yüzden bu kadar içine kapanık ve alıngan olmuştu zaten. Şu denizlerin altında amma da büyük terslikler oluyordu ya.

Dülgerbalığı da onun geldiğini görmüştü. Ne zamandır, konuşacak, üç beş söz edecek birini arıyordu o da. Ama Mercan iyice yaklaşıp yanına gelmeden kımıldamadı. 'Belki de yalnızca bir selâm verip geçer' diye düşünmüştü. Herkesin ne ya-

pacağı belli olmazdı ki. Tanımıyor değildi Mercan'ı. Kendisine duyduğu saygıdan ve sevgiden de haberi yok değildi ama, belli olmazdı işte. 'Bakarsın, bu güzel havada görmek istemez beni' diye düşünmüştü. Bana bakıp da ne diye içini kararsın.

Mercan gitti, yürekten selâmladı onu. Kapısının üstündeki mor sümbüller salkım salkım sarkmış, her yeri kaplamışlardı. İncecik ışıkta, içlerinden aydınlatılmış gibi saydam ve çekiciydiler. Suyun içinde ağır ağır dalgalanıyor, çan biçimindeki başlarını birbirine sürtüyorlardı.

Dülgerbalığı'nın bakışlarından, keyfinin pek de yerinde olmadığını anlamıştı Mercan.

«Hasta filan değilsin ya?» diye sordu.

«Yok,» dedi Dülgerbalığı, «Ama pek de iyi sayılmam. Bir ihtiyar ne kadar iyi olabilirse, o kadar iyiyim işte.»

«Amma da yaptın,» diye karşılık ver-

di Mercan, «Duyan da seni içi geçmiş, yaşı yetmiş biri sanacak. Daha dur bakalım. Hem kişinin yüreği genç olsun, öte yanını boş ver.»

«Öyle desek bile, yalnız yüreğin genç oluşu da yetmiyor.»

«Haydi haydi,» dedi Mercan, «Ben seni bilmem mi? Burada oturmuş, kim bilir ne kuruntulara dalmışsındır.»

«Keşke kuruntu olsa.»

«Bırak bunları da biraz dolaşmaya çıkalım. Bugün hava güzel. Bütün kış buralarda pineklemekten içim sıkıldı. Biraz değişiklik olsun.»

«Ben senin kadar genç değilim artık,» dedi Dülgerbalığı. «Benim için, bu havalarda dolaşmaya çıkmak erken daha. Hele biraz bana ısınsın ortalık. Şimdi orda burda bir sürü soğuk su akıntısı vardır. Bir tutuldum mu, ertesi gün hastayım.»

«Ne yani,» dedi Mercan, «Benimle gelmeyecek misin şimdi dolaşmaya?»

«Sağ ol ama,» dedi Dülgerbalığı, «be-

nim için gerçekten erken daha. Sen hele bir gez gel bakalım. Birkaç gün sonra da birlikte gideriz.»

«Canını sıkan bir şey mi oldu yoksa?»

«Hiç bir şey olmadı,» dedi Dülgerbalığı, «Sen daha anlamazsın bunu. Yalnızca hastalanmaktan korkuyorum. Bütün bir yaz şu kayaların arasında kalmaktansa, birkaç gün daha sabreder, dişimi sıkarım. Yaşlandıkça, can daha tatlı oluyor. Yaşayacağın günlerin de değeri artıyor. Şimdi sana ne kadar anlatmaya çalışsam boş.»

«Ona bakarsan, ben de artık pek genç değilim.»

«Yok, yok,» dedi Dülgerbalığı, «benim kadar da yaşlı değilsin.»

«Öyle olsun,» dedi Mercan. Yapmacık bir kırgınlıkla söylemişti bunu. Ama Dülgerbalığı'nı da deliğinden çıkaramayacağını anlamıştı. Hızlı hızlı açıp kapadı solungaçlarını.

«Darılma canım,» dedi Dülgerbalığı. «Önümüzde daha bir sürü gün var. Sen

bugün şöyle bir dolaş bakalım. Bir değişiklik var mı çevremizde, bir gör. Gelip bana da anlatırsın sonra.»

«Hoşçakal öyleyse,» dedi Mercan. «Ben de fazla uzaklaşıp geç kalacağımı sanmıyorum. Ama bu güzel günü de kaçırmak istemem doğrusu.»

«Haydi» dedi Dülgerbalığı, «yolun açık olsun. Yalnız kendine iyi bak, dikkatli ol.»

Sonra uzaklaşan Mercan'a baktı. Alımlı ince gövdesiyle, suyun içinde ne de güzel kayıyordu. Pembe pullarında ve alnında ışıldayan altın parıltısı görünmez oluncaya kadar izledi onu.

İKİNCİ BÖLÜM

BAHAR gerçekten de gelmişti o gün. Bütün medüzler, karidesler, istavritler, kırlangıçlar, hatta utangaç denizatları bile ortalığa çıkmışlardı. Hepsi de bu taze ve pırıltılı güneşin denizaltı dünyasına verdiği o yeni canlılığı ve renkleri seyrediyorlardı.

Beyaz mürekkepbalıkları kollarını sallıyor, kayalara yapışmış çiçeklere benzeyen şakayıklarla şakalaşıyordu. Gerçekte şakayıklar da hayvanlar sınıfındandılar ama, nedense bitki gibi yaşıyorlar-

dı böyle. Küçük bir kalkan balığı sürüsü, suya düşmüş bir küme yaprak gibi, oradan oraya dolaşıyordu.

Bütün denizaltı ülkesi, bahar gününün saldığı bu okşayıcı ışınlarla kendinden geçmiş gibiydi. Sular daha ısınmamıştı ama, herkesin içinde sıcak bir duygu titreşiyordu. Yosunlar, suyun hafif dalgalanışına bırakmışlardı kendilerini. Her yerden, ağır ağır hava kabarcıkları çıkıyordu, pırıl pırıl ve sessizce yükseliyorlardı.

Birden, ilerdeki kayalığın ardından iri bir baş belirdi. Yosunların gölgesine saklanmıştı. Görünmemeye çalışarak bir süre alaycı alaycı seyretti ortalığı. Kara kara, boncuk gözleri vardı. Kendisini kimsenin görmediğini anlayınca, bulunduğu yerden hızla fırlayıp ortaya atıldı. Kocaman gövdesinin suda yaptığı çalkantıyı duyanlar ne olduğuna bakmadan kaçıştılar.

Yavru balık sürüleri birbirlerine sokulup, kayanın arkasında kayboldular.

Şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Denizin dibinde, kumlar üzerinde de bir telâştır gidiyordu. Salyangozlar, denizminareleri ve bütün öbür kabuklu hayvanlar, kumun içine girmek için debeleniyorlardı. Kahverengi yengeçler, acemi acemi sağa sola koşturuyorlardı.

Arkalarına bakmadan kaçanlar, sığındıkları kovuklarda, hızlı hızlı birkaç solup alıp verdikten sonra, birden ortaya çıkan bu kocaman yaratığın ne olduğunu anlamak için dönüp baktılar. Yosunların arası, kayaların kuytuları, binlerce meraklı gözle doldu.

Şimdi, kayaların tam ortasındaki kumluk alanda, derisi ışıl ışıl parıldayan, pembe bir yunusbalığı duruyordu. Afacan bir gülümsemeyle çevresine bakınıyor, küçük, yassı bir gagaya benzeyen ağzını açıp kapıyordu.

Şaşkınlıktan, herkesin gözü fal taşı gibi açılmıştı. Bundan önce de yunusbalığı görmüş olanlar çoktu aralarında. Ama böyle pembe renkli bir yunusu ilk

olarak görüyorlardı. Bildikleri yunusbalıklarının renkleri koyu kahverengi ya da siyah olurdu. İhtiyarlar bile saklamıyorlardı şaşkınlıklarını. Şimdiye kadar sözünü bile duymamışlardı böyle bir şeyin.

Baba Lüfer, «Bahar başıma vurdu her halde,» diye düşündü. «Güpegündüz düş görmeye başladım galiba.» Sonra derin bir soluk alarak, gözlerini kapayıp açtı. Ama Pembe Yunus oradaydı yine. Düş filan değildi demek gördüğü.

Derisi sedef ve inci karışımı parıltılar saçan, baştan kuyruğa pespembe bir yunustu bu. Gözleri, kapkara sürmeli gözleri, gülümseyen yanaklarının arasından küçük küçük ışıldıyordu. Boyuna bosuna bakılırsa, yaşı pek büyük olmalıydı daha. Yalnız öylesine gururlu, alaycı ve afacan bir bakışı vardı ki, Baba Lüfer bile sakladığı kovuktan çıkıp, ona yaklaşmaya çekindi. Herkes de aynı şeyleri düşünmüştü her halde ki, kimse sığındığı yerden dışarı çıkmadı.

Pembe Yunus, kuyruğunu çalımlı ça-

lımlı savurdu. Su dalgalandı, küçük anaforlar meydana geldi. Şimdi o da biliyordu herkesin kendisini seyrettiğini. Gölgeler arasından kendisine merakla bakan küçük gözleri görmüyor değildi. Onların kendisinden duydukları korkuya için için gülüyor, kendi kendine böbürleniyordu.

Orada, orta yerde dururken, arada bir dibe yaklaşıp, kumlar üstüne düşen gölgesine bakıyordu. Bembeyaz kumlar, bir ayna gibi yansıtıyordu ışığı. Kumlardan yükselen küçük hava kabarcıklarını görünce, «Anlaşılan kumların altı oldukça kalabalık,» diye düşündü, Pembe Yunus. Sonra birdenbire yukarı doğru fırladı.

Kendisini seyreden gözler yine karanlıklara çekildiler. Pembe Yunus'un içi içine sığmıyordu oysa. Baharın verdiği sevinci her yere yaymak ister gibiydi. Damarlarında kan değil, baharın özsuyu dolaşıyordu sanki. Hiç bir yere sığamıyordu. Fıkır fıkır kaynıyordu içi.

Yeniden dibe yaklaştı. Dans eder gi-

bi, kuyruğuyle kumları yalayarak bir iki dönüş, yaptı. Sonra yeniden yukarı sıçradı. Tam denizin yüzüne yaklaştığında, kuyruğunu hızla vurdu. Öylesine bir güçle atılmıştı ki, suyun yüzünü ince bir kâğıt gibi delip havaya fırladı. O hızla bir süre boşlukta uçtuktan sonra yeniden daldı mavi-yeşil sulara.

Keyfi iyice yerine gelmişti. Güneşin katıksız ışıklarını duymak, ılık havada uçmak büsbütün kamçılamıştı Pembe Yunus'u. En sevdiği oyunlardan biriydi bu. Ayrıca, şimdi herkesin kendisini hayran hayran seyrettiğini de biliyordu. Şu pısırıklardan hiç biri yapamazlardı bunu işte. Bütün gün ortalıkta hımbıl hımbıl dolaşmaktan başka bir şey yaptıkları yoktu.

Pembe Yunus dönüp geldi. Gerilip bir daha zıpladı denizin üzerinde. En çok hoşuna giden de, denizin örtüsünü yırtıp uçarak havada bir yay çizdikten sonra, suyun onu yeniden hışıl hışıl yutuşuydu. Burnunun dikine suya dalarken doyumsuz

bir zevk duyuyordu. Sanki hem denizde, hem de gökyüzünde yürüyordu. Sudan çıkıp, bir buluta dalmış gibi, içinde bir hafifleme, kuştüyü gibi yumuşaklık duyuyordu.

Biraz daha derinlere gitti. Dibe inip hız almak için ne kadar çok gerilirse, havada da o kadar uzun kalabiliyordu. Gitti, gitti, iyice gerilip sıçradı. Kocaman bir kuş gibi uzun uzun uçtu havalarda. Sonra yeniden denizle kucaklaşırken kuyruğunu kıstı. İyice dibe inmeden, o hızla bir daha sıçradı. Ardından bir daha.

Bir suya dalıyor, bir havaya sıçrıyordu. Yüzdükçe hızı artıyor, daha denize gömülür gömülmez kuyruğunu çarpıyor, küçük dalgacıkların üzerinde, havalanıp uçuyordu. Onu gören martılar da çığlık çığlığa peşine düşmüşlerdi şimdi. Pembe Yunus kendinden geçmiş, yarışıyordu onlarla.

Yukarılarda gülümseyen güneşin aydınlığıyle her yer ışıl ışıldı. Masmavi gö-

ğün altında küçük top bulutlar beyaz beyaz geziniyorlardı.

Martılar bir süre sonra dönüp uzaklaştılar. Pembe Yunus yoruluncaya kadar yüzdü. Derisi büsbütün pembeleşmişti şimdi. Ama kendisini seyredenlerden iyice uzaklaştığını anlayınca canı sıkıldı. Geriye döndü. Aşağılardaki yosun ormanlarına baka baka yüzmeye başladı.

Her yer bomboş gibiydi. Oysa göründüğü kadar ıssız olmadığını biliyordu buraların. Ama kimi korkaklığından çıkmıyordu ortaya, kimi de sinsi sinsi bu korkakların peşinde olduğundan. Ortalarda gözükmemekte pek de haksız sayılmazdı yani birinciler.

Pembe Yunus derisinin rengiyle gurur duyuyordu. Nereye gitse, kimle karşılaşsa, şaşkın bir hayranlık uyandırıyordu. Bunu görmemek, anlamamak için kör olmalıydı. Üstelik aptal da değildi. Doğduğu günden beri çevresindeki bu havayı sezmişti. Herkesten sevgi ve hayranlık görmeye alışmıştı. Bundan yoksun ka-

lınca da bayağı yadırgıyor, öfke basıyordu içini.

Kendisini seyreden gizli gözlere öyle şeyler yapmalıydı ki, hepsi saklandıkları yerden çıkıp hayran hayran alkışlamalıydılar onu. Yalnız başınayken oynadığı oyunlardan zevk almıyor değildi ama, çevresinde bir hayranlık çemberi duymadıkça bir eksiklik buluyordu kendinde.

Kimi zaman da, çılgınca bir kuşkuya kapılıyordu. Pembe renginin solduğunu, kararıp kaybolduğunu sanıyordu. En dayanamadığı şey buydu. O zaman büyük bir korku kaplıyordu içini. Durgun bir su yüzeyi bulup kendini seyredinceye kadar da yatışmıyordu.

Bazen de düşüne giriyordu bu. O gece sabahı nasıl edeceğini bilemiyordu. Oysa boşunaydı bütün kaygıları. Kendisi de bilmiyor değildi. Soyunun yaşlıları kaç sefer söylemişlerdi. Yüz yılda bir ya görülür ya da görülmezdi böyle pembe bir yunus. Şimdiye kadar gören yoktu bir eşini. Çok eskiden de böyle pembe yunuslar

yaşadığından söz edilirdi ama, gözleriyle görme mutluluğuna daha önce hiç biri erişememişti.

Pembe Yunus bir yandan ağır ağır yüzüyor, bir yandan da bunları düşünüyordu. Yine öfke kaplamıştı içini. Kanı iğne gibi batıyordu damarlarına. Durgun denizin o mavi-yeşil rengi bile dindiremiyordu kızgınlığını. Önüne çıkan yosunları yüzgeçleriyle, kuyruğuyle iki yana savura savura ilerliyordu.

Bir süre böyle dalgın dalgın yüzdü. Onu uzaktan gören Medüz yavruları kaçıştılar. Oysa Pembe Yunus onları görmemişti bile. Şimdi için için söyleniyor, aklına kim gelirse ver yansın ediyordu.

Yalnızlık hem canını sıkıyor, hem de kimseyi yaklaştırmıyordu yanına. Daha doğrusu, herkesi aptal ve beceriksiz bulduğu için, kimse uzun süre dostluk edemiyordu onunla. Kendi yaşına bakmadan, yaşlı olsun, genç olsun, her önüne geleni azarlıyor, bir bahane bulup aşağılıyordu. Herkeste bir kusur bulmakta üs-

tüne yoktu. Bu kadar kendini beğenmişliği de kimse çekemezdi.

Kardeşleriyle öbür yakınları bile dayanamamışlardı bu huyuna. Pembe renkli doğdu diye, kendini hepsinden üstün saymaya başlamıştı. Büyüklerinin sözünü dinlemiyor, ne deseler tersine yapıyordu. Olmadık yaramazlıklara girişiyor, yaşlı başlı Yunusları alaya almaya kalkıyordu. Herkesi kırmaktan zevk alıyordu sanki.

Bir olur, iki olur. Sonunda hepsi ondan yüz çevirmiş, küsmüşlerdi. Gördükleri zaman başlarını çevirip konuşmamaya başlamışlardı. Bu davranışları, Pembe Yunus'u küplere bindirmişti. Ama herkesin de bir onuru vardı elbet. Çocukça yapılan birkaç yaramazlık bağışlanırdı, ama bağlanıyor diye yaramazlık yapmayı alışkanlık haline getirdin mi kimse dayanamazdı buna. Tek yanlı bir hoşgörü ayakta kalır mı?

İşte, Pembe Yunus da bu kötü davranışları yüzünden, herkesi bir bir ya-

nından uzaklaştırmış, en sonunda da yapayalnız kalmıştı. Konuşacak kimse bulamadığı için, kendi kendine söyleniyordu. Kimi zaman gidip yosunları azarlıyor, kimi zaman da kayalara çatıyordu. Onların da ağzı yok, dili yok. Ne desinler? Bu büsbütün kudurtuyordu Pembe Yunus'u. Ama bu yalnızlıktan ders alıp aklı başına gelmek şöyle dursun, azdıkça azıyordu. Bir damlacık olsun, kendinde suç bulmaya yanaşmıyordu.

Şimdi de aklına martıları takınıştı işte. Oyunun tam en güzel yerinde mızıklayıp kaçmalarına içerlemişti.

«Elbette,» diye düşündü, «Onları geçeceğimi anlayınca, kaçıp gittiler.»

Zaten oldum olası, şu kuşlardan hoşlanmamıştı. Ne yaptıklarını, nasıl yaşadıklarını anlayamamıştı bir türlü.

«Ne olacak, kıskanç yaratıklar,» diye söylendi kendi kendine. «Pembe bir Yunus görmüşler mi sanki şimdiye kadar?»

Karşısına çıkan küçük bir yosun or-

manına girmemek için döndü, çevresini dolaştı. Yosunların o uzun dallarının gövdesine değmesinden hiç hoşlanmazdı.

«Hemen de gelip yılışık yılışık sarılırlar,» diye mırıldandı.

Hele aralarından bazıları zehirli filan da olur, bir dokundular mı, artık günlerce kaşınır dururdu. Sular dalgalı oldu mu, hiç girilmezdi aralarına. Birbirine dolaşıp öyle bir düğüm olurlardı ki, artık çıkabilirsen çık aralarından.

Pembe Yunus'un en sevdiği yerler şakayık tarlalarıydı. Renkleriyle, biçimleriyle çeşit çeşit şakayıkları seyremeye doyamazdı. Otursa, şöyle iyi bildiği yüz çeşidini sayabilirdi aklından. Saydam bir çiçek gibi olanlar mı istersin, sapları ucunda bir çan gibi başlarını sallayanlar mı, yoksa çubuklardan meydana gelmiş bir top biçiminde olanlar mı? Say sayabildiğin kadar. İnce derili olanlar, sünger gibi etli olanlar. Kırmızısı, sarısı, yeşili, moru.

Onlar olmasa, deniz dipleri bu kadar

güzel olur muydu? Hele bahar gelince, hele yazın. Şimdi tam zamanıydı işte.

«Aklıma gelmişken, şöyle güzel bir şakayık tarlası bulayım da, gözüm gönlüm dinlensin,» diye düşünüp daha hızlı yüzmeye başladı.

Öyle rahat kayıyordu ki suyun içinde, derisi ışıl ışıl parlıyordu. Yüzgeçleri, kuyruğu kendiliğinden gidiyorlardı. Denizlerde karşılaştığı yaratıkları aklından geçiriyor, hiç birinin kendisi kadar güzel ve çekici olmadığını düşünüyordu.

Şimdi bir yolu olsa da, kendinden çıksa, şöyle biraz ötede durup kendi kendini seyredebilseydi. Ne kadar isterdi bunu yapabilmeyi. Kendini suların aynasında görmek başka şeydi, doğrudan görmek başka şey.

Sırt yüzgeci dikilmiş, suların altında yüzerken gözlerini kısmış, kendini, kendi gözleri önünde canlandırmaya çalışıyordu. Pembe pembe ışıldayan güzel mi güzel, biçimli mi biçimli bir gövde. Tam ona göre, alımlı bir kuyruk, güçlü yüzgeçler.

Ya ağzının, sürmeli gözlerinin güzelliği? Bütün bunlara bir de soyunun zekâsını ekle...

Birden durdu. O kadar nefret ettiği yosunlar takılmıştı yine burnuna. Başını iki yana sallayıp kurtulmak istedi bu pis ortlardan. Nereye gitse karşısına çıkıyorlardı işte. Sanki onu kızdırmak için fırsat kolluyorlardı.

«Nedir bunlardan çektiğim?» diye söylenmeye başladı. «Bu yılışık şeylerden bıktım usandım. Ne kadar da çok var denizde bunlardan.»

Baktı ki başından savamıyor, sağa doğru yüzdü. Ama kurtulamadı. Sola doğru yüzdü, yine kurtulamadı. Sonra şöyle bir durup baktı.

Bakmasıyle birlikte de, bütün dünya başına yıkılıyor gibi oldu. Deminden beri yosun sanıp kurtulmak istediği şey, gerçekte bir balık ağıydı. Ve Pembe Yunus dalgın dalgın yüzerken, farkında olmadan gelip ağın içine girivermişti. Hiç de dikkat etmemişti. Aklı büsbütün baş-

ka yerlerdeydi. Ne zaman gelip bu ağa takıldığını kestiremiyordu şimdi.

Demek ortalığın bu kadar ıssız oluşu bundandı. Herkes kendisinden değil, ağdan kaçmıştı. Bu bahar günü nasıl da akıl edememişti bunu? Kimsenin ortaya çıkmaması işte bundandı.

Bütün derisi, buzlu sulara girmiş gibi ürperdi. Pembe Yunus'un başına ilk olarak geliyordu böyle bir şey. Nasıl kurtulacağını da bilemiyordu. Belleğini yokladı, ama ağa düşen balıklar konusunda bir şey çıkaramadı. İnsanların, balıkları yakaladıktan sonra ne yaptıkları üzerine bir sürü şey hatırlıyordu da, ağa takılan balıkların nasıl kaçtıklarını hatırlayamıyordu.

Tam da zamanıydı hani bu aksiliğin. Bu güzel günde olacak şey miydi?

İlk şaşkınlığı geçtikten sonra durup düşünmeye çalıştı. Ama kafası durmuştu sanki. Bir kurtuluş yolu bulamıyordu. Şöyle bir dolanıp dolaştı ağın içini. Daracık bir yere sıkışıp kalmaktan öfkelenme-

ye başlamıştı. Küçük değildi ağ, ama koca denizlere alışan bir balık için yine de avuç içi gibi bir şeydi işte.

Pembe Yunus, ağın içinde bir iki dolaştıktan sonra, kendinden başka kimsenin bulunmadığını anladı. Bu da büsbütün kızdırdı onu. Sonsuz bir utanç duydu. Şimdi burdan geçen biri görse, rezil olmuştu işte. Bütün balıkların en aptalı oydu sanki.

Hırsından ağlamaya başladı. Sonra gidip bir köşeye çekildi. Belki başka balıklar da gelip ağa takılır diye bekledi.

■

KEŞKE, Dülgerbalığı da gelseydi, diye düşündü Mercan. Sular öyle ılıktı ki, biraz kımıldamasa uykusu geliyordu.

Her adımda, yeni bir güzellikle karşılaşıyordu. Bakıyordun, suyun rengi bir yerde mavilerin en güzeli oluyor, bir başka yerde ise, içinde ay ışıkları dolaşan derin bir yeşile dönüşüyordu. Yosunlar da

kışlık renklerini atmışlardı artık.

Bahar güneşinde, herkes sevinç içinde dolaşmaya çıkmıştı. Kışın dalgalı, fırtınalı, soğuk sularını geride bırakmanın verdiği mutluluk, her yerde yansıyordu. Çakıl taşları bile, şimdi bir başka ışıltıyle parlıyorlardı.

Mercan bir kayanın yanından geçerken baktı, üzerindeki bütün midyeler derin bir mutlulukla mışıl mışıl uyuyorlardı. Bütün kış fırtınalarla boğuşmaktan bitkin düşmüşlerdi anlaşılan.

«Gelecek yıl burada kalmazlar her halde,» diye düşündü. Bu kadar sığ sulara yerleşmenin bazı zorlukları da vardı çünkü. Sözgelişi, dalgaların etkisi deniz yüzüne yakın yerlerde daha çok duyuluyordu. Üstelik kıyılardan sürüklenen ağaç kütüklerinin çarpmasıyle yaralanmak tehlikesi de vardı. Böyle yüksek kayalara yerleşmiş nice midyenin başına gelmişti bu. Birçokları sakat bile kalmışlardı bu yüzden.

Su yüzüne yakın olmanın bazı ya-

rarları da yok değildi ama. Yiyecek boldu buralarda. Kıyılardan sürüklenen artıklar bir yana, plankton denen ve milyonlarca, görülmeyecek kadar küçük canlılardan meydana gelmiş bir tabaka, deniz yüzünde dolaşır dururdu.

Derin suların dibinde ise, zaten kıt olan yiyeceği büyük balıklardan önce davranıp, daha onlar ortaya çıkmadan kapmak zorundaydın. Her güzelin bir kusuru olur, diyenler boşuna söylememişler.

Mercan, midyeleri tatlı uykularından uyandırmamak için sessizce yüzerek uzaklaştı oradan.

Güneşten gelen ışınların eğimine bakılırsa, daha öğle bile olmamıştı. Oysa sabahtan beri bir sürü yer gezmişti. Günlerin de artık uzamış olduğunu düşündü. Bunca zaman yüzdüğü halde, hiç mi hiç yorulmamıştı. Tıpkı ilk gençliğinde olduğu gibi, bitmez tükenmez bir güç duyuyordu içinde. Sanki bir tomurcuktu da, patlayıp çiçek açacaktı.

Mercan yorulmamış ama, sıcak bas-

mıştı içini. Yolu üzerindeki bir yosun ormanına girdi. Ne de olsa serindi burada yosunların altı. Birdenbire ısınmıştı ortalık, alışamamıştı daha.

Yakında bahar yağmurları da başlardı. O zaman büsbütün ılıklaşıp durulurdu denizin içi. Bir de Mercan'ı uyuşturup dalgınlaştıran bir tatlılık yayılırdı sulara. Bu yüzden bahar yağmurlarını öteden beri severdi.

İnce ışık çubukları, denizin içinde gittikçe dikleşiyordu şimdi. Bütün bu gördüğü güzel görünümler sarhoş gibi etmişti Mercan'ı. Yosunların gölgesi de iyi gelmişti. Kendinden başka hiç bir balık yoktu görünürlerde. Yorgunluk değil, tatlı bir baygınlık duyuyordu içinde. Kulakları hafif hafif uğulduyordu. Elinde olmadan gözleri kapandı, yumuşacık bir uykuya daldı.

■

MERCAN, neden sonra gözlerini aç-

tığında yosunları görüp şaşırdı. Nerede olduğunu unutmuştu. Düşünde uzak denizlerde, yabancı ülkelerde dolaşıyordu. Bir balık şölenindeydi ve bilmediği yaratıklar ıslık çalıp halay çekiyorlardı. Bu ıslıklı türkünün öyle garip bir havası vardı ki, sevinç mi yüklüydü, acı mı doluydu, anlayamamıştı.

Uyandıktan sonra yavaş yavaş kendine geldi Mercan. Gün ışıkları şimdi öbür yana doğru yatmışlardı. Bu öğle uykusu öyle tatlı gelmişti ki, hâlâ kurtulamamıştı üzerine çöken ağırlıktan.

Birden o düşündeki ıslık sesini yeniden duydu. «Yine düş görmeye başladım galiba,» diye düşündü. Ama gözleri açıktı. Çevresine bakındı, kendisini yokladı. Hayır, uykuda filan değildi artık. Islık sesini açık açık duyuyordu. Uzun, inlemeye benzeyen bir sesti bu. Hiç kuşkusu kalmamıştı.

Yosunların arasından çıktı. Açık bir alana gelip dinledi. Deminki ıslık sesi, kesik kesik duyuluyordu yine. Üzüntülü, acı-

lı bir ağıt gibi uzayıp gidiyordu.

«Birinin başına bir şey geldi mutlaka. Yardım istiyor,» diye mırıldandı kendi kendine.

Bir süre durup sesin nereden geldiğini kestirmeye çalıştı. Sonra yavaş yavaş o yana doğru ilerlemeye başladı. Tabanı beyaz kumlar ve çakıllarla kaplı, uzunlamasına bir alanı geçti. Kocaman bir süngere benzeyen, delikli bir kayanın yanında durdu.

Islık sesi şimdi daha iyi duyuluyordu. Ama tam olarak kimden geldiğini göremiyordu Mercan. Çevresine bakındı. Sonra sesin geldiği yere doğru biraz daha ilerledi. Dipteki yassı, kırmızı taşı görünce, tanıdı bulunduğu yeri.

Yolunu şaşırmaktan korkmuyordu şimdi. Tek korktuğu, yaralı biriyle karşılaşmaktı. Üzülmekten başka bir şey gelmezdi elinden o zaman. Yine de ileriye doğru yüzmeye devam etti. Bir sünger tarlasının üzerinden geçti. Bu yakınlarda hiç bir balığa rastlamaması dikkatini çek-

mişti. Yoksa bir dinamit kıyımı mı olmuştu. Ama böyle bir şey olsa, patlamayı duyardı. Uykuda olsa bile duyardı.

Üstelik dinamit avı için erkendi daha. Yaz gelmeden başlamazlardı.

Uzun boylu, tül yapraklı bir şakayık topluluğunun çevresini dolandı. Kahverengi, kadife yosunlarla kaplı bir kayayı geçer geçmez de birden bir balık ağıyla karşılaştı. Durup uzaktan baktı.

Şiddetli bir ıslık sesi kulaklarını tırmaladı Mercan'ın. Bu sefer, acıyla inleyen balığı da görmüştü. Ama inanamadı, şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı.

Şimdiye kadar görmediği güzellikte yavru bir yunustu bu. Üstelik, ışıl ışıl yanan derisinin öyle güzel pembe bir rengi vardı ki, hayran oldu Mercan. Küçük kulaçlarla, ona doğru yaklaşmaya başladı.

Pembe Yunus, ağın içinde kendini ordan oraya atıyordu. İkide bir yukarı çıkıp soluk alıyor, sonra ağın içinde fırdolayı dönüyordu. Saatlardır öfkesini yenememişti. Yapacak hiç bir şey gelmiyordu

aklına. Kızgın kızgın söylenerek yüzüp duruyordu. Sıkıntısından, ıslık gibi çığlıklar atıyordu sık sık.

Mercan bir süre sesini çıkarmadan seyretti onu. Öyle güzel bir yunustu ki, üstelik öyle de küçük bir yavruydu ki, baktıkça içi parçalanıyordu Mercan'ın. Bütün denizler içinde arasan, belki bir eşine daha rastlanmazdı bu Pembe Yunus'un.

Başka kimse görünmüyordu ağın içinde. Pembe Yunus, daha kendisini görmemiş olacaktı ki, orada kendi kendine çocukça konuşuyordu.

Mercan, ağı şöyle bir gözden geçirdi. Kendisine hiç yabancı gelmiyordu. Biraz yukarı çıkıp mantarların altına baktı. Sonra dibe indi, uzaktan şöyle bir çevresini dolandı. Evet, evet, ezik kurşunlarından tanımıştı ihtiyar balıkçının ağını. Kurşun bulamadığı yerlere, iri çiviler, garip demir parçaları bağlamıştı.

Yalnız kendisi değil, bu çevrede yaşayan bütün balıklar, kendi evlerinin içi kadar iyi tanırlardı bu ağı. İçinde Pembe

Yunus'tan başka kimsenin olmayışının nedenini de o zaman anladı. Ağın bütün deliklerini ezbere bilirdi herkes.

İhtiyar balıkçı öylesine yoksul, öylesine zavallı bir adamdı ki, oturup bu delikleri örecek gücü bile bulamazdı kendinde bir türlü. Delik ağla geçimini sağlamak kolay mı? O da bu yüzden iki yakasını bir araya getiremezdi. Ama doğrusu ya, bir sefer olsun öbürleri gibi dinamit kullanmaya da kalkmamıştı. Bu eski ağla aç kalmaya katlanmış, yine de kötü yollara sapmamıştı.

Hepsi acırlardı bu ihtiyar adama. Ama göz göre göre de ölüme gidilir mi ya? Ne zaman ağa girecek olsalar, bir deliğini bulur, sıvışırlardı yine. Yabancı bir balık gelip takılmadıkça da avcunu yalardı balıkçı.

Mercan, ağın içinde gidip gelen Yunus'a baktı. Ne yapıp yapıp kurtarmalıydı onu buradan. Pembe oluşu bir yana, böyle güzel, sevimli bir balığın denizden çekip alınmasına göz yumamazdı. Kendi

gözleriyle görmese, pembe bir yunus olacağına dünyada inanamazdı çünkü.

Hem belki ikisi bir olur, uzak ülkelere giderlerdi. Belki dost olurlardı. Böyle bir Yunus'un dostluğundan da kıvanç duyardı doğrusu. Bu kadar alımlı güzel ve akıllı bir dostu olmasını kim istemezdi? Yunuslar, aklı başında balıklardı, hem de boşuna değildi bu ünleri. Onlar üzerine anlatılan hikâyeleri çok dinlemişti Mercan. Ama şimdiye kadar pek yaklaşamamıştı yanlarına.

Bu küçük yavru Yunus'un daha büyüyeceğini, kocaman bir balık olacağını düşündü. Böyle güçlü kuvvetli bir dostu olsa, kimse yan bakamazdı ona. İçini şimdiden sıcak duygular kaplamıştı. Onu buradan kurtarırsa, mutlaka dost olurlar, Pembe Yunus kendisini yanına almayı kabul ederdi. Mercan ne yapıp yapıp onu bu ağdan kurtarması gerektiğini anlıyordu. Ayağına kadar gelmiş bir şanstı bu.

Yüzerek, ağın dışında Pembe Yu-

nus'a yaklaştı. İyice heyecanlanmıştı Mercan. O da görmüştü şimdi kendisini. Çekik gözleriyle bakıyordu.

«Hey, Yunus Kardeş,» diye seslendi Mercan, «Ağa fazla yaklaşma. Kuyruğun takılmasın bir yere.»

Mercan'ın sesini duyan Pembe Yunus, şöyle bir başını döndürüp ters ters baktı ona.

«Buraya bak ufaklık,» dedi dik bir sesle. «Sen herkesin işine burnunu sokmasan olmaz mı? Boyuna bosuna bakmadan, bir de 'Yunus kardeş' diye yılışıyorsun-»

Zavallı Mercan, hiç beklemiyordu böyle bir karşılığı. Neye uğradığını şaşırdı. Bütün düşleri bir anda kırılmış, altüst olmuştu. Demek, kendisinin bu kadar içten davranışını yılışıklık saymıştı.

«Sana yardım etmek istemiştim,» diyebildi, duyulur duyulmaz bir sesle. Olduğu yerde donup kalmıştı. Neden böyle davranmıştı acaba bu Pembe Yunus? Onu incitecek ya da kızdıracak bir şey

söylememişti ki. Tersine, kuyruğunu ağlara takıp, kaçışını güçleştirmemesi için uyarmıştı.

Belki de kendisi gibi küçücük bir balığın yardımına ve acıma duygusuna sığınmayı yedirememişti kendine. Öyle ya, yavru da olsa, koca bir balıktı işte. El kadar bir Mercan'ın yardımına kalması, onurunu kırmış olabilirdi. Hızla dönüp uzaklaşması da bunu belli ediyordu zaten.

«Dur bakalım,» dedi Mercan kendi kendine. «Çocukla çocuk olmayalım. Ne yaptığının kendi de farkında değildir o şimdi.»

Derin bir soluk aldı. Ağın yırtık yerini hatırlamaya çalıştı. Önce soğukkanlılığı elden bırakmamalıydı. Yoksa kendi de yanlış bir davranışta bulunur, hayatının sonuna kadar duyacağı bir pişmanlıktan kurtulamazdı sonra.

Pembe Yunus birden gelip ağın öte yanında dikildi. Küçücük gözlerinde öfke kıvılcımları parlıyordu. Bir süre tepeden

kuyruğa gözden geçirdi Mercan'ı.

«Buraya bak,» dedi, «Ne diye demir atmış gibi duruyorsun orada? Yardım etmek istiyorum diye böbürlenmek kolay. Göster bakalım elinden geleni de görelim.» Sesi yine sertti ama, deminki kadar kırıcı değildi sözleri.

«Tamam,» diye düşündü Mercan, «Aklı başına geliyor. Zaten o kadar aptal olamayacağını da biliyordum.»

Boşuna dememişler: Öfkeyle kalkan, ziyanla oturur. İstediği kadar onurlu olsun, tehlike içinde eli kolu bağlı durmaktansa, en küçük bir kurtuluş umuduna bile sarılması gerekiyordu Pembe Yunus'un. Onurundan biraz eksilirmiş, varsın bu yolda eksilsin. Onur dediğin bununla azalacaksa, varsın hepsi gitsin. Yine de herkesin kendi bileceği bir şey.

«Dur biraz,» dedi Mercan, Pembe Yunus'a. «Seni buradan çıkaracağım ama, biraz sabırlı ol.»

«Bana bak, bücür.» dedi Pembe Yu-

nus, «Saatlardır beklemekten sabrının sonuna geldim. Sen de onu taşırma. Ne yapacaksan çabuk yap.»

«Buradan ayrılma,» dedi Mercan, «Şimdi geleceğim.» Bir yandan, onun pek de haksız olmadığını düşünüyordu. Böyle bir yerde kısılıp kalmak herkesi çılgına çevirirdi. Hele bu yaşta, hiç de kolay değildi başına gelen.

Dibe doğru indi Mercan. Yanlış hatırlamıyorsa, orada kocaman bir deliği olacaktı ağın. Kendisi de kaç sefer kullanmıştı bu deliği, kaçmak için.

Biraz gittikten sonra aradığını buldu, ihtiyar balıkçının her zaman olduğu gibi, yine eli değmemişti deliği örmeye. Yunus'un şansının da açıldığını düşündü. Yalnız, söküğü biraz daha genişletmek gerekecekti belki.

Yeniden yukarı çıktı. Pembe Yunus'un yanına gidip gülümsedi.

«Haydi,» dedi, «Geçidi buldum. Kurtuldun sayılır artık. Gel benimle.»

Pembe Yunus hiç sesini çıkarmadı.

Mercan'a boş boş baktı. Sonra onun gittiği yöne doğru ağır ağır ilerledi ağın içinde.

Mercan ağdaki koca deliğin ortasında durmuş, onu bekliyordu. Pembe Yunus deliğe şöyle bir baktı. Sonra Mercan'a döndü.

«Geçit dediğin bu muydu?» diye sordu küçümser bir tavırla. «Ben de bir şey sandıydım. Ancak senin gibiler geçebilir oradan. Sen beni cüce mi sandın? Gözlerin iyi görmüyorsa yaklaş da öyle bak.»

Mercan'ın burasına kadar gelmişti. Ama kendini tuttu, sesini çıkarmadı «Yine yaranamadık,» dedi kendi kendine, «Amma da balığa çattık ha.» Böylesine hiç rastlamamıştı. İyilik yapıp teşekkür beklerken bırak teşekkürü, bir de paylanıyordu üstelik. «Ah,» diye geçirdi içinden, «Ben de senin kadar iriyarı olsaydım, haddini bildirirdim şimdi sana. Ama dur bakalım, onun da sırası gelecek. Sen madem böyle yapıyorsun, bir

gün gelir sorarım bunu sana. Sen hele şuradan bir çık. Peşini öyle kolay kolay bırakacağımı sanma. Sende bu kafa varken, nasıl olsa düşersin yine ocağıma.»

Sonra deliğe yaklaştı Mercan, dişleriyle ağı kemirmeye başladı. Geçiti onun geçebileceği kadar genişletmek istiyordu. Pembe Yunus ise, onun ne yapmaya çalıştığını anlayınca kendini gülmekten alamadı.

«Sen hele şöyle kıyıda dur bakalım, bücür,» dedi. «Deliği genişletmeyi sana bırakırsak, daha günlerce burada kaldık demektir.»

Mercan, onun olduğundan daha yaşlı biri gibi konuşmaya çalıştığını fark etmişti. Düpedüz özeniyordu buna. Hiç sesini çıkarmadan yana çekildi Mercan. Pembe Yunus geldi, çenesiyle birkaç sefer vurarak, zaten çürümüş olan ağı parçalayıp, kocaman bir delik açtı orada. Sonra içinden hızla geçip dışarıya çıktı.

«Gördün mü?» dedi Mercan'a, «Ağ böyle parçalanır işte. Benim gibi bir Yu-

nus'u ağla yakalayacak adam, anasından doğmamıştır daha.»

Mercan ne olursa olsun, kızmayacağı konusunda kendisine söz vermişti. Ona bakıp gülümsedi.

«Gerçekten de,» dedi, «Senin kadar güçlü bir balık görmemiştim şimdiye kadar. Nasıl da parçalayıverdin ağı öyle bir vuruşta?» Alay ettiğini anlayıp anlamadığına baktı. Hiç aldırmamıştı Pembe Yunus, ciddiye almıştı bu sözlerini.

«Ne sandın ya?» dedi, «Şimdiye kadar kaç balıkçının ağlarını parça parça ettim ben. Hem yalnız kendimi değil, yüzlerce balığı da kurtardım.»

Mercan onun yalan söylediğini hemen anlamıştı, ama belli etmedi, Böbürlenmek için uyduruyordu bunları. «Hem kendini beğenmiş, hem de yalancının biri,» diye düşündü Mercan. Şimdi yüzüne vuracak olsa, tatsızlık çıkabilirdi. Bu da işine gelmezdi. En iyisi, şimdilik suyuna gitmekti. Fırsat bulunca da yapacağını biliyordu. Kin duyduğu filan yoktu, ama

bir ders vermek istiyordu bu şımarık yumurcağa.

«Demek sendin,» dedi Mercan yapmacık bir merakla, «Bütün o balıkları kurtaran sendin demek? Kaç kişi anlatmıştı. Kahraman biri gelip kurtarıyormuş. Ama kim olduğunu bilemiyorlarmış. Yalnız pembe bir köpük görüyorlarmış uzaklaşan. Şimdi anlaşıldı iş.»

«Evet,» dedi Pembe Yunus, «Ben öyle küçük şeylerle böbürlenmeyi sevmem de, onun için istemiyordum onlara görünmeyi.»

Mercan için için güldü. Nasıl da kolay uyduruyordu bu Yunus. Hayatı çok kolay geçmişti anlaşılan. Gerçekten birtakım güçlüklerle karşılaşıp onları yenmek zorunda kalsa, bu kadar desteksiz atamazdı.

«Haklısın,» dedi Mercan, alay etmeye devam ediyordu. «Ben de öyle düşünüyorum. Küçük bir iyilik yaptım diye, onu başıma kakanlardan hiç hoşlanmam.» Sonra gözlerini süzüp hayran hayran

Pembe Yunus'a baktı. «Şimdiye kadar gördüğüm ilk Pembe Yunus sensin,» dedi. «Ne kadar güzel bir derin var böyle! Kardeşlerin de hep pembe mi senin? Ya anan baban? Onlar da böyle pembe mi hep?»

Birden değişti yine Pembe Yunus'un bakışları. Başını yukarı kaldırdı. «Hayır,» dedi kesin bir sesle. «Soyumuzda benden başka Pembe bir Yunus yaşamıyor bugün. Çok eskiden yaşamış olanlar bulunduğu biliniyor, ama bugün benden başkası yok.»

«Ne mutlu sana,» dedi Mercan. «Seninle karşılaşmak bile öyle olağanüstü bir şey ki. Hâlâ düş gördüğümü sanıyorum.»

«Hayır,» dedi yine Pembe Yunus. «Düş müş gördüğün yok. Karşında duran etiyle kemiğiyle bir Pembe Yunus. Benimle tanıştığın için övünebilirsin. Başkalarına da anlat bunu istersen. Ama sana inanacaklarını hiç sanmıyorum.»

«Ah! Nasıl mutluyum bilemezsin,»

dedi Mercan alayla. Ama Pembe Yunus, her söylediğini ciddiye alıyordu. Kendi de çok ciddiydi palavralarında.

Bir yandan konuşuyor, bir yandan da gelişigüzel yüzüyorlardı. Pembe Yunus'un sağına soluna hiç baktığı yoktu. Gözlerini kısmış, dosdoğru önüne bakarak, soylu bir kişi tavrıyle yüzgeçlerini ağır ağır sallıyordu.

«Anlaşılan sen buraları iyi tanıyorsun,» dedi Mercan'a. Ama konuşurken bile hiç dönüp bakmıyordu.

«Buralı sayılırım,» dedi Mercan. «Bize konuk gelsen, bütün komşular sevinirdi.»

«Yapacak bir sürü işim var,» dedi Pembe Yunus. «Şimdilik böyle şeylerle uğraşamam.» Büyük bir ülkenin yöneticisi gibi, yorgun bir sesle söylemişti bunları. Mercan, gülmemek için zor tutuyordu kendini. Bu olağanüstü güzelliği olmasa, tam alaya alınacak balıktı. Belki de kendi suçu değildi böyle şımarık oluşu. Her halde yakınları her yaptığını hoş

karşılayıp her sözüne, evet diyorlardı.

«Uzakta mı oturuyorsun?» diye sordu Mercan.

«Pek yakın sayılmaz,» diye cevap verdi Pembe Yunus. «Senin gibi bir bücür için, iki günlük yol.»

Mercan sözü değiştirmek gereğini duydu. Çünkü fırsat buldukça, kendisini aşağılamaktan geri kalmayacaktı bu koca budala. Nereye kadar katlanabilirdi buna, bilmiyordu. En iyisi, kendisini konu dışı bırakacak şeylerden söz etmekti.

«Kim bilir ne kadar çok yer gezmişsindir,» dedi. «Bütün denizaltı yaratıkları, seni aralarında görmeye can atıyordur.»

«Evet,» dedi Pembe Yunus, «Kuzey denizleri dışında, hemen bütün denizleri dolaştım. Oraya da çağırdılar ama, doğrusunu istersen, soğuktan hiç hoşlanmam. Hep bir dahaki yıla gelirim diye atlatıyorum onları.»

Mercan yan gözle ona bakıyordu. Şimdi de çok gezmiş, çok görmüş yaşlı

bir balık tavrı takınmıştı.

«Okyanuslarda öyle derin yerler varmış ki, dediklerine göre orada yaşayan canlılar hiç gün ışığı görmemişler daha. Doğru mu bu?» diye sordu Mercan.

«Doğru,» dedi Pembe Yunus. «Çoğu gün ışığının ne olduğunu bile bilmez. Ordaki balıklar, genellikle alınlarında bir lambayla dolaşırlar. Öyle derin yerler gördüm ki, sonunun nerede bittiğini kimse bilmiyordu. Ben baktım, ben de göremedim dibini. Mosmor karanlıktı.»

Anlatılanları iyi dinlemiş olduğu belliydi. Ayrıca iyi bir zekâsı, güçlü bir belleği de vardı. Soyunun bütün iyi niteliklerini taşıyordu. Mercan, arada bir ona bakıp şaşmaktan alamıyordu kendini. Onunla dost olabileceğinden çok kuşkuluydu. Çünkü bir dostluk, en başta eşitlik üzerine kurulurdu. Dengesiz kişiler arasında hangi ilişki uzun süre yaşayabilirdi?

«Oralara yeniden gitmeyi düşünüyor

musun?» diye sordu Mercan.

«Bakalım,» diye karşılık verdi Pembe Yunus. «Dedim ya, yapacak bazı işlerim var. Ondan sonra belki yine dolaşırım yedi denizleri.»

Güneşin suya sapladığı ışınlar artık iyice eğik geliyordu. Arada bir, evine dönmekte olan bir balığa rastladıkları oluyordu. Önce balıklar ürküp kaçıyor, sonra bir yere gizlenip onları seyrediyorlardı. Daha doğrusu, Pembe Yunus'u seyrediyorlardı. Öyle şaşkın şaşkın bakıyorlardı ki, Mercan'ın gülesi geliyordu. Bir yandan da, onun yanında gerçek bir dostuymuş gibi görünmekten gurur duyuyordu.

Sürüyle dolaşan yavru balıklar, onları görünce geri geri yüzüp kaçışıyorlardı. Nedenini bilmediği bir sevinçle, bir üzüntü, sarmaş dolaş gidiyordu Mercan'ın içinde. Yine uzak denizleri düşlemeye başlamıştı. Bu dinmeyen özlemi yine tazelenmişti işte.

O kadar istediği halde, öyle az yer

görebilmişti ki, çok gezen biri gördüklerini anlatmaya başladı mı, kendini iyice eksik duyuyordu. Sanki kötürüm biriymiş gibi, sonsuz bir acıma duygusu kabarıyordu içinde kendine karşı.

Şimdi, Pembe Yunus'un anlattıkları bile başını döndürmeye yetmişti. Bu anlattığı şeyleri kendisinin de görmediğini biliyordu oysa. Ama doğru şeyler söylemişti. Bunları başkalarından da duymuştu Mercan daha önce. Ve bu anlatılanları görmek için, ne zamandır düşler kuruyordu.

«Ne zaman gideceksin?» diye sordu. Kendi de şaşırmıştı. Biran ağzından çıkan bu sözlere.

«Nereye ne zaman gideceğim?» dedi Pembe Yunus, sıkıntıyla.

«Demin sözünü ettiğin uzak ülkelere.»

«Belli olmaz ki, bakarsın aklıma eser, yarın çıkarım yola.»

Bunu duyan Mercan daha fazla dayanamadı. Hemen atıldı.

«Beni de götürür müsün birlikte?» diye sordu.

Yola çıktıklarından beri ilk olarak Pembe Yunus dönüp ona baktı. Şaşkınlığı gözlerinden okunuyordu.

«Ne yani,» dedi, «Benimle okyanuslara mı gelmek istiyorsun?»

«Evet,» dedi Mercan, «Hem de nasıl istiyorum bilemezsin. Yıllardır hep oralara gitmek için dayanılmaz bir istek duyarım. Ama bir türlü fırsatını bulamadım.»

«İyi ki bulamamışsın,» dedi Pembe Yunus. «Sen oraları ne sanıyorsun? Boyundan büyük işlere kalkışma öyle.»

«Boyumun nesi varmış?» diye sordu Mercan. Bu kendini beğenmişe kızmaya başlamıştı.

«Güldürme beni,» dedi Pembe Yunus. «Senin gibi bücürleri yaşatmazlar orada. Daha okyanusa adımını atar atmaz, kendini bir canavarın karnında bulursun. O zaman görürsün gününü, ama iş işten geçmiş olur.»

«Sen beni akıntı süprüntüsü mü sandın?» diye bağırdı Mercan. Sesi öyle titriyordu ki, Pembe Yunus bile biraz fazla ileri gittiğini anladı. Pişmanlıkla karışık bir acıma duydu ona karşı.

«Senin iyiliğin için söylüyorum,» dedi. «Okyanusta yaşamak kolay iş değildir. Öyle kalın bir su tabakası olur ki üstünde, ezileceğini sanırsın. Sanki sırtına kurşun yüklemişler gibi yüzemezsin.»

«Ben de o kadar diplere inmeyiverirım,» dedi Mercan.

«Tehlikeli olan yalnız dipler değil ki. Yukarıdaki köpekbalıklarından nasıl korunacaksın? Her bir dişleri senden büyük. Vazgeç sen bu işten daha iyi.»

Mercan iyice kızmıştı. Bu kadar zamandır kurduğu yolculuk düşlerinin böyle palavracı biri tarafından yıkılmasına göz mü yumacaktı? Üstelik, yaşına bakmadan bilgînçlik taslıyordu bir de. Sanki kendisi gitmiş görmüş de, akıl veriyordu şimdi ona. Daha bir karış suda ne yapacağını bilmiyordu. O gidip yardım

etmese, ağdan kurtulabilir miydi sanki?

Denizin içi alaca karanlık olmuştu. Sulara akşamın durgunluğu çökmüştü. Pembe Yunus'un içi rahat değildi. Tanımadığı yerlerde bulunmaktan duyduğu sıkıntıyı belli etmemeye çalışıyordu. Ama geceyi de buralarda geçirmek zorunda kalacağını düşündükçe tedirgin oluyordu. Üstelik, karnı da açlıktan zil çalıyordu.

Göz ucuyle Mercan'a baktı. Sesini çıkarmadan yüzüyordu yanında. Solungaçlarını sık sık açıp kapamasından kızgın olduğu anlaşılıyordu.

«Aman canım,» dedi Pembe Yunus içinden, «Kızarsa kızsın. Okyanusa açılmayı ben bile daha göze alamazken, boyuna bosuna bakmadan oralara gitmek istiyor. Ona karşılaşacağı tehlikeleri anlattıksa suç mu işledik?»

Aslında Pembe Yunus ona bu kadar yüz vermez, hemen başından savardı ya, o ağa takılması allak bullak etmişti kafasını. Nereden gelip nereye gittiğini bile unutmuştu. Gerçi yapacak belli bir işi

yoktu zaten, gelişigüzel dolaşıyordu ama, böyle beklemediği bir olayla karşılaşınca büsbütün şaşırmıştı ne yapacağını. Ortada kalıvermişti.

Şimdi de karanlık bastırıyordu işte. Geceyi geçirecek bir yer bile bulamamıştı daha kendine. Bu küçük balığı bu kadar kızdırmasa, belki kendisine bir yardımı dokunabilirdi bu konuda. Ama ondan bir iyilik bekleyemezdi artık. Yine de vurdum duymazlığa getirip sordu.

«Nereye gidiyoruz böyle bakalım? Epey geç oldu.»

«Seni bilmem,» dedi Mercan. «Ben evime gidiyorum.»

Pembe Yunus bu bücürün kendisinden yüz çevirdiğini düşünürken yanılmıyordu. Ama bu kadar kaba ve kırıcı bir karşılık da beklememişti ondan.

«Bak sen şuna,» dedi kendi kendine, «düpedüz kovdu beni.»

Birden öfkelendi, ama bu saattan sonra, oturup da onunla uğraşamazdı. Varsın gitsindi. Nasıl olsa bir daha kar-

şılaşacak değillerdi. Bu gün de amma ters gitmişti işleri ha. Ağdan kurtulup buna takılmıştı şimdi de. Bozuntuya vermemeye çalıştı.

«Haydi öyleyse,» dedi. «Doğru evine bakalım. Benim hemen şurada, dedemden kalma bir konağım var. Bu gece orada kalacağım. Sen de kaybolmadan gidersin her halde.»

Mercan hiç sesini çıkarmadı. Pembe Yunus'u orada bırakıp arkasına bile bakmadan hızla uzaklaştı. «Kırk yıllık yolumu bana öğretecek,» diye söyleniyordu giderken.

■

PEMBE YUNUS bir süre olduğu yerde durup bekledi. Ne yapacağına karar verememişti daha. Yeniden yalnız kalmak canını sıkmıştı. Karanlık gittikçe koyulaşıyordu.

Az önce dedesinden kalma konağa gideceğini söylemişti ama, yalnızca kıskan-

dırmak için böyle söylemişti ona. Konak filan şöyle dursun, sığınacak bir kovuğu bile yoktu. Nerede bulunduğunu bilseydi, ona da razıydı. Gece karanlığında dolaşıp yolunu büsbütün kaybetmekten korkuyordu.

En iyisi, fazla uzaklaşmadan şurda bir yer bulup geceyi geçirmekti. Sonra sabahleyin güneş doğar doğmaz yola çıkar, sürüsünü bulurdu. Ama çok uzaklaşmış olmalıydı onlardan. Şimdi kim bilir nerelerdeydiler. Seslense de duyuramazdı artık. Üstelik bir de gece dolaşan canavarlar burada yalnız başına olduğunu anlarlarsa, hali büsbütün duman olurdu. Çocuk yüreği hızla çarpmaya başladı.

Çevresine bakındı. Her şey kapkaraydı. İlerdeki daha koyu karaltı bir kayalık mıydı acaba? Çekine çekine oraya doğru yüzmeye başladı. Ama yosunların yumuşak kolları gövdesine sürününce irkildi. Yüreği kopacak gibi çarpıyordu.

Yana dönüp ilerledi, ama yine yosunlara dalmıştı. Ne yapacağını şaşırıp

kaldı yine. Korkudan kaskatı kesilmişti her yeri. Uzaktan küçücük, yıldız gibi bir ışık geçti. Ardından, bir bölük daha küçük ışık izledi onu.

«Fosforlu balıklar dolaşmaya başlamışlar,» dedi Pembe Yunus kendi kendine. Yoksa okyanusların dibinde yaşadığı söylenen fenerli balıklardan biri mi dolaşıyordu oralarda? Bunların ne canavar olduklarını, ne kocaman ağızları bulunduğunu çok dinlemişti. Şimdi bir türlü aklından çıkmıyordu bunlar.

Korkudan gözleri dört açılmıştı. Açlığını filan çoktan unutmuştu. Oysa sabahtan beri ağzına bir lokma yiyecek koymamıştı. Ama aklına gelen başına da gelir diye ödü patlıyordu. Yerinden kıpırdamaya cesaret edemiyordu bir türlü. Gözünün önüne o vahşî köpekbalıklarını getiriyor, sonra gerçekten de yanıbaşındalarmış gibi ürperiyordu baştan aşağı.

Yakınından geçen en küçük balıklardan bile ürküyordu. Kendi kendine kızıyordu şimdi. Ondan ayrılmak için bula

bula en kötü yeri seçmişti. Şöyle açıklık bir yer olsaydı hiç değilse dolaşır, bir oyuk bulurdu kendine. Ama burada her yanı yosun doluydu. Sağa sola biraz kıpırdasa hemen sarılıyorlardı gövdesine. Kimi yüzgeçlerine yapışıyor, kimi de kuyruğuna dolanıyordu. Vıcır vıcır bir yılanbalığı yuvasına düşmüş gibi tiksiniyordu bundan Pembe Yunus.

Karanlıktan hiç bir şeyi seçemez olmuştu. «Ölsem daha iyi,» dedi kendi kendine. Hiç bu kadar kötü bir gün geçirmemişti şimdiye kadar. Hoş bu da daha geçmiş sayılmazdı ya. Başına neler gelecekti daha bakalım sabaha kadar.

Birden umutsuzca ağlamaya başladı. Gürültü etmemek için tutuyordu kendini ama, boğazına kadar yükselen hıçkırıklarını da bastıramıyordu. Gözleri yaşlarla dolmuştu. Sessiz sessiz içini çekiyor, bir süre duruyor, sonra yeniden hıçkırmaya başlıyordu.

Bundan önce de üzüldüğü zamanlar olmamış değildi. Ama o zaman hep şöyle

bir dolaşır, durgun su yüzlerinde kendini, pembe derisinin görüntüsünü seyreder rahatlardı. Kendini seyrederken bütün üzüntüleri dağılır, zorlukları önemsemez olurdu. Güven dolardı içine.

Oysa şimdi bunu da yapamıyordu. Işık olmadıkça, ister pembe ol, ister kahverengi, hiç bir şey fark etmezdi. Karanlıktan başka bir şey görülmüyordu. Bu yüzden denizin dibi yarılıp onu içine alsa, çok daha mutlu duyacaktı kendini. Korkudan durduğu yerde eriyordu sanki. Bir daha hiç sabah olmayacakmış gibi geliyordu Pembe Yunus'a.

■

MERCAN, Pembe Yunus'tan ayrıldıktan sonra hiç ardına bakmadan doğru evinin yolunu tutmuştu. Öfkeden nasıl geldiğini bilemiyordu. Evine girdiğinde ter boşandı her yerinden.

«Demek ki koşmuşum da farkında değilim,» diye düşündü. Bu süre üç aşa-

ğı, beş yukarı dolaştı durdu içerde.

Aynı kayanın kovuklarında yaşayan komşuları uyumuş olmalıydılar. Çıt çıkmıyordu ortalıkta. Sular iyice kararınıştı artık. Ama Mercan'ın şuncacık uykusu yoktu. Bütün sinirleri gerilmişti.

Çoktan beri bu kadar öfkelenmediğini düşündü. Başına ne geliyorsa, yufka yürekliliğinden geliyordu zaten. Kim demişti ona sanki, git de o Yunus'u oradan kurtar diye? Tanımıyordu, etmiyordu. Pembe bir Yunus olması, bir şeyi değiştirir miydi? Almıştı işte ağzının payını.

Bir daha böyle işlere burnunu sokmamaya karar verdi. Ama istediği kadar yemin etsin, bu sözünü tutamayacağını biliyordu. Kendini tanımaz mıydı hiç.

Oturdu, sabahtan bir köşeye saklamış olduğu yiyecekleri yemeye başladı. Ancak o zaman farkına vardı ne kadar acıkmış olduğunu. Her yeri titriyordu.

«Bu güzelim bahar günü de böyle mi bitmeliydi yani?» diye düşündü. Lokma-

ları hızla çiğniyor, çoğunu da hiç çiğnemeden yutuyordu.

Midesi doldukça, sinirleri de gevşemeye başlamıştı. Bahar yorgunluğu da çökmüştü üzerine şimdi. Karnı doyunca artan yiyecekleri alıp yine sakladı. Sonra bir köşeye geçip yaslandı. Gözlerini kapadı, bir süre kendini dinledi.

Şu kısa gün bile, neler getirmişti hayatına. Her gün yeni yeni şeyler getiriyordu. Bunları durdurmak, pürüzsüz bir hayat yaşamak, kimsenin elinde değildi. İyi olsun, kötü olsun, her olay etkiliyordu onu. Başkalarını da etkiliyordu kuşkusuz.

Her olay, sonunda bir anlam kazanıyordu. Ama herkese göre değişiyordu bu. Karşılaşmalar kimine üzüntü veriyordu, kimine sevinç. Garipti doğrusu.

Bazı balıklar her şeye boşverip kupkuru bir hayat yaşıyorlardı. Bazılarıysa her şeye burnunu sokup her olaya karışıyor, yaşadıkları günleri zenginleştiriyorlardı. Ardında bıraktığı yıllara bakarak

böyle düşünüyordu Mercan. En küçük şeye bile ilgisiz kalmak elinden gelmiyordu.

Hiç bir şeye karışmazsan sıkıntısız yaşardın elbet. Ama Mercan böylelerinin, şöyle yürekten, derin bir sevinç, yoğun bir mutluluk duyduklarını da hiç görmemişti.

Aklından bunları geçirirken birden Pembe Yunus'u hatırladı yine. Ama nedense kendisini öfkeden köpürten şımarık biri olarak değil de, ağın içindeki mutsuz ve üzgün haliyle hatırlıyordu onu. Kendi de şaştı buna. Oysa az önce, bütün gününü zehir ettiğini düşünüyordu.

Şimdi ise hiç bir kızgınlık duymuyordu ona karşı. Hepsi silinip gitmişti. O kırgın ve güzel çocuk hali geliyordu gözünün önüne. Nasıl da yüreği burkulmuştu onu ağda görünce. Böyle güzel, eşine rastlanmaz bir Pembe Yunus'u, üstelik de baharın ilk günü ağa takılmış görmek, allak bullak etmişti Mercan'ı.

Ne kadar kendini beğenmiş tavırlar takınırsa takınsın, küçük bir çocuktu

eninde sonunda. Ona karşı yanlış davranan da kendisi olmuştu. Onun çalımına kapılmış, kendisiyle yaşıt biri yerine koymuştu. Evet, evet, yanlış davranan kendisi olmuştu. Belki biraz da kışkırtmıştı onu yalan söylemeye. Pembe Yunus'un kötü huylarını büsbütün körüklemişti.

Kim bilir ne derdi vardı onun da. Yoksa ne diye böyle tek başına dolaşsındı? Keşke sorsaydı. Belki bir kaza gelmişti başına. Çünkü yunuslar çocuklarını kolay kolay yalnız bırakmazlardı. Acaba bir şey mi olmuştu?

Çocukluğunda kendisi de az tehlike atlatmamıştı. Bir seferinde, az kalsın kendisini de, çevresindekileri de havaya uçuracaktı. Kocaman bir top buldum diye sevinmiş, tam oynamaya niyetlenirken, oralarda dolaşan balıkların uyarınalarıyle kurtulmuştu. Top sandığı o kocaman demir yuvarlak bir mayın değil miymiş? Günlerce bu korkuyu atamamıştı içinden.

Pembe Yunus'u bir türlü aklından çıkaramıyordu. Orada yapayalnız ne ya-

pıyordu şimdi kim bilir. Konak monak uydurmaydı. Oralarda öyle bir şey olmadığını biliyordu. Neden acaba böyle ikide bir yalan söylemek gereğini duyuyordu?

Mercan kendini suçlu bulmaya başlamıştı. Onun gösteriş tutkusuna kapılmamalıydı. Çocuk daha, ne bilsin. En sonunda da düpedüz kovmuştu zavallıyı.

«Kendimi nasıl bu kadar kaybedebildim?» diye söylendi. Onu böyle ortalarda bıraktığı için iyiden iyiye rahatsız olmuştu. Başına bir şey gelirse, sorumlu kendisi olacaktı. Kendini de bağışlayamazdı bu yüzden.

Uykusu kaçmıştı Mercan'ın. Yuvasında bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu, bir türlü ne yapacağını bilemiyordu. Bir süre sinirli sinirli dönüp durdu. Gündüz olsa, o kadar zor değildi ama, bu gece karanlığında bulabilir miydi acaba onu? Karanlıkta dolaşmaktan kendisi de çekiniyordu ayrıca. Gerçi bildik yerlerdi buraları hep, ama yine de belli olmazdı.

Ama en sonunda, sabaha kadar bekleyemeyeceğini anladı. İçi içini yiyordu. Nasıl olsa uyku tutmayacaktı bu gece. Kararını verdi: Gidip arayacaktı Pembe Yunus'u. İçinde bir ses, onun pek uzaklara gitmediğini söylüyordu.

■

MERCAN, fazla duraksamadan, geldiği yolu izleyip geri dönmüştü. Her yeri yoklamaktansa, ondan ayrıldığı yerin çevresini aramanın daha doğru olacağını düşünmüştü.

Bir süre, sessiz suları dinleyerek yüzdü. Çok geçmeden hıçkırıkla ıslık arası bir ses geldi kulağına. Sonra kesildi ses. Mercan olduğu yerde durup bekledi. Derin bir sessizlik vardı ortalıkta. Bütün denizaltı uyuyordu. Sanki içinde yüzdüğü şey su değil de katı bir cisimdi.

Tek bir ışık yoktu görünürde. Geceyle gündüzün ne kadar farklı olduğunu düşündü. Okyanusların dibi her zaman

böyleydi her halde. Elinde olmadan pulları ürperdi. Gecesi gündüzü olmayan bir yerde yaşamak, ancak niyetleri de böyle karanlık canavarların harcı olmalıydı.

Birden deminki hıçkırık sesini yeniden duydu. Bu sefer kuşkusu kalmamıştı artık. Üstelik çok da uzaktan gelmiyordu ses. İleriye doğru ağır ağır yüzmeye başladı Mercan. Büsbütün acımaya başlamıştı Pembe Yunus'a.

«Zavallı yavrucak,» diye düşündü. «Kim bilir ne kadar korkmuştur?»

Buraları o kadar iyi bildiği halde, kendisi bile korkuyordu. Beklemediği bir canavarla karşılaşmak, hiç de olmayacak bir şey değildi. Kulağını hıçkırık sesinden ayırmadan, yüzgeçlerini usul usul oynatarak yüzüyordu.

Karanlıkta ne kayalar belli oluyordu, ne de yosunlar. Aklında kaldığı kadarıyle kestirmeye çalışıyordu her şeyin yerini. Hıçkırık sesi bir yükselip bir alçalıyordu. Pembe Yunus'un kendini tutmaya çalıştığı, ama ne yapsa hıçkırıklarına engel

olamadığı belli oluyordu.

Mercan sesin geldiği yere iyice yaklaştığını anlayınca, «Yunus kardeş, Yunus kardeş,» diye seslendi.

Bir süre derin sessizlik oldu. Hıçkırıklar kesildi. Tek bir çıtırtı bile duyulmuyordu. Mercan, «Acaba yanıldım mı?» diye düşündü. Birkaç dakika daha bekledi, sonra bir daha seslendi:

«Yunus Kardeş!»

«Ne bağırıyorsun canım? Görmüyor musun, yanıbaşındaydım işte.»

Pembe Yunus'un hırçın sesini tanımıştı Mercan. Yine böyle dik dik konuştuğuna bakılırsa, başına bir şey gelmemişti. Yalnızca korkudan ağlıyordu demek.

«Yunus kardeş,» dedi sevinerek. Ama Pembe Yunus sözünü kesti hemen.

«Ne bağırıyorsun canım,» dedi hırçın hırçın, «herkesi uyandıracaksın.»

Mercan, ne diyeceğini şaşırdı birden, söyleyeceği sözü unuttu. Bir süre ikisi de sesini çıkarmadı. Mercan iyice göremi-

yordu karanlıkta, ama Pembe Yunus'un hemen önünde, kıpırdamadan durduğunu seçmişti. Az da olsa, gözleri karanlığa alışmaya başlamıştı şimdi. Yunus'un pembe derisi bu kör karanlıkta bile gizli gizli ışıldıyordu.

«Uyumadın mı?» diye sordu Mercan.

«Bırakıyor musun ki uyuyalım?» diye ters ters karşılık verdi.

Mercan, «Tamam,» diye düşündü kendi kendine, «yeniden başlıyoruz işte.» Ama alttan almaya karar vermişti. Onu kışkırtacak davranışlarda bulunmaktan kaçınmalıydı.

«Uyandırdıysam, özür dilerim,» dedi. «Uyanık sandıydım seni.»

«Sen ne arıyorsun buralarda bakalım?» diye sordu Pembe Yunus.

«Hiç,» dedi Mercan.

«Bana bak, bücür! Yoksa yolunu mu kaybettin karanlıkta?»

«Hayır.»

«Öyleyse bak, hiç bana sığınmaya

kalkma. Asalak balıklardan hoşlanmam ben.»

«Hayır,» dedi Mercan, soğukkanlılığını bırakmamaya çalışarak; «Yalnızca uykum kaçtı. Şöyle bir dolaşmaya çıktım. Su öyle güzel ki.»

«Ben de onun için burada kaldım. Canım kapalı bir yere girmek istemedi. Çoktandır açık suda gecelememiştim. Pek hoşuma gitti.»

Mercan, «Sen bunları külâhıma anlat,» diye düşündü. Ama bozuntuya vermedi. Anlamamış gibi konuşmasına devam etti.

«Ya,» dedi, «Hele yaşlandıkça, böyle güzel gecelerde hiç uyumak istemiyorum. Ama gözlerim eskisi kadar iyi seçemiyor karanlıkta.»

«Korkuyor musun yani?» diye sordu Pembe Yunus.

«Eh, göz görmeyince, yürek ürperiyor. Öyle pek güçlü kuvvetli de sayılınam ben. Karşıma çıkacak olanı uzaktan görüp tedbir almak isterim.»

«En iyisi de gelip benim yanıma sığınmaktır, değil mi? Ne açıkgözsün sen.»

«Sesini duyunca, hatırını sormadan geçmeyeyim dedim.»

«Öyleyse sor bakalım. Sabaha kadar vaktimiz var nasılsa.»

«Eğer uyuyacaksan gideyim, ama...»

«Bir sefer uyandık artık. Şimdi gitsen de uyku tutmaz, kalsan da.»

Birbirlerini iyice göremiyorlardı ama, Mercan, duyduğu kıpırtılardan, gideceğini söyler söylemez Pembe Yunus'un irkildiğini sezmişti. Ona hem acıyor, hem de kızıyordu. Öyle garip bir çocuktu ki, karşısındakinin yumuşadığını anlar anlamaz, hemen dikleşmeye başlıyordu. Onu bu huyundan vazgeçirmek gerekiyordu ama, bunu nasıl yapacağını bilemiyordu Mercan.

«Bilseydim hiç sesimi çıkarmadan geçip giderdim,» dedi.

Bunu hiç duymamış gibi davrandı Pembe Yunus.

«Anlaşılan evin pek rahat değil,» dedi.

«Eh, ne de olsa küçücük bir yer. Bir konak değil. Kışın pek bir şikâyetim olmuyor doğrusu. Ama yazın pek sıcak oluyor.»

«Yalnız başına mı yaşıyorsun sen?»

«Evet. Kardeşlerimin hepsi öldüler.»

«Yaa, pek acılı doğrusu. Demek kimin kimsen yok şimdi.»

«Birkaç dostumun dışında yok sayılır.»

«Dostların da var ha? Kimmiş bunlar, pek merak ettim?»

Mercan onun, sözü uzatmak için arka arkaya birtakım sorular sıraladığını fark etmişti. Aşağılayıcı sözlerine dayanmaktansa, bu sorularına karşılık vermek daha iyiydi elbet.

«Dülgerbalığı var, sözgelişi,» dedi. «Tanır mısın?»

«Yooo,» dedi Pembe Yunus, «Nereden tanıyacağım? Adını bile yeni duydum.»

«Aslında pek sıkılgandır. Öyle ortalarda dolaşmaz.»

«Bak, böyle pısırık balıklardan da hiç hoşlanmam. Sıkıntı verirler hep bana.»

«Yok. canım,» dedi Mercan, «Hiç de öyle sıkıcı değildir Dülgerbalığı. Yalnız utangaçtır işte. Üstelik de çok bilgilidir. Ona çok şey borçluyumdur ben.»

«Bilirim, bilirim öylelerini,» dedi Pembe Yunus. «Hepsi birer bilgiçtir. Her sözlerini birer inci tanesi sanırlar. Alçak gönüllü gözükürler, ama ellerinden gelse, kimseyi yanlarına yaklaştırmazlar.»

«Tanımadığın için öyle söylüyorsun. Dülgerbalığı kadar iyi yürekli ve candan birine rastlamadım ben şimdiye kadar. Hem hiç de öyle gözü yükseklerde değildir.»

«Bana öğretmeye çalışma onları, senden iyi bilirim. Çok karşılaştım öyleleriyle. Hemen öğüt vermeye kalkarlar. Kendilerinden başka herkesi de bilgisiz ve aptal sanırlar.»

«Başkalarının verdiği öğütler, bazen de yararlı olur. El elden üstündür demişler. Ama bu Dülgerbalığı senin dediklerinden değil.»

«Ne olursa olsun,» dedi Pembe Yunus. «Ben öyle kuru bilgileri sevmem. Onlara kalsa, bir köşeye oturup, hiç bir şey yapmamak gerekir. Bense hareketi, canlı yaşamayı severim. Canım bir şey yapmak istedi mi, yaparım onu. Doğruymuş, eğriymiş bakmam.»

«Ama yanlış bir şey yapınca da cezasını çekmek zorunda kalırsın sonra.»

«Kalırsam, ben kalırım. Başkasına ne?»

«Öyle deme,» dedi Mercan. «Her şeyi kendin deneyerek öğrenmeye kalkarsan, yüzyıllar yetmez buna.»

Suyun rengi biraz açılmış gibi geldi Mercan'a. Gözü mü alışınıştı karanlığa, yoksa sabah mı yaklaşıyordu, kestiremedi.

«Her şeyi de bilmek mi gerekli?» diye sordu Pembe Yunus.

«Aslında her şeyi bilmeye kimsenin ne gücü yeter, ne de yaşadığı yıllar. Ama ne kadar çok şey bilirsen, karşılaşacağın tehlikeleri de o kadar azaltmış olursun.»

«Tehlikeden korkan kim? Ben demedim mi sana, bunlar hep korkakların işi. Bir köşeye oturup öğüt yumurtlarlar hep. Neden? Çünkü hiç bir tehlikeye atılmayı göze alamazlar da ondan.»

«Evet,» demek zorunda kaldı Mercan. «Büsbütün de haksız değilsin. Sana göre, biraz böyle belki. Ama herkes senin kadar güçlü değil ki.»

«İyi ya. Ben de onu diyorum işte.»

Mercan, göz ucuyla Pembe Yunus'a baktı. «Biraz daha ileri gidersem, yine kendini övmeye başlayacak,» diye düşündü. Ama doğrusu ya, onun bu kadar zeki olacağını da ummamıştı daha önce. Demek, bazen böyle akıllı uslu da konuşabiliyordu bu çocuk. Bayağı hoşuna gitmişti Mercan'ın. «İyi ki geri dönüp aradım onu,» dedi kendi kendine. Sonra konuyu değiştirmeye çalıştı.

Bütün balık arkadaşları ile birlikte...

«Gün mü ağarıyor,» dedi, «Bana mı öyle geliyor?»

Pembe Yunus çevresine bakındı. Suyun karanlığı gerçekten de gizli bir ışıkla solmuş gibiydi. Koyu bir morluk kaplamıştı ortalığı. Çevrelerindeki yosun duvarları az çok seçilmeye başlamıştı. Ama daha görünürde güneş yoktu.

«Sabah yakın her halde,» dedi.

«Ne garip,» dedi Mercan, «Dün geceden beri gözümü kırpmadığım halde hiç uykum yok.»

«Benim de öyle,» dedi Pembe Yunus, «Daha günlerce uyumadan yaşayabilirim.»

«Doğrusunu istersen,» dedi Mercan. «Benim de öyle çok uyuduğum yok. Ama büsbütün uykusuzluğa da uzun boylu dayanamıyorum. Artık eskisi kadar gücüm yok.»

«Eskiden çok mu güçlüydün yani?» diye sordu Pembe Yunus.

Mercan, bu sorudaki gizli alayı anladı. Ama bu yaramaz çocuğun oyununa

gelmemek için anlamamış gözüktü. Her fırsatta, karşısındakinin güçsüzlüğü ile eğlenmeyi pek seviyordu.

«Eh,» dedi. «Gençlikle yaşlılık bir olmuyor elbet. Hiç yaşlanmayacağım sanıyorsun, sonra bir bakıyorsun, uykusuzluğa dayanamaz olmuşsun.»

«Sen de yaşlanmasaydın,» dedi Pembe Yunus. Sonra güldü.

Mercan da güldü onun bu sözüne. Kanı iyiden iyiye kaynamaya başlamıştı bu güzel çocuğa. Onunla birlikte dolaşmak oldukça eğlenceli olacaktı. O, kendisiyle gelmesini istemese bile, peşinden izlemeye karar verdi. Çünkü daha ilk kulaçta, başına bir belâ dolayacağı yüzde yüzdü. Kabına sığamayan bir yaratılışı vardı.

Herkes kendisi kadar katlanamazdı onun yaptıklarına. Ne diye katlansındı zaten? Belki kendi yakınları bile katlanamamışlardı da ondan aramıyorlardı onu. Şöyle bir sınamak istedi.

«Neyse,» dedi. «Ben artık gideyim.

Senin kafanı yeteri kadar şişirdim. Kusura bakma, yaşlılık işte. Benim de çenem düştü. Haydi hoşça kal.»

Suların mor rengi gittikçe açılıyordu. Sabahın iyice yaklaştığı da anlaşılıyordu. Şakayıklar uyanmış, dalgalanmaya başlamışlardı. Birazdan bütün balıklar ortalığa düşüp, yiyecek aramaya koyulurlardı.

Pembe Yunus, günün en tehlikeli saatlarının bu zamanlar olduğunu düşündü.Birtakım canavarlar yiyecek aramaya çıkan balıkları avlamak için bu saatlarda pusuya yatıp beklerlerdi. Soğuk bir su akıntısına girmiş gibi sırtı ürperdi.

«Dur bakalım,» dedi Mercan'a. «Nereye gidiyorsun böyle hemen? Ne güzel konuşup duruyorduk.»

«Konuşmanın sonu yok,» dedi Mercan.

«İyi ya,» dedi Pembe Yunus da. «Nedense kanım kaynadı sana. Bücürlerden pek hoşlanmam ya, seni sevdim işte. Hem, yaşlıyım filan diyorsun ama, hiç öyle ya-

şını gösterdiğin yok.»

Mercan birden içinde bir sıcaklık duydu. Demek ki sevgi tek yanlı oluşmuyordu. Karşılığını da bulunca çıkıyordu ortaya. Güzel bir gün daha geliyordu işte.

«Sağol,» dedi. «İstersen, biraz daha kalabilirim. Nasıl olsa bekleyenim yok.»

Pembe Yunus alçak bir sesle, kendi kendine konuşur gibi, «Benim de bekleyenim yok,» dedi.

Mercan onun sesindeki kırgınlığı sezdi. Ama kime karşı olduğunu anlayamadı.

«Kendi başına buyruk olmak en iyisi,» dedi.

«Bazen bu yetişmiyor,» dedi Pembe Yunus. Aynı kırgın sesle söylemişti bunları da. Ama bu sefer biraz kızgın ve dikti sesi.

Mercan, bu konunun onu üzdüğünü anladı. Nedenini kavrayamamıştı ama, yakınlarıyle arasında bir şeylerin geçmiş olduğu kesindi. Şimdilik bunu deşmenin pek yerinde olmayacağını düşündü.

Sular tatlı bir leylak rengine bürünmüşlerdi artık. Yanında durdukları sık yosun ormanı iyice belirmişti.

Pembe Yunus'un gözleri uzaklara dalmıştı. Kuyruğunu sinirli sinirli oynatıyordu. Mercan dönüp ona baktı. Bu alaca aydınlığın içinde öylesine parlıyordu ki, sanki denizin altındaki bütün ışık demetleri, gidecekleri yere gitmeden önce gelip onu okşamak için birbirleriyle itişip kakışıyorlardı üstünde.

Çok uzaklardan bile görülebilecek kadar ışıl ışıldı her yeri. Ona baktıkça, Mercan'ın içine anlatılmaz bir tazelik, bir canlılık ve biraz da sarhoş edici bir serüven hevesi doluyordu.

Süngerlerden küçük hava kabarcıkları yükselmeye başlamıştı. Sular da gittikçe daha hızlı aydınlanıyordu artık. Işıkların çoğalışı gözle bile fark ediliyordu.

Uzaktan sırtları alacalı iki balık sessizce geçti. Kocaman kanatlara benzeyen, tül gibi incecik yüzgeçleri vardı. Ağır ağır

salınarak yüzüyorlardı. Onlar da Pembe Yunus'u gördüler. Birden oldukları yerde duraklayıp bir süre onu seyrettiler. Sonra yine dönüp yollarına devam ettiler.

Az sonra alacalı balıkların gittiği yöndeki yosun duvarlarının arkasından irili ufaklı bir düzine kadar kayabalığı çıktı. Patlak gözleriyle kocaman ağızlarını açıp bir süre şaşkın şaşkın Pembe Yunus'a baktılar. Kuyruklarından gözlerine kadar kapkara şeylerdi. Sonra o kurbağalara benzeyen ağızları yine şaşkınlıktan bir karış açık, öbür yandaki yosunların arasına girip gözden uzaklaştılar.

Pembe Yunus da, Mercan da, hayran hayran yaklaşan günü seyrediyorlardı. Durmadan renk değiştirip ağaran sulara bakıyor, uzaktan uzağa uyanmaya başlayan sesleri dinliyorlardı. Az sonra bütün coşkusuyle her yeri kaplayacak bir müziğin başlangıç notaları gibi birkaç çekingen ses ortalıkta bir süre billûr titreşimlerle salınıp sonra kayboluyorlardı.

Gittikçe çoğalan canlılık gözleri de, kulakları da uyarıyor, kalınlaşan ışık iplikçileri birbirine dolanıp denizin içinde sık bir ağ örüyorlardı. Ortalıkta dolaşan balıkların sayısı da gittikçe çoğalıyordu. Şakayıklar başlarını bir bir kaldırıp boyunlarını ileri doğru uzatıyorlardı. Çiçeğe benzeyenlerin yaprakları açılıyor, perde gibi olanlar, bir yele tutulmuşçasına ürperip dalgalanıyorlardı.

Dipteki kumlardan da hava kabarcıkları yükselmeye başlamıştı. Kumlar orasından burasından kabarıyor, bazen dört bir yanı meraklı meraklı dinleyen bir duyarga, bazen de kıskaçlı bir kol uzanıyordu. Ama bir ses duyar duymaz hemen çekilip yok oluyorlardı. Karanlık orasından burasından yırtılmış bir elbise gibi duruyordu artık. Giyilecek yeri kalmamıştı.

Çevrelerinde kimin oldukları anlaşılmayan meraklı bakışlar çoğalırken birden bir parlama oldu. Denizin açık yeşil rengi geldi, gerilip yerine oturdu. Su ta-

necikleri titreştiler. Pembe Yunus'la Mercan bakıştılar, sonra anladılar hemen; Güneş başını sulardan çıkarmıştı.

Denizin üstündeki gökyüzü de aydınlanmıştı şimdi. Yeni bir bahar günü daha başlıyordu işte. Bir öncekinden daha güzel, daha güvenliydi. Renkler biraz daha dirilmiş, yeşil yeşilini, sarı sarısını, mavi mavisini takınmıştı. Kırmızılılar bir şölene gidiyorlarmış gibi iştah açıcıydılar. Soylu morlar, salkım salkım dizilmişti. Her biri kendini biraz daha güzelleştirmeye, daha bir çekici kılmaya çalışıyordu.

Pembe Yunus içinde adlandıramadığı bir kabarma, köpüren bir fışkırma duyuyordu. Görünmez bir genişleme, arkası gelmeyen patlamalar doldurmuştu göğsünü. Kendini tutmasa çılgınlar gibi şarkı söyleyerek dans edecekti. Koşturmak, bağırmak, zıplamak, bir kuş gibi havalarda uçmak geliyordu içinden.

Mercan'a baktı.

«Haydi yürü,» dedi, «Gidelim buradan.»

Mercan birden sıyrılıverdi dalgınlıktan. İçi sevinçle dolmuştu. Bütün renkler, yüreğinde geçit yapmaya başladılar. Bayrak bayrak dalgalanıyordu her şey. Bir süre Pembe Yunus'a baka kaldı.

«Ne bakıyorsun?» dedi Pembe Yunus. «Yürü de gidelim, haydi.»

«Nereye gidiyoruz?» diye sordu Mercan.

«Nereye olursa. Hele bir yola çıkalım da. Gün ola harman ola. Bütün denizler bizim değil mi? Biz yüzmeye başlayınca, gideceğimiz yer kendiliğinden gelir.»

«Kendiliğinden gelir,» diye tekrarladı Mercan. Sonra yosun kümelerinin arasından süzülüp geçen Pembe Yunus'un peşine takıldı. Kanatlı balık olsaydı, bütün bir gün suya dağmeden havalarda uçabilirdi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PEMBE YUNUS'UN kendine güveni geri gelmişti yeniden. Geceyi gerilerde bırakmanın sevincini duyuyordu şimdi. Her yer ışıl ışıldı.

Göz ucuyla arkasına baktı. Mercan bir boy gerisinden izliyordu onu.

«Bu kadar ufak tefek olmasa işime daha çok yarardı,» diye düşündü. Ne zamandır yanında böyle bir yardımcısı olmasını istemişti. Bazı şeyler vardı ki, kendi başına çözümlemesi zor oluyordu. Sonra birtakım işlere koşturacak, onu iste-

mediği kişilerle karşı karşıya bırakmaktan alıkoyabilecek biri gerekiyordu kendisine.

Kimi zaman yol sormak gerekiyordu sözgelişi. Ama kimseye gidip soramıyordu. Dün başına gelen kazalar da bu yüzden olmuştu zaten. Bir şey sormak gerekse kimseyi bulamıyordu. Kendisini daha uzaktan görür görmez herkes saklanıyordu hemen. Kimi korkudan kaçıyordu, kimi de utangaçlığından. Daha ağzını açmaya fırsat bulamıyordu. Gizli gözlerin kendisini seyrettiğini seziyor, ama bir şey soracak tek bir kul ortaya çıkmıyordu.

Soracağı şeyleri de taa uzaklardan bağıra bağıra soramazdı ya. Bir şey öğrenmek istiyorsa, bunu herkesin bilmesinin gereği yoktu. Düpedüz sıkıntı çekiyordu bu konuda.

Geçenlerde, bu yüzden öğle sığ bir yere düşmüştü ki, akla karayı seçmişti çıkabilmek için. Sivri çıkıntılarla dolu bir kayalıktan kaçmak isterken, derinliği bir

karışı geçmeyen bir yere dalmıştı. Karnı bir süre kumlarda süründükten sonra, zor belâ kurtarmıştı kendini oradan. Ama soluk soluğa kalmış, derisi güneşte kuruyacak diye, ödü kapmuştu.

Bir başka gün de, dar bir geçite dalmıştı. Nasıl olsa öbür ucundan çıkarım diye düşünmüştü. Ama bir çıkmaz sokağa daldığını neden sonra anlamıştı. Daracık yerde geriye dönüp yapabileceği bir açıklık da bulamamış, yavaş yavaş, geri geri yüzerek çıkabilmişti ancak. Ama bu da saatlarını almış, havasızlıktan göğsü sıkışmıştı.

Pembe Yunus bir yandan bunları düşünüyor, bir yandan da Mercan'ın gelip gelmediğini anlamak için, sık sık arkasına göz atıyordu.

Bu kadar küçük bir balık ilk olarak yaklaşıyordu yanına. Ağa düştüğünde, ondan başka kimsenin yardımına gelmediğini hatırladı. Mercan'a karşı olan duygularında sevgiye benzer kıpırtılar duydu. Gerçekte sevimli bir balıktı Mercan.

Üstelik kendisi gibi pembeydi de. Biraz kaçak, utangaç bir pembesi vardı, ama herhangi bir balık yerine, böyle pembe bir balığı yanına alması uygun olmuştu. Bu rastlantıya ayrıca sevindi. Üniformalı bir yardımcı gibi olacaktı Mercan. Görenler yardımcısı olduğunu hemen anlayacaklardı.

Pembe Yunus arkasına baktı. Mercan oldukça gerilerde kalmıştı. Bu hoşuna gitmedi. Durup yanına gelmesini bekledi. Önce bu tembelliği yüzünden paylamayı düşündü onu, ama sonra vazgeçti. Boyları arasında öyle büyük fark vardı ki. Bu da kötü yanıydı işte. Mercan'ın, kendisi kadar hızlı yüzememesi, ikide bir böyle durup onu beklemesini gerektirecekti. Hiç sevmediği bir şeydi bu da. Çaresini bulmak gerekiyordu.

Mercan yanına gelince dönüp baktı.

«Ne o bücür,» dedi. «Şimdiden yoruldun mu?»

«Hayır,» dedi Mercan. «Kuyruğuma ince yosunlar takılmış da, onları temizle-

mek için durdum biraz.»

Gerçekten de, gece orada durup konuşurlarken farkına varmamıştı ama, her yerine ince yosunlar sarılmıştı. Yola çıktıklarında da önce anlamamış, hareketsiz durmaktan, kuyruğunun uyuştuğunu sanmıştı. Sonra dönüp bakmış, kuyruğunun yerinde yosunlardan bir yumak görmüştü. Bir süre hem yüzüp, hem de bunları temizlemeye çalışmıştı. En sonunda baktıki olacak gibi değil, Yunus'u kaçırmaktan korkarak çabuk çabuk ayıklamıştı onları.

«Bana bak,» dedi Pembe Yunus, «Benim yanımda kalmak istiyorsan bana haber vermeden uzaklaşma bir yere. İkide bir, nereye gittin diye arayamam seni.»

«Bir yere gittiğim yok zaten,» dedi Mercan. «Ama bazen öyle hızlı yüzüyorsun ki, arkadan yetişemiyorum.»

«Buna hızlı yüzmek mi diyorsun? Sana kalsa, emekleye emekleye gideceğiz demek.»

«Doğrusunu istersen,» dedi Mercan.

«Yüzgeçlerim eskisi kadar iyi çalışmıyor galiba. Bütün kış da ağrılarını çektim.»

«Haydi, haydi,» dedi Pembe Yunus. «Bunlar senin kuruntun. Alışmışsın tembelliğe de ikide bir yaşlılık, yaşlılık diye tutturuyorsun. Biraz aç yüzgeçlerini şöyle. Yanıbaşımdan da ayrılma.»

«Ah, keşke söylediğin gibi olsa,» dedi Mercan. «Tembel olmadığımı yakında sen de anlarsın.»

«Göreceğiz elbette.»

«İçim genç diye övünürdüm, ama yalnız bu yetmiyor. Yüzgeçlerim de seninkiler kadar güçlü olmalıydı şimdi.» Alçak sesle, kendi kendine konuşur gibi söylemişti bunları Mercan. Biraz da canı sıkılmıştı bu gerçeğe. Şimdiye kadar güçsüzlüğünü hiç bu kadar açıkça duymamıştı. Bir de kalkıp okyanuslara gitmeyi düşünüyordu. Şurada daha iki kulaçta, soluğu tıkanmaya başlamıştı.

«Ne mırıldanıp duruyorsun orada?» diye sordu Pembe Yunus.

«Hiç,» dedi Mercan. Sonra derin derin içini çekti.

Sarı ve mor şakayıklarla kaplı bir kayanın yanından geçiyorlardı. Şakayıkların seyreldiği yerde bir sürü salyangozla,güzel kabuklu istiridye vardı. Onlar geçerken sesleri kesildi. Yalnız küçük hava kabarcıkları bir süre suyun içinde asılı kaldılar, sonra bir tespih dizisi gibi yükselmeye devam ettiler. Işık, hava kabarcıklarının tam üstlerine vuruyor, renklerini ışıl ışıl aydınlatıyordu.

Mercan önlerinden geçerken hepsinin gizlice kendilerini seyrettiklerini sezdi. Göğsünü şişirip yüzgeçlerini açarak Pembe Yunus'a yaklaştı ve sağa sola bakmadan yüzmeye başladı. Onun yanında olmaktan onur duyduğunu belirtmeye çalışıyordu.

Uzaklardan rengârenk deniz kelebekleri geçti. Sonra bir dizi istavrite rastladılar. İstavritler daha onları görür görmez, hemen büyük bir süngerin gölgesine sinip, sivri burunlarını uzatmışlardı.

Mercan dönüp bakmadan göz ucuyle kolaçan ediyordu dört bir yanı. Yorgunluğunu, yaşlılığını, hepsini unutmuştu şimdi. Işıklar içinden geçerken, düşlerde dolaşır gibi oluyordu. Kimi yerde açık, kimi yerde alacalıydı aydınlık. Bu da hoş bir görünüş veriyordu denizaltına.

«Bana bak bücür,» dedi birden, Pembe Yunus. «Senin yemek yemeye hiç niyetin yok galiba. Benim açlıktan başım dönmeye başladı.»

Mercan daldığı güzel düşüncelerden kopuverdi. Bu kendini bilmez çocuğun ona ikide bir 'bücür' demesinden de hiç hoşlanmıyordu. Bir sırası gelince gösterecekti bücürün ne olduğunu ona. Şimdilik susuyordu, ama bakalım tepesi ne zaman atacaktı.

«Yemek mi?» dedi dalgın dalgın.

Pembe Yunus'un ne dediğini de, kendi açlığının da ancak ondan sonra farkına varabildi. Her şeyi unutmuştu. Bu güzel görünümlere dalıp kendinden geçmişti. Oysa ne zamandır açlıktan midesi ka-

zınıyordu onun da. Gücünün kesilmesi, soluk soluğa kalması da bundan olmalıydı. Nasıl unutmuştu bunu? Elbette, yiyecek bir şeyler bulmaları gerekiyordu.

«Haydi bakalım,» dedi Pembe Yunus, «Göster şimdi kendini. Buraları çok iyi tanıdığını söyleyip duruyordun.»

«Yuvamın içi gibi bilirim her köşe bucağı,» dedi Mercan övünerek.

«Madem öyle, düş bakalım önüme. Şöyle yiyeceği bol olan bir yere götür beni.» Sessizce birkaç kulak attıktan sonra, Pembe Yunus ekledi. «Öyle ufak tefek kırıntılarla doymam ben, unutma. Dün sabahtan beri bir şey geçmedi boğazımdan. Şimdi doğru dürüst bir yemek yemek istiyorum.»

Mercan hiç bir şey söylemeden yüzmeye devam etti. Buraları gerçekten iyi biliyordu ama, şimdiye kadar büyük bir balık için yiyecek kaygısına düşmemişti hiç. Yunus haklıydı. Kendi yiyeceğiyle, onun yiyeceği şeyler aynı olamazdı. Kendisine doyması için birkaç lokma bir şey

yetiyordu. Ama o kocaman bir balıktı, doyar mıydı hiç öyle abur cubur şeylerle.

Onun ses çıkarmadığını gören Pembe Yunus, sabırsızlanmaya başlamıştı. Açlığı, sözünü ettiğinden beri büsbütün artmıştı sanki. Kulakları uğuldamaya, gözlerinin önünde medüzler gibi birtakım küçük benekler uçuşmaya başlamıştı.

«Bana bak,» dedi Mercan'a. «Eğer bildiğin bir yer yoksa, boşuna dolaştırma beni. Söyle de kendi başımın çaresine kendim bakayım. Şimdi şurda yıkılıp kalacağım açlıktan.»

«Düşünüyorum,» diye karşılık verdi Mercan.

Gerçekten şimdiye kadar hiç aklına gelmemişti bu. Bir yer olacaktı ama, neresiydi? Bunu hatırlamaya çalışıyordu. Bu işten yüzünün akıyle çıkamazsa, Pembe Yunus onu yanında dolaştırmazdı bir daha. Aşağılayıp kovardı yanından. Huyunu yeteri kadar öğrenmişti. Hem bu sefer böyle yaparsa haklı da sayılırdı. Onun için Mercan bildiği yerleri bir bir

gözünün önünden geçiriyordu.

«Düşünmekle olmaz bu iş,» dedi Pembe Yunus kızarak. «Ya biliyorsundur ya da bilmiyorsundur. Aramaya kalktıktan sonra ben kendim daha iyi bulurum.»

Ama Mercan daha fazla bekletmedi onu. Aradığı yeri hatırlamıştı. Hem de onun beklediğinden de güzel bir şölen çekecekti ona. Düşündükçe kendi açlığı da bir kat daha artmıştı.

«Gel,» dedi sevinçle. «Şuradan gideceğiz. Pek yakın değil ama, biraz dişimizi sıkmaya değer.»

Onun peşine takılan Pembe Yunus, «Değer mi, değmez mi, gördükten sonra anlayacağız. Dediğin doğru çıkmazsa, gerisini sen düşünürsün sonra, karışmam,» dedi.

■

KARINLARI doyduktan sonra tatlı bir uyuşukluk kaplamıştı ikisini de. Biraz da gece uyumamış olmalarıydı bunun nedeni. Şimdi yerlerinden kıpırdamak bi-

le istemiyorlardı. İyice gevşemişlerdi.

Pembe Yunus'un küçük gözleri büsbütün süzülüp görünmez olmuştu. Yüzünden mutluluk akıyordu. Pembe yanakları top top olmuştu. Mercan da onu istediği gibi doyurduğuna seviniyordu. Gelirken iyice sabırsızlaşmıştı. Az daha kavga edeceklerdi. Buraya varıncaya kadar epeyce söz işitmişti.

Şimdi ise ağzını bıçak açmıyordu Pembe Yunus'un. Açlığının ve yorgunluğunun sona erişinden duyduğu mutluluk yüzünden okunuyordu. Böyle birdenbire rahatlayınca içi geçmişti. Uyumamak için güç tutuyordu kendini. Güpegündüz uyumak, hiç alışık olmadığı bir şeydi. Daha öğle bile olmamıştı ama, sular şimdiden ılıklaşmıştı.

Mercan da uykuyla boğuşuyordu. Öyle gevşemişti ki, gözleri kendiliğinden kapanıyordu. Dayanılacak gibi değildi uykusuzluğu. Kendini bir deniz anası gibi yumuşak duyuyordu. İskeleti içinden çekip çıkarılmıştı sanki. Son bir çabayla

kendini toparladı. Deminden beri aklına takılan şey rahatsız ediyordu onu.

«Burası pek tekin değil,» dedi Pembe Yunus'a. «Uyuyacaksak daha güvenilir bir yer bulmak gerekir.»

«Bana hiç dokunma şimdi,» dedi Pembe Yunus. Gözlerini bile açamıyordu konuşurken. Sesi iyice pelteleşmişti.

«Ama...» diyecek oldu Mercan.

«Bırak,» diye sözünü kesti Pembe Yunus. «Keyfimi kaçırma şimdi. Hiç bir yere kıpırdayamam.»

«Burada kalamayız,» dedi Mercan yine. «Hiç de tekin bir yer değil. Uyurken başımıza neler geleceğini bilemeyiz.»

«Ne gelecek canım?»

«Hiç belli olmaz. Burada bu kadar çok yiyecek bulunduğunu, yalnız ben mi biliyorum sanıyorsun? Ya bir köpekbalığı da aklına takmışsa burayı?»

Köpekbalığı deyince, Pembe Yunus gözlerini araladı.

«Öyleyse sen git bir bak,» dedi. «Uyuyabileceğimiz bir yer bulunca, gelip

haber verirsin. Şimdi dolaşıp orda burda yer arayamam.»

«Olur,» dedi Mercan. «Ama sen de uyuyayım deme, ben gelinceye kadar. Ne olur ne olmaz. Böyle pek ortada duruyorsun.»

«İyi iyi,» diye mırıldandı Pembe Yunus. Sonra yanına böyle bir yardımcı almakla ne kadar iyi ettiğini düşündü. Şimdi kendisi oturup şekerleme yaparken o gidip yer arıyordu. Ufak tefek olduğu için daha korkaktı. Ama böylesi de daha iyiydi zaten, daha uyanık olmak zorundaydı. Onun için böyle işleri ona bırakırken gözü arkada kalmayacaktı. Yalnız bir de çenesi bu kadar düşük olmasaydı. Rahat bırakmıyordu hiç. İlle de her şeyde akıl vermeye kalkıyordu.

Bunları düşünürken kafası karıncalanır gibi oluyordu Pembe Yunus'un. Uyanık durmak elinden gelmiyordu. Derin bir kuyunun başında duruyordu sanki. Hem içine girmek istiyor, hem de dibine düşmekten korkuyordu. Ama içine dalmıştı

bile, ağır ağır iniyordu.

Az sonra Mercan döndü. İkisinin uyumasına da elverişli bir girinti bulmuştu. Hem gölgelikti, hem de uzak değildi o kadar. İstedikleri kadar kalabilirlerdi orada.

Ama Pembe Yunus uyumuştu. Öyle de ağırdı ki uykusu, uyandırmak epeyce zaman aldı. Oysa ayakta duracak gücü kalmamıştı Mercan'ın da. Baş aşağı düşecekmiş gibisine geliyordu.

Pembe Yunus, yarı kapalı gözlerle Mercan'ın peşine takıldı. Biraz aralanmıştı uykusu, ama büsbütün uyanamamıştı. Kayalığa kadar öyle yüzdü.

Sonra gölgelik bir yere geldiklerini, Mercan'ın «Tamam» dediğini duydu. Duyar duymaz da kendini bırakmış, kurşun gibi düşen gözkapaklarının altında uykuya dalmıştı bile. Nasıl olsa Mercan yanındaydı. Ama Mercan da daha fazla dayanamamıştı. Son gücünü tüketmiş gibi çabucak uyumuş, yorgunluktan ağzı açık kalmıştı.

PEMBE YUNUS düş görüyordu.

Dalgalar üzerinde sıçrayıp duruyordu. Bir seferinde öyle hızlı sıçradı ki bir kuş gibi havalarda uçmaya başladı. Sonra gitti, bir buluta kondu. Bulut pamuk gibi yumuşaktı. Gömüldü bulutun içine. Sudan bile güzelmiş diye düşündü. Ama bunu der demez birden hava soğudu. Bir de baktı ki içine daldığı bulut, baştan başa su oluvermişti. Demeye kalmadı, bulut bir yağmur olup yeryüzüne yağmaya başladı.

Pembe Yunus şimdi ne yapacağım diye düşünürken, kendini bir ırmağın içinde buldu. Suları şıkır şıkırdı ırmağın. Onun ırınağa girdiğini gören kurbağalar haykıra haykıra kaçıştılar. Pembe Yunus, onların bu telâşlı haline güldü. Sonra ırmak başladı akmaya. Yunus başladı yüzmeye. Irmak aktı, Pembe Yunus yüzdü. O geçerken ırmağın kıyılarındaki bütün ağaçlar, otlar, çiçekler eğilip hayretle ona bakıyor, sonra birbirlerine dönüp başlarını sallıyorlardı.

Pembe Yunus yemyeşil vadilerden, papatyalı çayırlardan, dik yamaçlardan geçti. Kimi zaman durgun durgun aktı ırmak. Kimi zaman çağlayanlarda gürledi. Ama Pembe Yunus hep bir bulutun içindeymiş gibi usul usul, yumuşacık yüzüyordu.

Bir ara ırmaktan su içen garip bir yaratığa rastladı. Dört ayağı, kocaman bir kafası, kafasında boynuzları vardı. Kuyruğu ip gibi incecikti. Pembe Yunus onu görünce korktu. Ama biri gelip kulağına, bunun bir inek olduğunu, kendisine bir zararı dokunmayacağını fısıldadı. Kulağına bunları fısıldayanın kim olduğunu bir türlü göremedi, ama dediklerine inandı. Karada amma da garip hayvanlar yaşıyormuş ha, diye düşündü.

Sonra ırmak birden duruldu. Durulup genişledi. Pembe Yunus bir göle geldiklerini anladı. Gölde başka balıklar da vardı. Pembe Yunus'a yaklaşıp şaşkın şaşkın bakıştılar. Sonra bir halka olup çevresinde dönmeye başladılar. O da baş-

ladı suda zıplayıp havada takla atmaya. Öbür balıklar da onun gibi zıplamaya çalıştılar ama, beceremediler. Pembe Yunus onlara bakıp gülüyordu.

Hele bir küçük balık vardı, yapmadığı maskaralık kalmadı. Öyle güldürüyordu ki hepsini, Pembe Yunus'un gözünden yaş geldi. Tuzlu göz yaşları gölün tatlı suyuna karışmadan inci taneleri gibi, damla damla dibe indiler. Bütün balıklar hayran hayran bu göz yaşı damlalarına bakıyorlardı.

Derken göldeki kamışlar bir türküye başladılar. Islıkla güzel bir türkü tutturmuşlardı. Rüzgâr estikçe tizleşiyordu sesleri. İncelip incelip uzuyordu.

Pembe Yunus bu gölü çok sevmişti. Ama içi bir türlü rahat edemiyordu. Kalktı yine zıplayıp bir buluta kondu. Bulut gıdıklanıp kıpırdanmaya başladı altında. O fıkırdayıp gülerken Pembe Yunus gıdıklandı bu sefer. «Aman dur,» dedi. «Yoksa ikimiz de yuvarlanıp düşeceğiz.» Katıla katıla gülmekten kendini ala-

mayan bulut gitti, onu daha büyük bir bulutun içine bıraktı. Kendisi de rüzgâra binip koşa koşa uzaklaştı.

Pembe Yunus bu büyük buluntun da kendisi gibi pespembe olduğunu görünce şaşırdı. Başladı onun içinde gezinmeye. Öyle büyüktü ki bu bulut, bir ucu gecede, bir ucu sabahtaydı. Sabaha bakan ucu pembeydi. Geceye doğru gittikçe koyulaşıp morlaşmaya başlıyordu bulutun rengi. Sonra da taa uzakta, yıldızlar içinde kayboluyordu.

Pembe Yunus bulutun sabah olan ucuna daldı. Başladı yeniden takla atıp zıplamaya. Bulutu avuç avuç havaya atıp savuruyor, sonra kuş tüyleri gibi uçuşmasını seyrediyordu.

Bu oyun öyle hoşuna gitmişti ki, havaya savurduğu bulutlardan gökyüzü görünmez oldu. Pembe Yunus bir de baktı, altındaki koca bulut incelip delinmiş. Tutunayım, kaçayım demeye kalmadı. Delikten kaydı, başladı yavaş yavaş denize düşmeye. Ama ağırlığı hiç yoktu sanki.

Öyle yavaş düşüyordu ki, denize hiç ulaşamayacakmış gibiydi.

■

MERCAN uyandığında vakit öğleyi geçmişti. Bulundukları yer gölgeydi ama, buradan bile dışarısının ne kadar aydınlık olduğu görülüyordu. Kamaşan gözleri alışsın diye bir süre bekledi.

Öyle bir uyumuştu ki, yorgunluktan düş bile görmemişti Mercan. Onun için uyanınca birdenbire anlayamamıştı nerede olduğunu. Yabancı bir yer görünce yadırgamıştı. Ne de olsa yıllar yılı hiç ayrılmamıştı yuvasından.

Sonra yarı uyanık bir halde, dün geceden beri başından geçenleri şöyle bir düşündü. O zaman kendine gelip iyice uyandı.

Pembe Yunus yanıbaşında mışıl mışıl uyuyordu daha. Bütün çocuklar gibi uyurken daha da güzelleşmişti. Arada bir gülümseyişinden, onun güzel bir düş gör-

düğünü anladı Mercan. Bu tatlı uykusunu ve düşünü bozmak istemedi. Uyandırmamak için, kımıldamadan beklemeye başladı.

Şimdiye kadar yolunda gitmişti işler. Hiç değilse kendisi için böyleydi. Bakalım bundan sonra ne olacaktı. Pembe Yunus onu yanına almıştı ama, hâlâ gerçek bir dost gibi davranmıyordu. Kimi zaman kendini daha önemli biri gibi göstermek için yalan söylüyor, kimi zaman da aşağılayıcı ve küçük düşürücü sözler kullanıyordu. Ona bir dost gibi değil, daha çok bir uşak gibi davranıyordu. Bu da ağrına gidiyordu Mercan'ın.

Uyanınca ne yapacaktı bakalım. Bakarsın hiç bir şey hatırlamaz ya da hatırlamak istemez, kovardı onu yanından. Onun bu yanına hiç güvenemiyordu Mercan. Dakikası dakikasına uymuyordu çünkü.Ne yapacağı önceden kestirilemiyordu hiç.

Mercan bunları düşünürken uzaklara bakıp dalmıştı. Pembe Yunus da bu

arada uyanmış, onu seyrediyordu. Yüzündeki kaygıyı görünce dayanamadı:

«Ne o, bücür?» dedi. «Yine hangi canavarın suyuna daldın?»

Mercan birden zıpladı. Öyle kendinden geçmişti ki, Pembe Yunus'un uyandığını fark etmemişti. Onun sorusuna karşılık vereceğine, «Uyandın mı?» diye sordu şaşkınlıkla.

Pembe Yunus, gerinerek esniyordu.

«Nedir bakalım senin canını sıkan böyle?»

«Hiç,» dedi Mercan. «Dalmışım seni beklerken.»

«Öyleyse davran bakalım. Sular iyiyken dolaşalım biraz. Akşama kadar daha epeyce vaktimiz var.»

«Öyle,» dedi Mercan. «Dışarısı o kadar aydınlık ki, gözlerim kamaştı.»

«Biraz güneş yüzü görelim,» dedi Pembe Yunus esneyerek. Uykunun ve gördüğü düşün gevşekliğinden hâlâ kurtulamamıştı.

«Ne o?» diye sordu Mercan, «Uyku-

nu alamadım mı yoksa daha?

«A-ah,» diye karşılık verdi Pembe Yunus, «İyi uyudum.» Yine esnedi. «Hem de öyle tatlı düşler gördüm ki, canım hiç uyanmak istemedi.»

«Ne iyi. Benim çoktandır düş müş gördüğüm yok. Kurşun gibi uyuyup uyanıyorum.»

Kovuğun önünden renkli, alacalı bir balık sürüsünün geçtiğini gördüler. Yavrular birbirleriyle şakalaşıyor, sonra gidip büyüklerinin yanına sığınıyorlardı.

Bir süre onları seyrettiler. Pembe Yunus'un içi kıpır kıpır olmuştu yine. Kardeşlerini hatırlayıvermişti. Kabına sığamıyordu. Onlardan ayrıldığından beri, böyle ışıl ışıl geçen sürüleri gördükçe bir garip oluyordu. Yüreği heyecanla çarpmaya başlıyordu.

«Bu kadar tembellik yeter,» dedi. Sonra bir sıçrayışta dışarı çıktı.

Mercan da onu izledi. Gerçekten de dışarısı şıkır şıkır ışık içindeydi. Sular öyle ılıktı ki, sanki birden yaz gelmişti.

Oysa daha baharın ilk günleriydi. Ama daha şimdiden denizin donuk, külrengi mavisi gitmiş, yerini güneşli, saydam bir yeşile bırakmıştı.

Pembe Yunus böyle günlerde gezmeye doyamazdı. Derisinin nasıl ışıldadığını bilirdi güneşte. Kendisini gören balıkların yüzündeki şaşkınlığı ve hayranlığı hemen fark eder, büsbütün çalım satmaya başlardı.

Bir iki kulaç atar atmaz ortalıkta kimsenin kalmadığını gördüler. Bütün balıklar hemen kaçıp saklanmışlardı yine.

«Bunlar da amma can sıkıyorlar ha,» dedi Pembe Yunus.

«Aldırma,» diye yatıştırmaya çalıştı onu Mercan. «Senin gibi pembe bir Yunus'u ilk olarak görüyor hepsi.»

«İlk olarak görüyorlarsa hemen kaçmaları mı gerekiyor?»

«Ne yapsın zavallılar? Herkesin huyu bir olmaz ki. Böyle yabancı birini görünce, en iyisi hemen kaçıp bir yere saklanmaktır.»

«Aman aman,» dedi Pembe Yunus, «Budalalıkta senin de onlardan geri kalır yerin yok.»

«Ama biliyorsun ki,» dedi Mercan, «Ben senden kaçmadım. Tersine, görür görmez yanına geldim.»

«İyi ki geldin. Sonra da sakız gibi yapışıp kaldın.»

Birden boğazına bir yumrunun gelip takıldığını duydu Mercan.

«Gelmemi sen istedin,» dedi. «Benim kimseye yük olmaya niyetim yok.»

Sonra hızla dönüp uzaklaşmak istedi. Ama Pembe Yunus durdurdu onu.

«Senin şu alınganlığın da olmasa,» dedi. «Çok daha sevimli olacaksın.»

«Alınganlık filan değil bu,» dedi Mercan.

«Ne var şimdi bunda darılacak? Ara sıra şaka da yapmayalım mı yani?»

«Eğer şaka yapacaksan, böylesini yapma,» dedi Mercan kuru bir sesle. Göz yaşlarını zor tutmuştu az önce. Şimdi bu duygusu öfkeye dönüşmüştü.

«İyi iyi,» dedi Pembe Yunus, «Kapatalım bunu.»

Mercan sesini çıkarmadı. İleriye dikti gözlerini. Ne yapıp yapıp tadını kaçıracak bir şey buluyordu bu kocaman, pembe çocuk.

Bu işi burada bıraktığını belli etmek için başını salladı o da. Ama kızgınlığı daha geçmemişti.

«Haydi, ileriii!» diye bağırdı Pembe Yunus. Sonra ışıl ışıl bir gülümsemeyle Mercan'a baktı. Aralarının düzelmesine yetmişti bu.

■

ÖĞLE SONU güneşinin altın ışıkları içinde yüzerlerken Pembe Yunus da, Mercan da, yaşamanın güzelliğini düşünüyorlardı. Ne kadar engellerle dolu olursa olsun, yine de güzeldi yaşamak. Belki de engellerle dolu olduğu için güzeldi daha çok. Bu engelleri aştıkça, gidilen yolun değeri artıyordu. Tıpkı yıllarca uğra-

şa uğraşa yapılmış bir inci gibi.

Kış mevsiminin de ayrı bir güzelliği yok değildi ama, baharın yeri başkaydı. Her şeye yeni bir güç, yeni bir güven getiriyordu. Yaşamanın içinizde yoğunlaştığını, her yerden bir canlılığın fışkırdığını duyabiliyordunuz.

Deniz suları, bir ışık seline dönüşmüştü işte yine. Yine bir bayram yeri gibiydi her köşe bucak.

Pembe Yunus bir geçit töreninde yürürmüş gibi çalımla yüzüyordu. Göz alıcı pembesi pırıl pırıl yansıyordu sularda. Sağa sola bakmadan, kuyruğunu hafif hafif sallayarak ilerliyordu.

Mercan'ın içinden yüksek sesle türküler söylemek geliyordu. Ama Pembe Yunus belki de böyle bir şeyden hoşlanmaz diye susuyordu. Ayrıca, sesine de pek güveni yoktu. Güzel türküleri kötü bir sesle söyleyip ne diye değerinden düşürmeli?

Mercan da tuttu, içinden söylemeye başladı. Üstelik böylesi çok daha güzeldi.

Hiç kimseden çekinmeden, gördüğü her güzel şeyi katabiliyordu türküsüne. Şen şakrak balıkları, düşlere benzeyen şakayıkları, pırıltılı çakıl taşlarını, yemyeşil yosun ormanlarını türküsüne katıp, için için söylüyordu. Sonra suyun yeşilini, Yunus'un pembesini, istiridyelerin menevişli sedefini, otların dalgın titreşimlerini de kattı bunlara. Kendinden geçmiş, türküyle bir olmuştu. Bütün bir denizaltı ülkesiydi sanki.

Böyle zamanlarda hep gülüp oynamak, her karşılaştığı balıkla sarılıp kucaklaşmak gelirdi içinden. Yengeçlere takılmak, mürekkepbalıklarıyla şakalaşmak, denizyıldızlarını şaşırtmak, onlarla oynaşmak isterdi.

Çocukluğunda denizatlarını kışkırtır, onları birbirleriyle yarıştırırlardı. Büyük yosun ormanlarında saklambaç oynarlardı. Yosun toplarını birbirlerine atarlardı kardeşleriyle.

O günler artık uzaklarda kalmıştı ama, anıları taptezeydi. Bahçelere bu

güzelliği veren, biraz da bu anılardı her halde. Bunları düşündükçe, garip bir sevinçle doluyordu Mercan'ın içi.

Pembe Yunus'a baktı. Hemen önünde, sessiz sessiz yüzüyordu. Yola çıktıklarından beri, ağzını açıp konuşmamıştı hiç. Belki de bu denizaltı ülkesinin bugünkü güzelliği büyülemişti onu da. Başını hiç bir şeye çevirip bakmıyor gibiydi ama, gözbebekleri fıldır fıldır dönüyordu.

Mercan onun güzelliğini bir daha hayran hayran seyretti. Onunla dost olduğu için içi kıvançla doldu.

«Senin gibisi bir daha kolay kolay gelmez,» dedi kendi kendine. Ama farkına varmadan yüksek sesle söylemişti bunu. Pembe Yunus da duymuştu.

«Övgü olarak mı söylüyorsun bunu, yergi olarak mı?» diye sordu. Ama başını hiç çevirip bakmadı.

Mercan bir konuşma nedeni çıktığına sevinip biraz daha yaklaştı yanına.

«Övgüden de öte bir şey bu,» dedi.

«Teşekkür ederim,» diye karşılık ver-

di Pembe Yunus. «Bana karşı bu kadar iyi duygular beslediğini sanmıyordum.»

«Övgü olarak mı alayım bunu, yergi olarak mı?» dedi Mercan, sesini ona benzetmeye çalışmıştı. Sonra gülümsedi.

Pembe Yunus da güldü onun bu sorusuna.

«Kusura bakma,» dedi Mercan'a. «Övgüye pek alışık değilim de... Birisi benim için iyi şeyler söyleyince, içtenliğine inanmakta zorluk çekiyorum.»

«Yaaa,» dedi Mercan, «Şaştım buna doğrusu.»

Pembe Yunus onun sesinde kırgınlığa da benzer bir şeyler sezmişti.

«Senin için söylemiyorum, canım,» dedi. «İçtenliğine inanmasam, hiç yanıma alır mıydım seni?»

«Peki, kim öyleyse bu sözünü ettiklerin?»

«Bizimkiler. Annem, babam, kardeşlerim ve öbür yakınlarım.»

«Yani, sana kötü mü davrandılar hep?»

«Evet.»

«Nasıl olur bu?» dedi Mercan, şaşkın şaşkın bakarak. «Anlamıyorum.»

«Anlamak kolay değil zaten. Ben de anlayamadım bir türlü,» dedi. Pembe Yunus. Kendi kendine konuşur gibiydi. Aradığı cevabı da hâlâ bulamamıştı sanki.

«Tatsız bir şey mi oldu?» diye çekinerek sordu Mercan. Pembe Yunus bir süre ses çıkarmadı. Onun sustuğunu görünce, «Özür dilerim,» dedi Mercan, «İşlerine karışmak istediğim için sormadım bunu. Belki bir yardımım olabilir diye düşünmüştüm.»

«Artık kimsenin bir yardımı dokunamaz.»

«Umutsuzluğa bu kadar çabuk kapılmamak gerekir,» dedi Mercan. «Zaman bazı şeyleri düzeltebilir.»

«Sanmıyorum,» dedi Pembe Yunus. Sesine bir dalgınlık, bir üzüntü çökmüştü. «Onlardan ayrılalı nerdeyse bir hafta oluyor.»

«Bir hafta mı?»

«Evet. Benim için kolay olmadı elbette. Sen de anlarsın. Ama başka bir yol kalmamıştı. Onların arasında daha fazla kalamazdım.»

Küçük bir alanda durmuşlardı. İki yanlarında kayalar duvar gibi yükseliyordu. Üzerleri kadife gibi yosunlarla kaplıydı. Pembe Yunus derin bir soluk aldı. Sonra kaldığı yerden devam etti sözüne.

«Bana güveni olmayan kişilerle nasıl yaşayabilirdim? Hiç biri bana inanmıyordu,» dedi.

«Ne konusunda?» diye sordu Mercan. Sesini çıkarmadan dinlemek istiyordu, ama kendini tutamamıştı.

«Kendilerini yönetebileceğime güvenleri yoktu,» dedi Pembe Yunus. Gözlerini belirsiz bir yere dikmiş, hep öyle konuşuyordu. «Oysa, daha doğar doğmaz, kendilerine başkan seçmişlerdi beni. Rengimi bu görev için bir belirti, saymışlardı. Alın yazımın doğa tarafından yazıldığını söylüyorlardı. Ama sonra, bu yaz-

gıyı onlar değiştirmeye kalktılar.»

«Değiştirmeye mi kalktılar?»

«Evet. Başkan yapmadılar beni. Bu görevi bana vermeyi ertelediler hep. Geçen hafta babam, yaşlılığını öne sürüp başkanlıktan çekilince de, yerine büyük kardeşimi getirdiler. Beni yine sonraya bıraktılar. Ben de daha fazla dayanamayıp gizlice ayrıldım aralarından.»

«Başkanlık onların yanında yaşamaktan daha mı önemli senin için?»

Pembe Yunus bir süre dalgın dalgın baktı ona. Şimdi de sen mi başlıyorsun der gibiydi. Ama Mercan gözünü kaçırmayarak sorusuna ille de cevap beklediğini anlatmak istedi.

«Değil elbet,» dedi Pembe Yunus. Sonra sesini yükseltti. «Değil ama, bana güvenmiyorlarsa başka ne yapabilirim?»

«Güvenlerini kazanmanın yolunu bulmalısın.»

«Neymiş bunun yolu?»

Mercan bu sorunun karşılığını vermenin ne kadar zor olduğunu biliyordu.

Pembe Yunus'u kırmadan ne söyleyebileceğini düşündü bir süre.

«Kesin olarak bir şey söyleyemem. Ama onları bırakıp gitmek de bir çözüm yolu değil her halde.»

«Neden öyleyse başkan yapmıyorlar?»

«Bilmem ki. Sınamak istiyorlardır belki de seni. Herkes başkan olmadım diye çekip gitseydi, ortada birlik kalır mıydı?»

«Benim canımı sıkan o değil. Daha baştan beni seçip sonradan bu göreve değer görmemeleri.»

«Kızmayacağına söz verirsen, bir şey söyleyeceğim sana,» dedi Mercan.

«Söyle bakalım çok bilmiş,» dedi Pembe Yunus.

«Kızmayacaksın ama.»

«Peki canım, kızmam. Söyle bakalım.»

«Benim anladığım,» diye tane tane konuşmaya başladı Mercan. «Yakınların daha doğar doğmaz, sende başkanlık için

bir belirti görmüşler.»

«Evet.»

«Peki, sen onların bu görüşlerini güçlendirip kesinleştirmek için neler yaptın?»

Kısa bir sessizlik oldu.

«Ne mi yaptım?» diye sordu Pembe Yunus. «Elimden geldiği kadar rengimin bozulup çirkinleşmemesi için dikkat ettim.»

«Renginin pembe oluşu, başkalarını yönetmek için yeter bir neden mi sence?»

«Ne demek istiyorsun?» dedi Pembe Yunus. «Bunu onlar kendileri söylemişlerdi bana.»

«Hani kızmayacaktın?» dedi Mercan. «Bu kadar çabuk öfkelenmek, senin gibi bir başkana hiç yaraşmıyor.»

«Bana bak,» dedi Pembe Yunus. «Kızmayacağım dedimse, benimle alay etmene izin verdiğimi de sanma.»

«Alay ettiğim yok,» diye ciddî ciddî karşılık verdi Mercan. «Sana anlatmak istediğim, kendini bir başkan gibi yaşa-

maya alıştırmak zorunda oluşun. Her davranışın, bir başkana yaraşır gibi olmalı. Başkanlık, başkan olduktan sonra öğrenilmez. Bileğinin hakkıyle elde edilir. Pembe bir Yunus olmak, kötü bir yönetimi örtmeye yetmez çünkü.»

Soluk soluğa kalmıştı Mercan. Yüzü iyice pembeleşmişti. Ama düşündüklerini söylediği için de rahatlamıştı şimdi.

Pembe Yunus,bir süre sesini çıkarmadı. Ağır ağır yüzmeye başladılar. Deminki konuşmanın heyecanıyle, Mercan'ın yüreği hâlâ küt küt atıyordu. Söylediklerinin tam ters bir etki yapmasından, yanlış anlaşılmasından korkuyordu.

Uzun bir sessizlikten sonra, «Bu konuyu kapatalım ve bir daha da açmayalım,» dedi Pembe Yunus.

«Umarım seni kırmamışımdır,» dedi Mercan da çekinerek. «Eğer böyle bir şey yaptıysam, özür dilerim. Amacım...»

«Hayır,» diye sözünü kesti onun, Pembe Yunus. «Kırılmış filan değilim. Yalnızca sözü burada bitirmek istiyorum.

Bu iş kapanmıştır artık benim için.»

Mercan onun gösterdiği bu olgunluk karşısında hem şaşırmış, hem de sevinmişti. Böyle davranacağını pek de ummuyordu doğrusu. «Olacak bu iş,» diye düşündü, «kapanması hiç de gerekmez.»

Sağa sola baka baka yollarına devam ettiler. Olağanüstü bir durgunluk vardı sularda. Her şey bir bekleyiş içindeydi sanki. Ortalık fazla kalabalık değildi. Şimdiden bir yaz tembelliği çökmüştü deniz altına. Birden bastıran sıcakların etkisiydi belki de. Sabahki gidiş geliş azalmıştı.

Dar bir geçitten geçtiler. Sonra mor şakayıklarla dolu bir tarla çıktı karşılarına. Şakayıkların arasında sarı sarı istiridyeler parlıyordu. Bir köşede de denizkestaneleri toplanmıştı. Sırtlarındaki sivri dikenler çelik gibi parlıyordu.

Sonra denizaltına yayılmış yassı kayaları geçtiler. Kayaların hemen bitiminde beyaz çakıllarla dolu geniş bir alan uzanıyordu. Suyun güzelliği buradan iyi-

ce belli oluyordu. Gölgeleri çakılların üzerinden sessizce kayıp geçti.

Daha ileride yeniden renkli bitkilerle dolu bir düzlüğe çıktılar. Bitkiler arasında öyle çeşitli renkte balıklar vardı ki, dışardan bir göz kolay kolay ayırt edemezdi hiç birini. Balıklardan çoğu Pembe Yunus'u görünce kaçıştı. Bazıları da oldukları yerde daha bir geri çekilerek iyice saklandılar. Pembe Yunus dönüp bakmadı bile onlara. Üstlerinden hızla yüzüp geçti.

Mercan kimi zaman Pembe Yunus'a yetişmekte güçlük çekiyordu. Ama ona bir şey söylemek istemiyordu. Var gücüyle yüzgeçlerini sallıyor, elinden geldiğince, arkada kalmamaya çalışıyordu. Bu yüzden çevresine doğru dürüst bakamıyordu çoğu zaman.

Şimdilik bildik yerlerde dolaşıyorlardı daha. Ama ilerde bilmediği yerlere gelince ne yapacağını kestiremiyordu. Bütün çabasını böyle onun arkasından yetişmeye harcarsa, yolculuğun tadı kalma-

yacaktı. Hele bir de olmadık bir yerde onu kaybedecek olursa ne yapardı?

Bunları düşünürken yine geride kalmıştı Mercan. Bir hızlanıp Pembe Yunus'a yetişti. Dibi boz renkli kumlarla kaplı küçük bir açıklıktan geçiyorlardı. Kalın kum tabakasının yumuşaklığı yukarıdan bile belli oluyordu.

Mercan birden durdu. «Şuraya bak!» diye bağırdı.

«Ne oluyor?» dedi Pembe Yunus. «Ne bağırıyorsun öyle?»

«Bak, bak,» dedi Mercan. «Kime rastladık.»

Pembe Yunus baktı. Ama ortalarda kimseyi göremedi.

«Kimden söz ediyorsun, anlamadım,» dedi.

«Şurada duranı görmüyor musun?» dedi Mercan.

«Hangisini, şurada duran kocaman taşı mı söylüyorsun?»

«Taş mı? Ne taşı? Taş olur mu hiç?»

«Taş ya da taşa benzer bir şey işte, ne bileyim.»

«Şşşş,» dedi Mercan. «Duymasın böyle söylediğini. O gördüğün adıyla, sanıyla, Koca Dede'dir.»

«Koca Dede mi? O da nesi?»

«Yaşlı bir kaplumbağa. Bu denizlerin en yaşlı yaratığı. En azından yüz elli yaşında olduğu söyleniyor.»

«Yüz elli mi?»

«Ne sandın ya? Onun yanında kendimi hep yeni doğmuş gibi buluyorum. Gel de bir hatırını soralım.»

Tam o sırada yaşlı kaplumbağa başını bağasının altından uzatıp, ağzından iri hava kabarcıkları koyverdi. Pembe Yunus bunları görünce durakladı.

«Bana bak,» dedi Meran'a. «Tanımadığım kişilere fazla sokulmak istemem.»

Mercan onun çekingenliğine bakıp güldü.

«Korkma,» dedi. «Ondan bir zarar gelmez. Hem senin gibi bir Yunus gördüğüne de sevinecektir.»

Pembe Yunus yine de fazla yaklaşmadı. Mercan yalnız başına ilerleyip yaşlı kaplumbağanın yanına gitti.

«Koca Dede,» diye seslendi. Sonra, bağasının içinden onu duymayacağını düşünerek sesini yükseltti. «Koca Dede- Koca Dede!» diye bağırdı.

Yaşlı kaplumbağa kocaman kafasını yavaş yavaş dışarı çıkardı. Mercan'ı görünce rahatladı. Boynunu kısmaktan vazgeçip merakla ona doğru uzattı.

«Nasılsın, Koca Dede?» dedi Mercan.

Yaşlı kaplumbağa gülümseyerek başını salladı.

«Bu yaşta ne kadar iyi olabilirsem, o kadar iyiyim işte evlât,» dedi. Yüzünün derisi yaşlılıktan kat kat olmuştu. Sesi de hırıltılı çıkıyordu. Ama sırtındaki bağanın büyüklüğüne ne zaman baksa, hayran kalıyordu Mercan. Bir anıt gibiydi. Yeşile çalan rengiyle, gerçekten de bir kayayı andırıyordu. Ölümsüz bir yaratıktı sanki.

«Ah, Koca Dede,» dedi Mercan. «Ben senin onda birin kadar yaşasam, ne mutlu bana.»

Yaşlı kaplumbağa, kocaman kocaman hava kabarcıkları çıkararak güldü. «Şuna bak,» dedi. «Daha bu yaşta neler söylüyor.»

Kendi yaşıyla, bu kocaman kaplumbağanın yaşını karşılaştırınca, Mercan da gülümsedi. Sonra ona biraz daha yaklaşıp kulağına eğildi.

«Bak, şimdi sana kimi getireceğim Koca Dede,» dedi. Pembe Yunus'a işaret edip yanına çağırdı. Pembe Yunus utangaç utangaç yaklaştı.

«Nasılsınız Koca Dede?» diye uysal bir sesle selâmladı.

Onu gören yaşlı kaplumbağa şaşırdı birden.

«Oooo,» dedi. Pembe bir Yunus, ha?»

Pembe Yunus ona bakıp gülümsedi. Mercan onun dostu olmaktan duyduğu kıvancı saklayamadı.

«Ben de kendisini dün tanıdım,» dedi. Ama yaşlı kaplumbağa onu duymadı. Dalgın dalgın Yunus'a bakıyordu.

«Vay, vay, vay,» diye mırıldandı. «Böyle pembe bir Yunus görmeyeli o kadar uzun zaman oldu ki...»

«Daha önce de görmüş müydünüz?» diye şaşırarak sordu Pembe Yunus.

«Evet, evet, evet,» dedi kaplumbağa. «Ama öyle uzun zaman geçti ki aradan. Seksen yıl mı, yüz yıl mı, bilemiyorum. Şu yaşlılık yok mu, bellek diye bir şey bırakmıyor. Bir düşüneyim bakayım. Nerdeydi? Nerdeydi?»

Pembe Yunus heyecanlanmıştı. Kendi gibi pembe bir Yunus gören birine ilk olarak rastlıyordu. Bu kadar yaşlı birine de ilk kez rastlamıştı.

Çevrelerinde meraklı gözler belirmişti yine. Yosunların ürperen saydam yaprakları arasından şaşkın şaşkın bakıyorlardı.

«Tamam, tamam,» dedi yaşlı kaplumbağa. «Hint Okyanusu'na gittiğimiz yıl-

larda olacak. Kızıl Deniz'den geçip, Okyanusa açılmıştık. Ekvator'un öbür yanına inmeyi tasarlıyorduk. Başımıza gelmeyen de kalmamıştı.»

Koca Dede'nin gözleri iyice uzaklara dalmıştı. Kafasında yüz yıllık bir tortu, yeniden canlanıyor gibiydi.

«O zamanlar şimdiki gibi büyük gemiler yoktu,» diye devam etti: «Yelkenli gemiler ikide bir durur, kaplumbağa avına çıkarlardı. Su yüzüne çıktığımızda, tüfekle ateş ederlerdi bize. Ama Madagaskar'a kadar inmeyi başarmıştık. Geceleri insan ayağı değmemiş adalara çıkıyorduk. Kumlar öyle sıcaktı ki, geceleyin bile ayaklarımız yanıyordu. Denizler daha önce hiç görmediğimiz yırtıcı hayvanlarla doluydu...

«Sonra doğuya doğru gittik. Bir seferinde az kalsın diri diri haşlanıyorduk. Bir adanın yanındaydık. Deniz düpedüz kaynıyordu. Dipten sıcak sular fışkırıyordu. Denizaltı volkanlarını ilk orada gördük. Adım başına bir volkana rastlıyor-

duk. Şimdi bile ürperiyorum hatırladıkça. Cehennem gibi bir yerdi. Akıl almayacak kadar derin çukurlar vardı...

«O yıllar nasıl da durmadan geziyorduk. Ne yorgunluk yıldırıyordu bizi, ne de karşılaştığımız tehlikeler. Sıcaktan bunalınca, kuzeye çıkıyorduk. Japon denizlerinden, Afrika'nın Altın Kıyıları'na kadar dolaşmadığımız yer kalmadı.

«Hiç unutmam, bir seferinde de binlerce mil yüzdükten sonra, küçük bir adaya çıkmıştık. Büyük Okyanus'un doğusunda, Ekvator'a yakın bir yerdi. Kıyıları altın tozu renginde, ışıl ışıl kumlarla kaplıydı. Yorgunluktan bitkin bir durumdaydık. Denizden çıkıp kumlara serildik. Ama çok geçmeden bir gürültü, bir şamata başladı. Adanın yerlisi olan insanlar, ellerinde ağlarla gelip hepimizi yakaladılar. Tamam, diye düşünmüştük, sonumuz geldi işte. Oysa yanılmışız...

«Bizi alıp adanın içindeki küçük bir göle götürdüler. İçinde çeşitli yiyecekler doluydu. Hiç birimize dokunmadıkları gi-

bi, öyle de iyi davrandılar ki, şaşırıp kaldık. İşin iç yüzünü birkaç gün sonra anladık. Meğer bu ada yerlileri, bizi hayvanların en eski soylarından biri olduğumuz için kutsal sayarlarmış. Bir gece hepsi uyurken gizlice kaçtık oradan. Ne kadar rahat olsa, küçük bir gölde yaşamak sıkıcı oluyor. Deniz başka, göl başka.»

Yaşlı kaplumbağa yorulup sustu. Mercan kendini düşlere kaptırmıştı bile. Ama Pembe Yunus'un canı sıkılmıştı biraz. Gördüğü pembe yunustan söz edeceğini umarken, kalkıp kendi başından geçenleri anlatmıştı. Üstelik kendini de pek övüyordu. Yok hayvanların en eski soyundanmış, yok şuraya gitmiş de yok buraya gitmiş. Oralara gidemeyenler düşünsün bunu. Soyluluğa gelince, her halde bir Yunus'la ölçemezdi kendisini. Yumurtadan çıkma, ilkel yaratıklardı işte hepsi de.

«Benim gibi ana sütü emmiş birine

söz etmesin hiç değilse soyluluktan,» diye düşündü.

«Neyse,» dedi yaşlı kaplumbağa. «Bu hikâyelerin sonu gelmez. Sizi daha çok alıkoymayayım yolunuzdan.»

Hâlâ sersemliği geçmemiş olan Mercan. «Ne demek Koca Dede,» dedi. «Sizi dinlemek büyük bir zevk bizim için.»

Sonra sözlerini onaylaması için Pembe Yunus'a baktı. Ama o anlamamış gibi hiç oralı olmadı. Gitmek üzere davrandı.

«Sizi gördüğüme sevindim,» dedi kaplumbağa. «Yolunuz düşerse sık sık uğrayın.» Sonra Pembe Yunus'a döndü. «Hele seni görünce eski günlerimi hatırladım. Pembe renkli yunuslara artık pek rastlanmıyor. Bu pazar günü torunlarımın torunlarının torunları ziyaretime geldiklerinde, seni anlatacağım onlara. Kim bilir ne hoşlarına gider.»

Bu sözleri duyunca sıkıntısı azalır gibi oldu Pembe Yunus'un. Derin bir soluk aldı.

«Hoşçakalın Koca Dede,» dedi.

Gitmeye hazırlanırlarken yaşlı kaplumbağa durdurdu onları.

«Dikkat edin,» dedi. «Hava bozuyor. Fırtına çıkabilir.»

«Bu güzel günde de fırtına olur mu?» diye sordu Pembe Yunus.

«Havanın güzel oluşuna hiç güvenmeyin,» dedi kaplumbağa. «Bu konuda kolay kolay aldanmam ben.»

Pembe Yunus'la Mercan uzaklaşırken arkalarından baktı. Sonra derin derin soluk alarak kabuğunun içine çekildi.

Mercan, Pembe Yunus'un biraz canının sıkıldığını anlamıştı. Ama nedenini çıkaramadı. Şimdi fırtınaya yakalanmadan bir yere sığınmak gerekiyordu.

«Çok uzaklaşmasak iyi olur,» dedi. «Şuralarda saklanmaya elverişli kayalar olacak.»

«Neden saklanıyoruz?» diye sinirli sinirli sordu, Pembe Yunus.

«Fırtınadan.»

«Fırtınadan mı? Bırak canım sen de.

Şu bunağın sözüyle mi hareket edeceksin? Ne söylediğinin farkında değil. Her şeyi birbirine karıştırıyor.»

«Yüz elli yıllık görgüyü ve bilgiyi yabana mı atıyorsun sen?»

«Çok korkuyorsan, sen gidip saklanırsın,» dedi Pembe Yunus. «Ben buralarda daha fazla oyalanamam. Yola devam edeceğim.»

Mercan onun sesindeki öfkeyi sezdi. Söz dinletemeyeceğini anladı. Ama büsbütün yalnız bırakmayı da doğru bulmadı. Ne de olsa buralara yabancıydı o. Fırtınanın geleceğini gösterir pek bir şey de yoktu. Yalnız denizin dibi, kumluk yerlerde hafifçe bulanmıştı, o kadar. Sular durgun ve aydınlıktı. Tam bir ikindi durgunluğu vardı ortalıkta.

İster istemez Pembe Yunus'un peşine takıldı. Kaygısını büsbütün de yenememişti ama. İçinden ona kızıyor, bu söz dinlememesinin sonucunun nereye varacağını merak ediyordu.

Uzunca bir süre hiç konuşmadan yüz-

düler. Şimdi daha derin sulara gelmişlerdi. Güneşin ışıkları da solmaya başlamıştı buralarda.

Mercan'ın kulakları uğulduyordu. Önce derin sulara geldiklerinden sanmıştı. Oysa şimdiye kadar derinlerde dolaşırken hiç böyle olmamıştı. Üstelik de hafif bir bulantı vardı kafasının içinde. Yorgun olduğu için başı mı dönüyordu, yoksa sular mı dalgalanmaya başlamıştı, anlayamıyordu.

Bir yandan kendisini dinlerken, bir yandan da Pembe Yunus'u gözden kaçırmamaya çalışıyordu. O yine almış başını, arkasına bakmadan yüzüyordu. Nereye gittikleri belli değildi. Belli bir amaçları yoktu ama, Mercan onun, sürüsünü aradığının farkındaydı.

Bir süre daha sessizce yüzdüler. Mercan suyun basıncından rahatsız olmaya başlamıştı. Zaten Yunus'a yetişmek için harcadığı çaba soluğunu tüketmeye yetiyordu. Görünürde de sudan başka bir şey yoktu artık. Kayalıkları geride bırakmış-

lardı. Denizin dibi ise, göremeyecekleri kadar aşağılardaydı.

Pembe Yunus birden durdu.

«Bir şeyler oluyor galiba,» dedi Mercan'a. Gözleri irileşmiş, suyu dinliyordu. Garip bir durumu vardı.

Mercan da soluğunu tutup dinledi. Gerçekten de, uzaklardan çığlığa, hıçkırığa, ağlayışa benzer gürültüler geliyordu. Kalabalık sesler birbirine karışıyor, ne olduğu iyice anlaşılmıyordu. Zaten çok uzaklardan geliyordu. Arada bir kesiliyor, sonra yine duyuluyordu. Yalnız belli belirsiz onlara yaklaşıyor gibiydi.

Kısa bir süre birbirlerine bakışarak durdular.

Sesler gittikçe daha belirginleşiyor, daha yakınlarına geldiği anlaşılıyordu. Boğuk ve silik bir uğultu halindeydi. Hiç bir canlının sesine de benzemiyordu.

Mercan birden Koca Dede'nin söylediğini hatırladı. Zaten daha önce de anlaması gerekirdi. Başının dönmesi, kulak-

larının uğuldaması bu yüzdendi elbet. Başka ne olacaktı?

«Fırtına bu!» diye bağırdı Pembe Yunus'a.

Bulundukları yeri düşününce, korkudan titremeye başlamıştı. Suların rengi de bulanıp koyulaşıyordu şimdi. Her yer hızla kararıyordu. Gece bu kadar birden bastırmazdı. Kuşkusu yoktu artık.

Aynı şeyleri Pembe Yunus da düşünmüş olmalıydı ki, olduğu yerde sinirli sinirli dönüp duruyordu.

Uzaktan gelen sesler daha da yaklaştılar. Uğultu çoğalmıştı. Ama gövdesi donmuş gibi kıpırdayamıyordu Mercan. Düşünüyor, ne yapmaları gerektiğini kestiremiyordu bir türlü. Su oldukları yerde sallamaya başlamıştı onları.

«Geri dönelim,» deyip arkasına bakmadan hızla yüzmeye başladı Pembe Yunus.

Mercan bir şey söyleyecek durumda değildi. Geri dönmenin bir yararı olup olmayacağını bile düşünmeden peşinden

atıldı o da. Ama ortalık iyice kararmıştı. Yüzerken yosun dalları, kum tanecikleri çarpıyordu sırtlarına. Pembe Yunus'u kaybetmemek için var gücünü harcıyordu. Pişmandı şimdi onu dinlediğine. Göz göre göre fırtanın üstüne gitmişlerdi. Kaçabileceklerini de hiç sanmıyordu artık.

Pembe Yunus gövdesine takılan otlara, yosun parçalarına aldırmadan yüzüyordu. İçinde büyüyen korku, her şeyi unutturmuştu ona. Arkasından gelen çığlıkları ve uğultuları duydukça sinirleri büsbütün geriliyordu. Şu bunak haklıydı demek. Bakalım, fırtına üzerinde patlamadan kayalıklara ulaşabilecek miydi?

Soluk almak bile güçleşmişti. Denizin içi çamur gibi olmuştu. Suyun salıntısı da iyice artmıştı. Bir depreme tutulmuş gibi oraya buraya sendeleye sendeleye yüzüyorlardı. Fırtınanın önüne kattığı dalgalar ters yüz ediyordu suları. Küçük balıklar, yavru medüzler, boş bulunup yakalanmış denizyıldızları, yosun parçaları oradan oraya savruluyordu.

Pembe Yunus kimi zaman hiç bir şey görmez oluyordu. Kulağı arkasından yaklaşan uğultudaydı. Hiç bir şeye bakmadan yüzüyordu. Nereye geldiğinin de farkında değildi. Hiç bir yer belli değildi. Suyun derinliği bile belli olmuyordu. Her şey biribirine girmiş, ortalık karmakarışık olmuştu.

Korkusu bir yumru gibi, hemen boğazında duruyordu Pembe Yunus'un. Ağzı zehir gibi acıydı. Pişmanlıkla doluydu içi. Tek umudu bir kayalığa varabilmekti. Fırtına onu eline geçirmeden önce bir yere sığınabilirse kurtulurdu. Yoksa, sağ kalıp kalmayacağı kuşkuluydu. Arkasından yaklaşmakta olan büyük dalgalara bir yakalanırsa işi bitik demekti.

Sular şimdi yoğun bir duvar gibi dikiliyordu karşısına. Büyük dalgaların habercisi olan salıntılar sık sık dengesini bozuyordu. «Daha çabuk, daha çabuk!» diyordu içinden. Ama bundan daha hızlı yüzülemeyeceğini de biliyordu.

Ne ağa düştüğünde, ne de gece yal-

nız kaldığında bu kadar korkmuştu. Şimdi karşı karşıya kaldığı tehlike hepsinden kötüydü. Fırtınanın gittikçe kendisine yaklaştığını duyuyor, ama yaptığından fazlası gelmiyordu elinden Pembe Yunus'un. Durup düşünecek zamanı bile yoktu. Bir bakıma zamanla da yarışıyordu şimdi. Daha doğrusu, yalnız kaçmayı düşünebiliyordu. Ne yaptığını bilmeden kaçmayı.

Birden her yanını yosunların sardığını duydu. O iğrenç dallara takılmış, kurtulamıyordu. Bir yandan onlardan sıyrılabilmek için çırpınıyor, bir yandan da suyun içinde beşikteymiş gibi sallanıyordu. Ağlamamak için zor tutuyordu kendini. Saniyeler yıl kadar uzun geçiyordu. Peşinden haykırıp bağrışan korkunç bir sürü geliyordu sanki.

Son bir çabayla yosunlardan kurtuldu. Ama onlarla boğuşurken yönünü şaşırmış, arkasını önünü karıştırmıştı iyice. Ortalıkta göz gözü görmüyordu. Yal-

nız birtakım sesler duyuyordu çevresinde.

Soluk soluğa kalmış, yüreği ağzına gelmişti. İyice durmuştu kafası. Ne yapacağını şaşırmıştı. Her yandan çığlık sesleri geliyordu. Uğultu her şeyi sarmıştı. Fırtınanın geldiği yönü bile kestiremiyordu artık. Gözlerine de kum dolmuştu.

Uzaklarda bir şimşek çaktı. Az sonra büyük bir gürültüyle sarsıldı her yer. Deniz boydan boya yarılmıştı sanki.

Ardından bir şimşek daha çaktı. Bir an mosmor bir ışıkla aydınlandı ortalık. Öylesine beklenmeyen bir ışıktı ki, Pembe Yunus'un gözleri kamaştı. Şimşeğin gümbürtüsü bir çığ gibi baştan aşağı sarstı gövdesini. Elinde olmadan ağlamaya başladı. Dayanamayacağını duyuyordu artık. Her şeyin sonu gelmişti.

Şimşekler arkası arkasına çakmaya başlamıştı. Her seferinde büyük bir gürültü denizin içini altüst ediyor, bütün çığlıklar ve dalga homurtularını bastırıyordu. Kırbaç gibi parlayan ışıkta gör-

dükleri büsbütün korkunç geliyordu Pembe Yunus'a. Çizgi çizgi yosunlar, ne olduğu anlaşılmaz iri karaltılar ve kum bulutlarıyle doluydu her yer.

Pembe Yunus gözlerini kapadı. Ne olacaksa bir an önce olmasını diledi. Daha fazla acıya ve korkuya dayanamayacaktı.

O sıra derinden gelen, ince bir ses duyar gibi oldu. Kulak verip dinledi. Gürültülerden başka bir şey yoktu. Ama aldanmış olamazdı. Yoksa düş mü görüyordu?

Az sonra yeniden duydu deminki sesi.

«Buraya gel, buraya gel,» diyordu. Sonra yeniden kayboldu. Gürültüler arasına karışıp gitmişti. Bir düş müydü, yoksa bir kurtuluş umudu muydu bilmiyordu Pembe Yunus. Ama bir sefer denemeye karar verdi. Nasılsa başka yapacak şeyi kalmamıştı. Kendini biraz toparladı, sesin geldiğini sandığı yere doğru körlemesine ilerlemeye başladı.

Suyun itkisiyle oraya buraya salınıyor, bir türlü istediği gibi ilerleyemiyordu. Derken, dipten gelen bir dalgayla savrulduğunu, sonra sert bir şeye çarparak, olduğu yere yıkılıp kaldığını duydu. Azgın bir gürültü her yeri dolduruyordu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PEMBE YUNUS neden sonra yavaş yavaş kendine geldi. Gözlerini açmadan, ne olduğunu şöyle bir düşünmeye çalıştı. Ama hiç bir şey çıkartamadı. Hiç bir ses duymuyordu şimdi.

Nerede olduğunu anlamak için gözlerini açtığında, karşısında Mercan'ı gördü. Şaşırdı birden. Anlayamadı. Bütün bütüne unutmuştu çünkü onu. O korkunç fırtınadan kaçmaya çalışırken aklına bile getirmemişti. Burada böyle karşısına çıkınca utanmayla karışık bir sevinç duydu.

Mercan tam karşısında durmuş, bakıyordu. Ama gerçekten bakıyor muydu, yoksa olduğu yerde uyukluyor muydu, anlayamadı. Gözkapakları yarı yarıya kapalıydı. Yüzü de, yorgunluktan bitkin bir durumdaydı. Demek o da oldukça büyük tehlikeler atlatmıştı.

«Neredeyiz?» diye sordu Pembe Yunus.

Mercan birden gözlerini açtı. Yaklaşarak sevgiyle baktı ona.

«Çok şükür,» dedi. «İkimiz de kurtulduk.»

«Kurtulduk mu?» dedi Pembe Yunus.

«Evet, evet,» dedi Mercan. Yorgunluğu sesinden de belliydi. «Şansımız varmış da ucuz atlattık fırtınayı.»

Pembe Yunus kendine gelebilmek için şöyle bir silkindi. Hâlâ başı dönüyor, kulakları uğulduyordu. Kafasının yan tarafında da çekiçle vurmuşlar gibi bir ağrı vardı. O zaman kendinden geçmeden önce, dalganın onu nasıl savurduğunu, na-

sıl hızla bir yere çarptığını hatırladı.

«Bana seslenen sen miydin?» diye sordu.

«Evet,» dedi Mercan. «Şimşeklerin ışığında seni görür gibi olmuştum. Ama bir türlü yanına gelemedim. Her seferinde dalgalar geri püskürtüyorlardı.»

«Sesin öyle uzaktan geliyordu ki,» dedi Pembe Yunus. «Tanıyamadım bile. O gürültüde, hiç bir şey anlaşılmıyordu.» Bir süre utanarak sustu. Sonra. «Buraya nasıl geldik?» diye sordu.

«Bir ara seni kaybettim,» dedi Mercan. «Öyle hızlı yüzüyordun ki... Ortalık iyice kararmıştı zaten. Dalgalara karşı koyamıyordum. Bazen arkamdan itip ileri sürüklüyorlardı ama, bazen de ordan oraya savuruyorlardı.»

Gözlerini kapayıp başından geçenleri düşündü bir an. Yaşadığı o korkunç saniyeleri hatırladı. Nasıl dayanabilmişti, kendi de şaşıyordu şimdi. Sonra ağır ağır anlatmaya devam etti yine.

«Şimşekler çakmaya başlayınca bir

kayalığın önüne geldiğimi gördüm. O an anlamıştım artık kurtulduğumu, ama bu kovuğu bulup içine sığınmak sandığımdan da güç oldu. Sular ileri geri sürükleyip duruyorlardı beni. Ben de canımı dişime takmıştım ama. Sonunda kendimi buraya atmayı başardım.»

«İkimize de büyük geçmiş olsun,» dedi Pembe Yunus.

«Evet,» dedi Mercan. «Gerçekten de öyle.» Sonra anlatmaya devam etti. «Bu kovuğun içi dalga tutmuyordu. Fırtınanın geldiği yöne açık değildi. Bir süre duvara dayanıp dinlendim. Dışarda fırtına bütün gücüyle patlamıştı. Sular homurduyor, şimşekler çakıyor, her yandan çığlıklar yükseliyordu.

«Biraz kendime gelince seni düşündüm. Kovuğun ağzından dışarı bakındım, ama karanlıktan hiç bir şey görünmüyordu. Çamurdan bir duvar vardı sanki karşımda. Senin o hızla çok daha uzaklarda olman gerektiğini düşünüyordum.

«Derken, şimşekler arka arkaya çak-

maya başladı. Ortalık az da olsa aydınlanıyordu. O sıra bakınırken seni görür gibi oldum işte. Yosunlar kaplamıştı her yerini. Durumunun iyi olmadığını anladım. Ama dediğim gibi, bir türlü yaklaşamadım sana. Sonunda var gücümle seslendim...

«Duydun mu, duymadın mı bilmiyorum, ama buraya doğru yaklaşmaya çalıştığını gördüm. Sonra kaybettim seni, yine kapkaranlık olmuştu ortalık. Çok geçmeden de, kocaman bir şeyin yanımdan hızla geçerek içeri daldığını ve kovuğun duvarına çarptığını duydum. Yanına yaklaştığımda sen olduğunu anladım. Hiç kımıldamıyordun. Öyle korktum, ama soluk aldığını işitince rahatladı içim. Bayılmış olmalıydın.

«Fırtına bir süre bütün gücüyle çalkaladı ortalığı. Sonra başladığı gibi birden durdu. Sütliman oldu sular. Az önce bir fırtına olduğuna inanmak bile güçtü. Ben de yorgunluktan uyuya kalmışım.»

Susup derin derin içini çekti Mercan.

Pembe Yunus utancından onun yüzüne bakamıyordu. Ama Mercan kendisini bırakıp gidişinden söz ederken hiç de yakınmamıştı. Demek ki pek de öyle bencilce davrandığına inanmıyordu. Zaten o kargaşalıkta kim kime yardım edebilirdi? Kendi canını kurtarmak bile bir şans işiydi.

«Seni bulduğuma sevindim,» dedi Mercan'a. Biraz da özür diler gibi bir sesle söylemişti bunu.

Mercan üzerinde fazla durmadı.

«Şimdi iyisin ya?» diye sordu.

«İyiyim,» dedi Pembe Yunus. «Biraz başım ağrıyor ama geçer her halde.»

«Sabaha birkaç saatımız var daha,» dedi Mercan, yorgun sesiyle. «Gün ışıyana kadar uyursak kendimizi toparlarız.»

«Evet,» dedi Pembe Yunus da. Ama daha uyku sözünü duyar duymaz gözleri kapanmış, düşe yer kalmayacak kadar derin bir uykuya dalmıştı bile.

Güneşin doğduğunu ve yeni bir

günün başladığını çoğalan seslerden anlamışlardı.

Bunca heyecan, korku ve yorgunluktan sonra, deliksiz bir uyku çekmişti ikisi de.

Mercan gerinerek uyandı. Bir süre dışarıyı dinledi. Yine ışıl ışıl parlıyordu her yer. Olduğu yerden kımıldamak istemiyordu canı. Uykunun gevşekliğini atamamıştı daha üstünden.

Esneye esneye dışarıyı seyrederken gidip gelen birtakım karaltılar ilişti gözüne. Önce aldırmadı. Ama aynı karaltıların, kovuğun girişi önünde bir aşağı, bir yukarı dolaştıkları ve bir türlü oradan uzaklaşamadıklarını görünce merak etti.

Esneyerek dışarı çıktı. O zaman anladı bu karaltıların ne olduğunu. Kovuğun önünde bir kayabalığı ailesi dolaşıyordu. İçeri girmek ister gibi yaklaşıyorlar, sonra vazgeçip geri dönüyorlardı.

Sabırsız sabırsız oralarda gezinmeleri Mercan'ın garibine gitti. Yavrular bir köşeye çekilmiş, sessiz sessiz duruyorlardı. Gözleri siyah inciler gibi parlıyordu.

Mercan büyüklerden birine yaklaştı.

«Bir şey mi arıyorsunuz?» diye sordu.

Kapkara derili Kayabalığı çekingen çekingen baktı bir süre.

«Şey,» dedi. «Burası bizim yuvamızdı da. Fırtına çıktığında uzaktaydık. Geceyi de başka yerde geçirmek zorunda kaldık. Acaba siz...»

«Haa,» dedi Mercan. «Merak etmeyin. Birazdan gidiyoruz. Temelli kalmaya niyetimiz yok zaten. Burayı bulmasaydık başımıza neler geleceğini düşünmek bile istemiyorum şimdi.»

«Geçmiş olsun,» dedi Kayabalığı. «Bizim için bir önemi yok ama, çocuklar yoruldular da.»

Mercan içeri girdi. Pembe Yunus gözleri hâlâ yarı kapalı, esneyip duruyordu.

Bu loş ışıkta bile pırıl pırıldı derisi.

«Haydi bakalım,» dedi ona Mercan. «Yola çıkma zamanı geldi artık.»

«Amaaan, ooohh,» diye gerindi Pembe Yunus. «Biraz daha dursak, iyi olurdu. Hâlâ açılamadım.»

«Haydi, haydi,» diye üsteledi Mercan. «Dışarısı günlük güneşlik. Çıkıp ısınalım.» Biraz durduktan sonra ekledi. «Hem buranın sahipleri de geldiler. Bizim gitmemizi bekliyorlar.»

Pembe Yunus olduğu yerde şöyle bir yekindi. Söylenerek ağır ağır dışarı çıktı. Onu gören kayabalıkları bir süre durup şaşkın şaşkın baktılar, sonra oraya buraya kaçışıp saklandılar.

Güneş ışığı Pembe Yunus'un gözlerini kamaştırmıştı. Suların o güzel rengi yine yerine gelmişti. Kumlar çökelmiş, ortalık durulmuştu. Yalnız orda burda kopmuş yosun dalları yüzüyordu hâlâ.

Derin derin soluk aldı Pembe Yunus. Suyla birlikte, gün ışığı da içiyordu san-

ki. Gerçekten de içeride pinekleyip durulmayacak kadar güzeldi dışarısı. Uzaklardan güzel sesli bir balığın türküsü geliyordu.

Fırtınadan hiç bir iz kalmamıştı. Her şey yerli yerindeydi yine. Bütün balıklar, yuvalarından çıkmış, ortalıkta dolaşıp yiyecek arıyorlardı. Fırtınanın bir tek iyi yanı, yiyecek bolluğu getirmesiydi.

Kıpkırmızı kırlangıçlar, yassı kalkan balıkları, pırıl pırıl parlayan gümüş sürüleri, istavritler, rengârenk denizkelebekleri, oradan oraya geziniyordu. Pembe Yunus biraz ötelerinde, duyargalarını dikmiş yan yan yürüyen iki istakoz gördü. Kendilerini bir şey sanıp kasılmalarına ve kocaman kıskaçlarına karşılık, öyle gülünç bir yürüyüşleri vardı ki, kahkahalarını tutamadı. Istakozlar da onu duyup baktılar. Sonra kızgın kızgın koşturmaya başladılar. Tam karşıda, köşede, bir öbek denizleylağı tatlı tatlı dalgalanıyordu.

«Senin olduğun yerden kıpırdamaya pek niyetin yok galiba?» dedi Mercan.

«Fırtınadan sonra bunlara yeniden kavuşmak öyle güzel ki,» diye karşılık verdi Pembe Yunus. «Seyretmeye doyamıyorum.»

«Öyle,» dedi Mercan. «Aynı şeyleri ben de duyuyorum. Ama yeniden bir fırtına çıkmadan, şöyle biraz dolaşmak daha iyi olur derim.»

Pembe Yunus yüzünü buruşturdu. Fırtınanın sözünü bile işitmek istemiyordu artık.

«Ağzını alıştırma böyle,» dedi. «Her gün fırtına olacak değil ya.»

«Hiç belli olmaz. Bu mevsimden mevsime girişlerde sulara fazla güvenmek doğru olmaz. Yaz iyice gelmeden, saatı saatına uymaz denizin.»

Nereden nereye, Pembe Yunus'un aklına birden kendi sürüsü geldi. Kim bilir ne yapıyorlardı şimdi? Acaba neredeydiler? Okyanus seferine çıkmışlar mıydı? Garip bir özlem başlamıştı içinde.

Başından geçen bunca olaydan sonra büyük bir yalnızlık duyuyordu. Bu küçük Mercan gerçi kendisine çok yakınlık göstermiş, iyi bir yoldaş olmuştu. Ama kendi yakınlarının, kendi ailesinin yerini tutmasına da imkân yoktu.

Kendini onlardan ayrıldığına pişman olmadığına inandırmıştı. Hep kendisinin bunda haklı olduğunu düşünüyordu. Ama bir süredir içini kemiren bu duygu da neydi peki böyle?.

«Neyse ne,» diye düşündü. «Çok geçmeden buna da alışırım nasıl olsa.» Ama içindeki burkulma da geçmedi. Çivi gibi duruyordu orada. Sonunda bunları düşünmeye karar verdi. Sesini elinden geldiği kadar kalınlaştırmaya çalışarak Mercan'a seslendi.

«Haydi bakalım dostum,» dedi. «Yola çıkmak isteyen sendin, değil mi? Düş bakalım öyleyse önüme.»

Mercan onun, kendini olgun bir yunus gibi göstermek istediğine dikkat et-

ti. Ama daha çok kendisine ilk olarak 'dostum' demesine sevinmişti. Ok gibi öne fırladı durduğu yerden.

Bir süre sonra küçük kayalıkları ve dar geçitleri arkada bıraktılar. Şimdi biraz daha derin sularda yüzüyorlardı. Denizin rengi, tatlı bir lâciverte dönüşmüştü buralarda.

İki eski dost gibi yan yana ilerliyorlardı. Böyle giderlerken bir yandan konuşuyorlar, bir yandan da buldukları yiyeceklerle karınlarını doyurmaya çalışıyorlardı.

Mercan, Pembe Yunus'un artık kendisiyle alay etmediğini, aşağılayıcı sözlere baş vurmaktan vazgeçtiğini anlamıştı. Bunu anladığından beri de öyle hafiflemişti ki, yüzmüyor uçuyordu sanki. Sırtından dağlar kalkmış gibi duyuyordu kendini.

Yalnız, Pembe Yunus'un biraz düşünceli oluşu dikkatini çekmişti. Bir şeye mi canı sıkılıyordu, yoksa başının çarptığı

yeri mi hâlâ acıyordu, anlayamamıştı. Ona sorduğunda, «Bir şeyim yok canım,» demişti Pembe Yunus. «Sana öyle geldi her halde.» Mercan da bunun üzerine faz-la üstelememişti.

İkisi de daha önce hiç gelmedikleri yerlerde yüzmenin heyecanı içindeydiler. Her yere dikkatle bakıyor, ilginç bir şeyler bulmaya çalışıyorlardı. Deniz dibi, şimdi oldukça aşağılardaydı. Su yüzünden fazla derine inmemişlerdi. İyice tanımadıkları için ne olur ne olmaz, dibe sokulmak istemiyorlardı.

Sular öyle saydamdı ki, yukarıdan bile olduğu gibi görünüyordu denizin dibi. Burada balıklar oldukça seyrekti. Olanlar da yosunların arasına öyle ustalık-la saklanıyorlardı ki, yosun yaprağı mı, balık mı, anlaşılmıyordu. Kimi balıklar benek benekti. Dipte dururlarken yosun tutmuş taşları andırıyorlardı. Çoğu da iri yarı şeylerdi.

Mercan'ın yüreği hem heyecandan, hem de korkudan tıp tıp atıyordu. Pem-

be Yunus'a bile bir çekingenlik gelmişti. Buralardaki balıklar öbür küçükler kadar ilgi göstermiyorlardı kendisine. Bel- ki de duydukları ilgiyi belli etmiyorlardı. Ama hepsi de asık suratlıydılar zaten.

Pembe Yunus da, Mercan da, birbirlerine söylemedikleri halde için için, bir kayalığa varmayı diliyorlardı. Ortalığın ıssızlığı tedirgin etmişti ikisini de. Buna karşılık sular da alabildiğine güzeldi.

Güneşin ışıkları dimdik iniyordu artık. Öğle olmuştu. Işık demetleri suyun içinde incecik kristal çubuklar gibi titreşiyordu. Pembe Yunus'un derisinde yansıyıp çevresinde altın renginde bir halka oluşturuyorlardı. Bu da büsbütün çekici bir güzellik veriyordu Pembe Yunus'a.

Biraz daha aklı başında olsa, yalnız yunuslara değil, bütün balıklara bile başkan olabilir bu çocuk, diye düşünüyordu Mercan. Ama Pembe Yunus öyle uçarıydı ki, Mercan bile güldü bu kendi düşündüklerine. Böyle bir şey onun için çok erkendi daha.

Tapasını dişleri arasına alarak....

Gerçekte Pembe Yunus'un başkan olmak isteği bile garip geliyordu Mercan'a. Kendisi, şimdiye kadar aklından bile geçirmemişti böyle bir şeyi. Yaşadığı sürece hiç bir gereklilik de duymamıştı zaten buna. Hep tek başına yaşamış, yine kendisi gibi yalnız yaşayan balıklarla dostluk kurmuştu. Aralarında sözü bile edilmezdi başkanlığın.

Bir arada yaşadıktan, ortak sorunları olmadıktan sonra, ne gereği vardı başkanlığın? Dostlarıyle her zaman iyi geçinirdi Mercan. Ama hepsinin de yediği içtiği ayrı giderdi. Böyle alışmışlar, böyle sürdürüyorlardı. Onlarınki de bir başka yaşantıydı işte.

Pembe Yunus'un kendisine seslendiğini neden sonra fark etti. Dalıp gitmişti kendi düşüncelerine.

«Şuraya bak, şuraya,» diye fısıldıyordu Pembe Yunus. Burnunun ucuyle de ilerdeki bir şeyi gösteriyordu.

Mercan baktı. Ama birden anlayamadı bunun ne olduğunu. İri bir kayaya

benzeyen bir karaltı vardı uzakta. Yalnız, kaya gibi olduğu yerde durmuyor, ağır ağır kımıldıyordu sanki. Ama bir balık kadar da hareketli değildi. Zaten bu kadar uzaktan da, gerçekten kımıldıyor mu, yoksa suyun etkisiyle mi öyle görünüyor, anlaşılmıyordu.

Bir an, bunun büyük bir balina olabileceğini düşündü Mercan ve başından kuyruğuna kadar bütün pulları diken diken oldu.

«Nedir bu böyle?» diye korkuyla sordu Pembe Yunus'a.

«Bilmiyorum,» dedi o da. «Bu kadar uzaktan belli olmuyor. Biraz daha yaklaşalım, anlarız belki.»

«Aman, çok yaklaşma,» dedi Mercan. «Ne olur, ne olmaz. Eğer Balina ise ne yaparız sonra?»

Pembe Yunus onun bu telâşına güldü.

«Balina'nın burada işi ne canım,» dedi. «Üstelik Balinalar bizim akrabamız olurlar, bir kötülükleri dokunmaz bize.»

«Olsun,» dedi Mercan. «Yine de fazla sokulmayalım biz. Şuradan dönüp gidelim.»

«Amma da ödleksin ha,» dedi Pembe Yunus. «Çok korkuyorsan, sen burada dur, ben gidip bakayım.»

Sonra onu beklemeden ilerledi.

Mercan ne ödlekliği yedirdi kendine ne de orada yalnız kalmayı göze alabildi. Çaresiz, Pembe Yunus'un peşine takıldı. Ama bir tehlike sezer sezmez kaçmak için de uzaktan uzaktan izliyordu onu.

Böyle zamanlarda hep kızıyordu işte bu Pembe Yunus'a. Gereksiz yere burnunu sokuyordu her işe. Şimdiye kadar başlarına gelenler yetmiyordu sanki. Bir türlü akıllanmıyordu.

Pembe Yunus epeyce ilerlemişti. Mercan da ağır ağır yüzüyordu oraya doğru. Hâlâ ne olduğu anlaşılmıyordu. Dibe oturmuş, garip çıkıntıları olan, kocaman bir şeydi. Üzeri yosunlarla kaplı olmalıydı ki saçak saçak dalgalanıyordu böyle suyun

içinde.

Önde giden Pembe Yunus birden durdu. Geriye dönüp Mercan'a seslendi.

«Gel, gel,» dedi. «Korkma, bak ne bulduk.»

Mercan iyice meraklanmıştı. Ama yine de acele etmeden, çekine çekine yaklaştı. Pembe Yunus yerinde duramıyor, yanına gelmesi için sabırsızlanıyordu.

Mercan biraz daha yaklaşınca, uzaktan onu korkutan bu kocaman şeyin, batık bir gemi kalıntısı olduğunu gördü. Şaşkın şaşkın gülümseyerek Pembe Yunus'a baktı.

O, bulduğu şeyin heyecanı ve sevinciyle ne yapacağını bilemiyor, kuyruğunu sallayıp duruyordu. Bu buluşunu başkalarına da haber vermek ister gibi dört yanına bakınıyordu. Ama görünürde kendilerinden başka kimsecikler yoktu.

Daha iyi görebilmek için biraz daha yaklaştılar. Gerçekten de kocaman bir gemiydi. Yalnız her yerini yosunlar ve midyeler kaplamıştı.

«Ne zaman batmış dersin?» diye sordu Pembe Yunus.

«Her halde çok olmuştur,» dedi Mercan. «Belki de birkaç yüzyıl.»

«Gel şöyle bir bakalım,» deyip ilerledi Pembe Yunus.

Batık geminin çevresini dolaşmaya başladılar. Küpeşte tahtalarından bazıları kırılıp dağılmıştı ama, çoğu da olduğu gibi duruyordu. Güverte donatımı, kaptan köşkü, hepsi seçilebiliyordu. Yalnız tahtaların ve demir araçların hepsi yosunlar ve midyelerle kaplandığından, taştan yapılmış bir gemi görünüşü almıştı.

Kocaman, şişkin karınlı bir tekneydi. Hafifçe yana yatmış duruyordu denizin dibinde. Kırılan direkleri yanı başına devrilmişti. Çevresi taşlaşmış, kırık tahta parçalarıyle doluydu. Böyle yosunlar arasında, yukardan sızan mavi ve loş ışıkta, derin bir uykudaymış gibi görünüyordu.

Güvertesi üzerinde yüzmeye başladılar. Ambar kapakları açılıp parçalanmıştı. Pembe Yunus başını sokup baktı. Yüz-

lerce küp vardı ambarının içinde. Topraktan yapılmış küpler, üstüste devrilmişlerdi. Birçoğu kırılıp dağılmıştı ama, sağlam kalanlar da vardı. Bunların da üstü, kabuklu deniz hayvanlarıyle örtülüydü. Bir de her yeri kumlar doldurmuştu.

Ambarın ağzından usulca içeri süzüldü Pembe Yunus. Oldukça karanlıktı. Garip bir uğultu geliyordu kulağına. Sessizliğin ve bırakılmışlığın meydana getirdiği belirsiz bir titreşim vardı sanki. Bir köşede kangal kangal ipler duruyordu. Onlar da yarı yarıya kumlarla örtülmüş ve taşlamışlardı.

Küplerden birine şöyle burnunun ucuyle bir dokundu, ama yerinden oynatamadı. Birbirine kaynamışlar, taş kesilmişlerdi. Biraz ilerde ne oldukları anlaşılmayan birtakım eşyalar, büyük sandıklar vardı. Pembe Yunus bunların da ne olduğunu merak ediyordu ama, oralara kadar girmeye çekindi. Geminin tahtaları iyice çürümüştü. Bir dokunuşta dağılacak gibi görünüyordu.

Sonra Mercan'ın sesini duydu. Telâşla kendisini çağırıyordu.

«Dur geliyorum,» dedi. Bir yere çarpmamaya dikkat ederek, usulca geldiği yerden çıktı, bakınmaya başladı. Mercan'ı görememişti önce. Sesi de gelmiyordu şimdi. Her şey öyle durgundu ki, bir an için yüreği heyecanla çarptı Pembe Yunus'un. Sonra yeniden duydu Mercan'ın sesini.

«Gel bak, burada neler var,» diye bağırıyor, geminin baş tarafında, küpeştenin dibinde bir şeyleri eşelemeye çalışıyordu.

Pembe Yunus ona doğru yaklaştı.

«Bak,» dedi Mercan. «Geminin toplarından birini buldum. Hemen şurada da gülleleri var.»

«Yüreğimi ağzıma getirdin,» dedi Pembe Yunus, topun güllelerine bakarak. «Başına bir şey geldi sandım. Ne bağırıyorsun öyle ciyak ciyak?»

Mercan ona bakıp gülümsedi. Kendinden geçip böyle çocukça davrandığı

için utanmıştı biraz. Ama Pembe Yunus'un, kendisi için kaygılanmasından da hoşlanmıştı.

«Toplarına bakılırsa sandığımızdan da eski bir gemiymiş,» dedi bilgiç, ağırbaşlı bir sesle.

«Savaş gemisi miymiş acaba?»

«Sanmam. Daha çok, bir ticaret gemisine benziyor.»

«Ambarında da küplerle sandıklar dolu.»

«Öyleyse ticaret gemisidir. Gel, bir de arka tarafa bakalım.»

Sağa sola çarpmamaya çalışarak arkaya doğru yüzdüler. Mercan da heyecanlanmıştı şimdi. Yerinde duramıyor, her yere girip çıkmak, geminin her köşesini gezmek için dayanılmaz bir istek duyuyordu.

Arka tarafta geminin dümeni sapasağlam duruyordu. Kollarını saran yosunlar olmasa, şimdi bile kullanılabilecek gibi görünüyordu. Kocaman çarkın madensel süslemeleri yemyeşil olmuştu.

Sonra kaptan köprüsüne çıktılar. Korkulukların oyma işlemeleri, hâlâ belli oluyordu. Yalnız, deniz suyuyle aşınmış, sünger gibi olmuştu tahtalar. Devrilmiş bir direk tam kaptan köşkünün üstüne yaslanmıştı. Her yerinden ipler sarkıyordu ama, bunlar taşlaşmış birer sarkıt olmuşlardı artık.

Mercan kendini tutamadı, bütün tehlikeleri göze alarak küçük bir delikten kaptan köşküne girdi. İçerisi hemen hemen karanlıktı. Yalnız yukarıda bir yerden incecik bir ışık sızıyordu. Gözünün alışması için, bir süre kımıldamadan bekledi.

Pembe Yunus da gözünü onun girdiği deliğe dayamış, içeriyi seyrediyordu. İlk olarak kıskanıyordu Mercan'ı. Bu küçük delikten geçemediğine canı sıkılmıştı.

Kaptan köşkünün içi karmakarışıktı. Koskoca oda devrilmiş masalar, sandalyeler, dolaplarla doluydu. Mercan kendilerinden önce başkalarının da burayı

ziyaret etmiş olduklarını anladı. Döşemeler belli ki birtakım balıklar tarafından kemirilmişti. Bazı yerlerde oldukça iri diş izleri de vardı. Her halde daha sonra kapanan geniş bir açıklıktan girmişlerdi buraya.

Gemide işe yarayacak hiç bir şey kalmamıştı. Neden kimsenin bulunmadığını şimdi anlıyordu Mercan. Bir süre karmakarışık, birbirine girmiş eşyalar arasında dolaştı. Açılmış çekmecelere girip çıktı, bir şey bulamadı.

Bir köşede sayfaları yenmiş büyük kitaplar vardı. Arta kalanlar da suda şişmiş, hamur gibi olmuşlardı. Tavandaki süslemelere hep midyelerle başka kabuklu deniz hayvanları yapışmıştı. Bir çoğunun yalnız kabuğu kalmış, kendileri çoktan çekilip gitmişlerdi. Yerlerde ne olduklarını anlayamadığı bir sürü küçük madensel eşya saçılıydı. Hepsi de paslanmış ve biçimleri bozulmuştu.

Dışarda içi içini yiyen Pembe Yunus dolanıp duruyor, içeriye girebileceği bir

delik arıyordu. Orayı burayı deniyor, ama bir türlü sığabileceği kadar bir yarık bulamıyordu. En sonunda dönüp Mercan'a seslendi.

«Şuradaki pencere açılmıyor mu? Bir denesene bakalım onu,» dedi.

Mercan onun gösterdiği yeri başıyle itmeye çalıştı, ama başaramadı.

«Dur,» dedi sonra. «Bu köşede bir tahta var. Onu ittirebilirsem, oradan geçebilirsin belki.»

Burnuyla bir iki yokladı tahtayı. Olacaktı galiba, fazla sıkışık değildi.

«Sen de dışardan biraz ittir bakalım,» dedi Pembe Yunus'a. «Ben içerden iyi çekemiyorum, tutacak yeri yok.»

Pembe Yunus gitti, onun dediği yere geldi. Biraz gerildikten sonra hızla atıldı. Ve birden kendini içeride buldu. Ama daha sevinmeye fırsat kalmadan, sağdan soldan birtakım tahta parçaları kaymaya; sandıklar, dolaplar gürültüyle devrilmeye başladı. Pembe Yunus neye uğradığını şaşırmış, sırtına devrilen kalaslar-

dan güç kurtulmuştu.

Ortalık bir anda karışmış, göz gözü görmez olmuştu. Açılan delikten sızan ışıkta kumlar, yosun parçaları yüzüyordu. Bütün gemi de sallanmıştı.

«Yunus kardeş, Yunus kardeş, bir şeyin yok ya?» diye bağırıyordu Mercan.

«Merak etme,» dedi Pembe Yunus. Ama yüreği hâlâ hızlı hızlı çarpıyordu. Bütün her yeri de kum dolmuştu. Önce silkelenip, onlardan temizlenmeye çalıştı.

Az sonra eşyaların, tahta parçalarının devrilmesi durdu. Su iyice bulanmıştı. Mercan'ı güçlükle görebiliyordu. Yanına yaklaştığında o da pullarına takılan kumları, yosun parçalarını temizlemekle uğraşıyordu.

Bir süre sonra kumlar ağır ağır çökmeye başladılar. Su gittikçe aydınlanıp duruldu. Eski saydamlığına kavuştu. O zaman bir köşede yansıyan sarı bir parıltı dikkatlerini çekti. Oraya doğru yaklaşınca, birden ikisinin de gözleri şaşkınlıktan faltaşı gibi açıldı.

Yerde çil çil saçılmış altınlar duruyordu. Kırılan bir sandığın içinde de yüzlercesi vardı daha. Pırıl pırıldı hepsi de. Üzerlerini hemen ince bir kum tabakası kaplamıştı. Yüzgeçleriyle bu kumları temizlediler.

Pembe Yunus da, Mercan da donup kalmışlardı. İlk olarak görüyorlardı böyle bir şeyi. Gerçi kendi işlerine yaramazdı ama, insanların altına neden bu kadar değer verdiklerini de anlamışlardı. Kim bilir kaç yüz yıldır, denizin altında durdukları halde, hiç bozulmamışlardı işte. Yepyeniydiler.

Oysa gemideki her şey çürümüş, yumuşamış ve dağılmıştı. Ne tahtalar sağlam kalmıştı, ne de demirler. Altınlar ise hâlâ pırıl pırıldı. Mercan'ın aklından bir an için bunlar geçmişti. Pembe Yunus ise gözlerini altınlara dikmiş, büyülenmiş gibi bakıyordu. Mercan sessizliği bozmadan bir süre bekledi. Sonra yüzgeciyle ona dokunup, dışarıyı işaret etti.

«Artık gitsek iyi olacak,» dedi. «Ka-

ranlık basmadan geceyi geçireceğimiz bir yer bulmamız gerekiyor.»

Pembe Yunus derin derin içini çekti. «Gidelim,» dedi istemeye istemeye. «Ama bunları böyle bırakacak mıyız?»

Mercan gülmeye başladı. Yunus'un bu sözleri öyle garibine gitmişti ki, kendini tutamıyordu. Bir süre, gülmekten cevap veremedi.

«Hay çok yaşayasın, Yunus kardeş,» dedi en sonunda. «Altınları bırakmayıp da ne yapacağız? Cebimiz mi var ki taşıyalım. Yoksa onlarla alışveriş etmeyi mi düşünüyorsun?»

Pembe Yunus deminki çocukça sözlerinden kendi de pişman olmuş, utanmıştı ama, belli etmemeye çalıştı.

«Öyle güzel şeyler ki,» dedi. «Arada bir şöyle seyretmek bile yeter.»

«Neyse,» dedi Mercan. «Karanlık basmadan kendimize bir yer bulalım da. Nasıl olsa yerini biliyoruz artık. Ne zaman istesek gelir bakarız.»

Pembe Yunus, sesini çıkarmadan, az

önce girdiği yerden dışarı çıktı. Mercan da onu izledi.

Suyun rengi daha bir koyulaşmış, ışık azalmıştı. İç ürpertici, donuk bir yeşile bürünüyordu ortalık. Her yer öylesine durgundu ki, sanki uzun yıllar kimse uğramamıştı buralara. Bırakıp gitmeden, batık geminin çevresinde birkaç sefer dolaştılar. Tam ayrılacaklarken garip bir ses işittiler arkalarından.

«Hey boyalı kuş!» diyordu ses. «Ne dolanıp duruyorsun buralarda?»

Pembe Yunus'la Mercan, oldukları yerde durdular. Kendilerinden başka kimsenin olmadığını düşünmekle yanılmışlardı demek. Dönüp arkalarına baktılar, ama kimseyi göremediler yine.

«Böyle boyanmak da yeni moda mı?» dedi çatlak ses. Sonra alaycı alaycı güldü.

O zaman sesin sahibini gördüler. Geminin bordasının hemen yanında duruyordu. Yosunlar arasında zor seçiliyordu. Kirli, boz bir rengi vardı. Gövdesinin yan-

ları da mavi ve kahverengi çizgilerle kaplıydı. Mercan'dan biraz daha uzunca boylu bir balıktı.

Onu görür görmez Pembe Yunus'un tepesi attı.

«Şimdi yanına gelirsem, gösteririm bu saygısızlığını sana,» dedi.

Yabancı balık hiç oralı olmadı. Çarpık bir gülüşle, gözlerini kısarak baktı.

«Hele bir dene bakalım,» dedi. «Senin gibi boyalı çocuklardan korkacağımı mı sanıyorsun?»

«Ağzını topla da doğru dürüst konuş,» dedi Pembe Yunus.

«Toplamazsak ne olurmuş yani? Yanındaki ufaklığa şikâyet mi edersin yoksa?»

Mercan, bu yabancı balığa doğru atılan Pembe Yunus'u zor durdurdu. Kim olduğunu tanımıştı karşısındakinin.

«Sakın yaklaşma,» dedi Pembe Yunus'a fısıltıyla. «Serserinin, kopuğun biridir o. Onunla bir olma. Çarpanbalığı derler buna başının arkasında zehirli bir

dikeni vardır. O dikene güvendiği için böyle herkese pis pis sataşır.»

«Ne yapalım yani,» dedi Pembe Yunus. «Bu sözlerin altında mı kalalım şimdi?»

«Duymazlığa gel,» dedi Mercan. «İki söz için, buna bulaşmaya gelmez. Herkes ne olduğunu bilir. O yüzden de kimse aldırmaz sözlerine...

Pembe Yunus, Çarpanbalığına döndü.

«Defol buradan,» dedi. «Bir daha karşıma çıkıp ağzını bozarsan, elimden kurtulamazsın.»

Sonra Mercan'ın iteklemeleriyle istemeye istemeye oradan uzaklaştı. İkide bir dönüp arkasına bakıyordu. Öfkesi yatışmamıştı daha. Hele arkalarından Çarpanbalığının koyverdiği kahkahalar büsbütün kızdırıyordu onu.

«Yürü, yürü,» dedi Mercan. «Bırak artık şu serseriyi, unut.»

«Ben ona gösteririm,» diye öfkeyle söylendi Pembe Yunus giderken. «Nasıl

olsa çıkar karşıma yine. O zaman alır boyunun ölçüsünü.»

«Sakın,» dedi Mercan. «Böyleleriyle dalaşmaya kalkma. Dikenlerini batırıp, kalleşçe zehirlerler yanlarına yaklaşanı. Görünce, görmemezlikten geleceksin.»

Pembe Yunus son olarak bir sefer daha baktı arkasına. Ama artık ne Çarpanbalığı; ne de batık gemi görünüyordu.

«İyi canım, çekiştirme sen de,» diye mızıldandı Mercan'a. «Gidiyoruz işte.»

Yanyana yüzmeye başladılar. Mercan, Çarpanbalığını unutmuş, geceyi nerede geçirebileceklerini düşünüyordu. Bu yakınlarda bir kayalık bulmaları gerekiyordu. Hiç değilse bu gece, şöyle rahat bir uykuya ihtiyaçları vardı. Kendilerini iyice toparlamalıydılar.

Pembe Yunus'la karşılaştığından beri yaşaması değişmişti. Her adım başında bir sürü olayla karşılaşıyorlardı. Mercan pek alışık değildi böyle yaşamaya. Bütün düzeni bozulmuştu. Onunla dolaşmaktan

şikâyetçi de değildi doğrusu. Ama birkaç gün dinlenip şu yorgunluğu üstünden atmak istiyordu.

Pembe Yunus'un öfkesi kolay geçmiyordu. Yüzerlerken, yol boyunca, içinden içinden söylenmeye devam etti. Mercan'a uyup kaçmalarını yediremiyordu. Hiç değilse, kuyruğuyle şöyle bir vursa, görürdü o Çarpan olacak salak. Boyuna bakmadan alay etmek nasılmış, anlardı. Dikeni varmış da, zehirliymiş de, bilmem ne.

«Şimdi kardeşlerim yanımda olsaydı ona öyle bir oyun oynardık ki, neye uğradığını o da şaşırırdı,» diye düşündü. Sonra hızlı hızlı soluk alıp yüzmeye devam etti.

Mercan ona seslenip işaret ettiği yerde kalmaları konusunda ne düşündüğünü sorduğunda da gösterdiği yere hiç bakmadan karşılık verdi.

«İyi iyi, tamam,» dedi. «Geceyi burada geçirelim işte.»

SABAH UYANDIĞINDA, Mercan'ın gözüne ilk çarpan yıldızlar oldu. Önce düş görüyorum sandı. Çünkü aydınlık olduğu halde yıldızlar uçuşuyordu dışarda. İnanamadı ama, düş de görmüyordu.

Neden sonra anladı. Kayanın alt tarafında sabah keyfi yapan midyeler küçük hava kabarcıkları çıkarıyorlardı. Bu kabarcıklar, ağır ağır su yüzüne doğru yükselirlerken, ışık üzerlerinde yansıyor, onlara bir yıldız parıltısı veriyordu. Böyle gölgeden bakılınca da, suyun içinde yıldızlar geziniyormuş gibi görünüyordu.

Mercan hayran hayran, rengârenk pırıltılar içinde yükselen bu kabarcıkları seyre daldı.

Pembe Yunus daha erken uyanmıştı. Bulundukları kovuğun ağzında durmuş, sırtını duvara dayamış, dışarıya bakıyordu. Mercan'ın hava kabarcıklarına böyle şaşkın ve hayran bakışını bir süre sesini çıkarmadan seyretti.

Bugün, içinde garip bir çarpıntı vardı Pembe Yunus'un. Köpük köpük bir şey-

ler kaynıyordu. Daha gün ışımadan uyanmıştı. Sabahı, Mercan'ın uyanmasını zor beklemişti. Ne olduğunu bilemiyordu. Anlayamadığı bir sevinç, bir heyecan kaplamıştı her yanını.

Uzun bir yolculuğa çıkarken duyulan sabırsızlık gibi bir duygu, ikide bir gelip yüreğini kabartıyordu. Kanı telâşlı telâşlı dolaşıyordu damarlarında.

Bir şeyler yapmak istiyordu. Şöyle içindeki, sıkılmış yumruğa benzer şeyi dışarı atacak bir şey. Yoksa dinamit yutmuş gibi patlayacaktı. İçinde kıpırdanıp duran huysuz ve yırtıcı bir başka balık vardı sanki.

Uyandığından beri Mercan'ın kalkmasını dört gözle beklemişti. Ama Mercan uyanır uyanmaz, dışarıdaki hava kabarcıklarına dalmıştı hemen. Pembe Yunus'u, daha doğrusu, kendini unutmuştu Mercan.

Pembe Yunus ona hak vermiyor değildi. Biraz da bunun için sesini çıkarmadan onu bekliyordu.

Kendisi karanlıkta uyanmıştı. Önce ne yapacağını düşünmüş, sonra farkına varmadan dalmıştı. Düş kurmayı öteden beri severdi zaten. Öylesine güzel şeyler düşünürdü ki, kendini iyice kaptırır, gerçekmiş gibi yaşardı bunları.

Bu sabah da yine büyük kahramanlıklar peşindeydi. Korkunç bir tuzak keşfetmişti. Öbür balıklara da göstermişti sonra bunu. Kocaman bir bombaydı. Bir kayanın üstüne takılmış duruyordu. Her an patlayabilir, denizaltındaki her şeyi havaya uçurabilirdi.

Birinin gidip bombayı zararsız hale getirmesi gerekiyordu. Ama hiç kimse göze alamıyordu. Bombanın yanına yaklaşmaya cesaret edemiyorlardı. Oysa zaman ilerledikçe tehlike de yaklaşıyordu. Kuvvetli bir dalga gelse, bomba devrilip patlayabilirdi.

En sonunda Pembe Yunus atıldı ortalığa.

«Ben yaparım,» dedi.

Annesi, babası, kardeşleri, onu bu iş-

ten vazgeçirmek için başladılar yalvarmaya. Ama Pembe Yunus kararından dönmedi.

«Hayır,» dedi. «Madem ki bu hepimiz için ortak bir tehlike ve önlenmesi gerekiyor, nasılsa birisi yapacak bu işi. Ben üzerime alıyorum. Hiç biriniz merak etmeyin.»

Annesi ağlamaya başlamıştı. Ama Pembe Yunus'un çelik gibi sağlamdı yüreği. Hiç gevşemedi. Annesinin yanına gitti. Cesur ve kararlı bir sesle avutmaya çalıştı onu.

«Ağlama anacığım,» dedi. «Başaramazsam felâket yalnız benim değil, hepimizin başına gelecek. Başarırsam, hepimiz kurtulacağız.»

Sonra büyük savaşçılar gibi yüzgeçlerini gererek onların uzaklaşmalarını bekledi. Ortada yalnız başına durdu bir an. Denizde kim varsa, ta uzaklardan gözlerini ona dikmişlerdi şimdi. Kulağına boru sesleri geliyordu Pembe Yunus'un. Dalgalanan büyük bayrakların önünde gi-

diyormuş gibi ağır ağır ilerledi.

Biraz olsun kuşku duymuyordu yapacağı işten. Tehlikenin büyüklüğünü düşünmüyordu bile. Öylesine bir güvenle doluydu içi.

Gitti, kocaman bombanın yanına yaklaştı. Kendisinden kat kat büyük, çelikten bir dev gibiydi. Pembe Yunus, bir süre karşısında durup onu süzdü. Canlı bir düşmandı sanki. Yanlış bir yerine dokunur dokunmaz, patlayacağını biliyordu. Ama biraz olsun titremedi. İyice yaklaştı. Deniz donmuştu sanki, en küçük bir ses duyulmuyordu. Herkes heyecandan taş kesilmişti.

Bombanın tapası tam önündeydi şimdi. Pembe Yunus dikkatle yaklaştı. Yüzgeçlerini açıp dengesini sağladı. Şimdi bütün iş bombayı sarsmadan bu tapayı oradan çıkarmaktaydı.

Usulca gidip tapayı dişleriyle tuttu, sonra yavaşça çevirmeye başladı. İşte en tehlikeli yanı buydu işin. En küçük bir titreşim her şeyin sonu olurdu.

Gözünü kırpmadan bakıyordu Pembe Yunus. Bombanın altında bir kımıldama olmuştu sanki. Dişleriyle tuttuğu tapayı bırakmadan usulca bir sefer daha döndürdü. Şimdi duymuştu. Bombanın altındaki kumlar kayıyordu.

Daha yuvasından kurtulmamıştı tapa. Ama bombanın dengesi bozulmaya başlamıştı. Biraz sonra belki de yana doğru devrilecekti o kocaman çelik kütle.

Pembe Yunus kendisini tuttu. Her saniye bir yıl kadar uzun geliyordu. Gözlerini bombadan ayırmıyordu hiç. Belli belirsiz bir soluk aldı. Sonra tapayı tutup bir daha döndürdü. Bomba yan yatmaya başlamıştı. Tehlikenin ucuna gittikçe daha çok yaklaşıyordu.

Son bir çabayla tapaya asılıp döndürdü. Tam bu sırada bombanın dengesi bozuldu. Yana devrilip kayalardan aşağı yuvarlanmaya başladı.

Herkes korkudan donup kalmıştı. Gözlerini kapamışlar, felâketi doğuracak o müthiş patlamayı bekliyorlardı. Zaman

durmuştu sanki.

Bomba kayalardan aşağı yuvarlandı. Sonra o hızla bir süre de denizin dibindeki kumlar üzerinde sürüklendi. Ama patlamadı. Çünkü tapası Pembe Yunus'un ağzında kalmıştı. Sonra bir çabayla, bomba daha devrilmeden çekip çıkarmıştı.

Deniz altındaki bütün balıklar bundan haberleri olmadığı için bir süre gözlerini açmadan, taş kesilmiş gibi beklediler. Her geçen saniye kanlarını biraz daha donduruyordu. Korkuları gittikçe büyüyor, kocaman bir dev oluyordu.

Ama o kadar uzun bekleyişten sonra da bir şey olmayınca merak ettiler. Ürkek ürkek gözlerini aralayıp baktılar. Pembe Yunus, o büyük savaşçı tavrını bozmadan sevinçle annesine doğru ilerliyordu. Hepsi birden o uğursuz tapanın, Pembe Yunus'un dişleri arasında olduğunu görünce rahat bir soluk aldılar.

Önce inanmamışlardı. Bomba aşağıda, denizin dibinde duruyordu. Bir bombaya bakıyorlar, bir Pembe Yunus'a ba-

kıyorlardı. Annesi yine ağlıyordu. Ama bu sefer sevinçtendi, heyecandandı ağlaması.

Birden büyük bir alkış koptu. Her köşeden binlerce balık çıkıyor, sevinç ve övgü çığlıkları atarak ona doğru koşuyorlardı. Mutluluktan, Pembe Yunus'un başı dönüyordu. Sesini çıkarmadan onlara bakıyor, övgülerine ve teşekkürlerine karşı yalnızca başını sallamakla yetiniyordu.

Tam o sırada güneş doğdu. Bir ışık yağmurudur doldurdu ortalığı. Sular birdenbire renklendi. Pembe Yunus düşlerinden sıyrıldı. Ortalıkta ne o balıklar kalmıştı, ne de o bomba. Ama içindeki sevinç ve mutluluk silinmemişti, sürüyordu daha.

Bir an için annesini, babasını ve kardeşlerini düşündü. Onları düşünde de olsa bir an için bulup yitirmesi garip, kolay kolay anlayamadığı bir üzüntü vermişti ona. İçinde bir yerinde incecik bir tel kopmuştu sanki. Yeniden umutlanmış-

tı. Belki de bulacaktı yine onları.

Sonra her şeyi unuttu. Ortalığı pırıl pırıl hava kabarcıkları doldurmuştu. Hele uzaklarda, gökkuşağı renkleri içinde ağır ağır yükselişleri öyle güzeldi ki. Binlercesi ışıklar içinde parıldayarak, deniz yüzüne doğru ağıyordu.

Sessizce durup onları seyretti. Mercan'ın uyanmasını biraz da bunun için istiyordu işte. Ona da göstermek istiyordu bunları. Mutluluktan yerinde duramaz olmuştu. Hiç değilse biriyle paylaşmak istiyordu bu sevinci.

Böyle düşünürken dalmıştı. Bu arada Mercan uyanmış, o da hava kabarcıklarının ışıltılı büyüsüne kaptırmıştı kendisini. Ağzını açmış, şaşkın şaşkın seyrediyordu.

«Günaydın,» dedi Pembe Yunus bir süre sonra.

Mercan birden döndü, onu gördü. Ancak o zaman sıyrıldı dalgınlığından. Biraz da utanmıştı.

«Günaydın,» diye karşılık verdi gü-

lümseyerek. Sonra özür dilermiş gibi dışarıyı gösterdi. «Öyle güzel ki,» dedi. «Kendimi alamadım. Dalıp gitmişim.»

«Öyle,» dedi Pembe Yunus. «Bir saattir onları seyrediyorum ben de.»

İçinden Mercan'la şakalaşmak, kendindeki sevinci ona da aşılamak istiyordu.

«Güneş nereden doğar biliyor musun?» diye sordu.

«Doğudan,» dedi Mercan.

«Nereden batar?»

«Batıdan.»

«Bir haftada kaç gün vardır?»

«Yedi.»

«Peki, yedi çarpı yedi kaç eder?»

«Kırk dokuz,» dedi Mercan. «Peki ama, neden soruyorsun bunları?»

Pembe Yunus oralı olmadı. Gizli gizli gülümsüyordu.

«Şimdi sana bir bilmece soracağım,» dedi.

Mercan da meraklanmıştı.

«Sor öyleyse,» dedi.

«Mavi atlas, kılıç kesmez, diken batmaz. Nedir bu, bil bakalım.»

«Gökyüzü,» dedi Mercan, hemencecik.

Pembe Yunus gülerek ona baktı.

«Aferin,» dedi. «Ne sorduysam bildin. Her şeyi bildiğine göre şimdi söyle bakalım, bugün ne yapacağız?»

Mercan şakacıktan yüzünü buruşturarak ona döndü.

«Bütün bu cambazlıklar bunun için miydi?» dedi. «Baştan düpedüz sorsana bunu.» Sonra gözlerini kıstı, bir süre Pembe Yunus'u süzdü. «Sende bugün bir başkalık var, ama ne olduğunu anlayamadım,» dedi.

Pembe Yunus fıkırdadı.

«Sözü asıl sen uzatıyorsun,» dedi. «Haydi sallanma da çıkalım. Nerdeyse öğle olacak. Bundan böyle seni uyandırmak için boru çalacağım.»

«Ne yani,» dedi Mercan. «Uykucunun biri mi sandın beni?»

«Eh,» diye takıldı ona Pembe Yu-

nus. «Uykucu değilsen de, uykuseversin.» Sonra onun kızmaya başladığını görüp kahkahalarla gülmeye başladı.

Mercan onun şaka yaptığını, eğlence olsun diye kendisine takıldığını anladı. Derin bir soluk aldı.

«Hani pek de haksız sayılmazsın,» dedi. «Sana uyayım derken canım burnuma geliyor. Yorgunluktan bitiyorum. Geceler de kısaldı üstelik.»

«Söyleyelim, yine uzatsınlar,» diye alay etti Pembe Yunus.

Mercan, yine başlama şakaya der gibi dik dik yüzüne baktı Pembe Yunus'un. Bu alanda onunla başa çıkamayacağını biliyordu.

Pembe Yunus'un keyfi yerine gelmişti. Mercan'ı arada bir böyle kızdırmak hoşuna gidiyordu. Böyle şakalardan alınmayacağını biliyordu onun. Bu bakımdan bir kuşkusu yoktu.

«Haydi,» dedi Mercan. «Nereye gideceksek gidelim bakalım. Sana söz yetiştiremiyorum çünkü bugün.»

«Gideceğimiz yeri sen söyleyeceksin,» dedi Pembe Yunus.

Mercan bir an düşündü.

«Öyleyse,» dedi. «Batıya doğru gidelim.» Sonra ekledi: «Belki geceyi daha çabuk yakalarız.»

Pembe Yunus ona baktı. İkisi de karşılıklı gülümsediler. Sonra yola çıktılar.

Hem yüzüyorlar, hem de yolda buldukları yiyeceklerle karınlarını doyuruyorlardı.

Pembe Yunus'un bütün afacanlığı üzerindeydi. Arada bir birden hızlanıyor, ilerilere gidiyordu. Mercan ona yetişmek için soluk soluğa yüzgeç sallıyor, tam yanına yaklaştığında, Pembe Yunus bu sefer de hızla geriye dönüp geldikleri yöne doğru yüzüyordu. Mercan, bu sefer olduğu yerde durup onu bekliyordu.

Pembe Yunus kimi zaman hızla yukarılara çıkıp takla ata ata geliyor, kimi zaman da dibe kadar inip kumları yukarı savuruyordu. Yanyana giderlerken bir sağına, bir soluna, bir arkasına, bir

önüne geçerek şaşırtıyordu Mercan'ı.

Mercan'ın başı dönmüştü onun her hareketini kovalamaktan. Bir yorulsa da rahat etsem diye bekliyordu. Ama yorulduğu da yorulacağı da yoktu Pembe Yunus'un.

Bir ara küçük bir alanın üzerinden geçerlerken aşağıda birtakım balıkların toplanmış olduğunu gördüler. Ateşli bir konuşma vardı aralarında. Öyle dalmışlardı ki onların geçtiğini görmediler bile. İlk olarak Pembe Yunus'u görüp de kaçmıyorlardı böyle.

Pembe Yunus tam geçip gideceklerken merak etti. Durup bir süre onlara baktı. Sonra Mercan'a döndü.

«Sen şunlara bir gidip sorsana bakalım,» dedi. «Neymiş bunları bu kadar heyecanlandıran şey.»

Mercan soluk alacak bir fırsat çıktığına sevinmişti. Biraz olsun, peşlerinden canavar kovalıyormuş gibi yüzmekten kurtulacaktı. Onun için hiç acele etmiyordu, ağırdan alıyordu her şeyi.

«Peki,» dedi. «Sen hele bekle biraz. Ben öğrenir gelirim.»

Sonra yavaş yavaş, aralarında önemli bir tartışmaya girdikleri anlaşılan balıklara doğru ilerlemeye başladı.

Pembe Yunus perde yapraklı yeşil yosunların arkasına çekildi. Beklemeye koyuldu. Ama Mercan'ın dönüşü uzayınca canı sıkıldı orada pineklemekten.

Mercan'ın sorup öğrenerek hemen geleceğini ummuştu. Ama o kadar zaman geçtiği halde hâlâ dönmemişti. Nerede kaldığını, ne yaptığını merak etti.

Yosunları aralayıp bakınca gördükleri şaşırttı onu. Mercan da öbür balıkların arasına girmiş, o da katılmıştı tartışmaya. Merakı büsbütün çoğaldı. Üstelik seslerini de iyi duyamıyordu buradan. Ne konuşulduğunu anlayamadan, bu kadar ateşli bir tartışmayı seyretmek çatlatacaktı onu. Ama yaklaşmaya kalksa, hemen kaçacaklarını da biliyordu.

Pembe Yunus ıslığa benzer bir ses çıkarıp Mercan'ı çağırmayı denedi. Mer-

can onun sesini duydu, şöyle bir dönüp baktı, ama ne yanına geldi, ne de uzaktan olsun bir işaret yaptı. Yine dönüp tartışmaya devam etti onlarla.

Pembe Yunus çaresiz beklemeye başladı. Kızgınlığını yenmek için yosunlar arasında yaşayan mini minnacık böceklerin koşuşmalarını seyre koyuldu.

Mercan neden sonra çıkageldi. Soluk soluğaydı yine. Tam Pembe Yunus ağzını açıp onu paylamaya başlayacakken işaret edip susturdu.

«Bu yarışı kazanmalısın,» dedi damdan düşer gibi. Sonra yine solungaçlarını açıp kapamaya devam etti.

«Ne yarışı?» dedi Pembe Yunus. «Nerede kaldın şimdiye kadar?»

«Anlatacağım,» dedi Mercan. Soluğunu yatıştırmaya çalışıyordu. Ama heyecanlandığı belliydi. Burnundan kuyruğuna kadar kıpkırmızı kesilmişti.

«Biz seni, ne olup bittiğini öğrenmeye yolladık. Sen gidip onlarla çene yarıştırmaya kalktın. Bazen kendini unutuyor-

sun böyle,» dedi Pembe Yunus. Aklını onlara taktığına pişman olmuştu, ama hâlâ ne konuştuklarını merak etmekten de alamıyordu kendini.

«Seninle ilgili bir şeydi de,» dedi Mercan.

«Benimle mi ilgili? Haydi anlat bakalım, neymiş.»

«Daha doğrusu sonradan seninle ilgili oldu.»

«Ne ilgisiymiş bu?» dedi Pembe Yunus. «Biraz daha uzatırsan küt diye bayılacağım şimdi şurada. İçimi sıkıntılar bastı.»

Mercan başını sallayıp anlatmaya başladı:

«Yanlarına yaklaşıp merhaba dedim.»

«Bırak şimdi merhabayı filan,» diye atılıp sözünü kesti Pembe Yunus. «Konuştuklarınızı anlat.»

«Merhaba dedikten sonra hepsine hal hatır sordum.»

«Hâlâ neleri anlatıyor bana,» diye

soludu Pembe Yunus.

«Ama kuralı böyledir bu işin,» diyerek kendini savunmaya çalıştı Mercan. «Pat diye gidip söze dalınmaz ki.»

Pembe Yunus baktı olacak gibi değil, ne yapsa bildiğinden dönmüyor Mercan. Vazgeçti sözünü kesmekten. Durup dinlemeye karar verdi.

«Peki peki,» dedi. «Sesimi çıkarmıyorum artık. Haydi anlat, yoksa kan boğacak beni.»

«Bir süre oradan buradan konuştuk. Sonra neyi tartıştıklarını sordum. Dur dediler, madem ki geldin, sana da soralım.»

«Bugün hep bilmeceden açıldı ya, sorun bakalım,» dedim. «Sence,» dediler. «Orkinos mu daha hızlı yüzer, yoksa yunus mu?» Daha onlar sorar sormaz, «yunuslar elbet daha hızlı yüzer,» dedim.

«Hemen yeniden başladı tartışma. Aralarında öyle iddiacılar vardı ki, az kalsın çileden çıkıyordum. Sonunda baktık ki bir uzlaşma sağlanamıyor, en iyisi bir yarış düzenlemektir, diye düşündük.

Sana güvenim olduğu için hiç duraksamadan yarışa girebileceğini söyledim. Eğer kabul edersen, onlar da bir orkinosa haber verecekler. Sonra yarış yerini hazırlayıp öğleden sonra götürüp gösterecekler. Yarın da yarış yapılacak.

Sana güvenim sonsuz. Kesinlikle kazanacaksın yarışı. Kabul ediyorsun değil mi?»

Pembe Yunus yarış sözünü duyar duymaz canlanmıştı. Hele orkinos gibi biri ile yarışmaktan büyük zevk duyacaktı. Çünkü onların ne kadar iyi ve hızlı yüzücüler olduklarını biliyordu. Yenilse bile utanç duymazdı bundan. Mercan'a gözlerinin içi gülerek baktı.

«Elbette,» dedi. «En yakın dostumun yüzünü kara çıkaracağımı mı sanıyorsun? Git söyle onlara, ben yarışa hazırım. Orkinos'a haber versinler.»

«Haber vermeye gittiler bile,» dedi Mercan. Suç işlemiş çocuklar gibi utangaç utangaç bakıyordu. «Kabul edeceğini bildiğim için senin yerine söz vermiştim

onlara zaten.»

«Öyleyse biz de hazırlanalım,» dedi Pembe Yunus. «Yarına kadar iyi bakalım kendimize.»

«Bir şeyler yiyip öğleyin biraz uyusan iyi olur,» dedi Mercan.

«Bak,» dedi Pembe Yunus. «Sana boşuna uykucu demedim ben. İlk aklına gelen uyumak oluyor.»

«Ama ben senin için söyledim bunu,» diyecek oldu Mercan.

«Ben uyuduktan sonra sen sanki kum eleyeceksin, değil mi? Daha ben dalmadan sen düş görmeye başlarsın,» diye susturdu onu Pembe Yunus.

Ama yine de Mercan'ın dediği gibi yaptılar. Oralarda karınlarını doyurup öğle uykusuna çekildiler.

Güneş iyice ısıtmıştı suları. İsteseler bile uyanık kalamayacaklardı zaten. Gölge bir yer bulur bulmaz ikisinin de gözleri kapandı.

Mercan, düşünde bile yarışı gördüğü için, bir ara heyecanlanıp uyandı. Sonra

da yeniden uyumaktan vazgeçti. Durup beklemeye başladı. Zaten az sonra, onları alıp, yarış yerine götüreceklerdi.

Şimdiden bir kurt düşmüştü Mercan'ın içine. Ya kazanamazsa yarışı ne olacaktı? Böyle birşey olursa, Pembe Yunus çok üzülürdü. Kolay kolay da atamazdı üzüntüsünü.

Bir korkusu da, Pembe Yunus'un başına kötü bir şey gelmesiydi. Bir kazaya uğrarsa, kendi kendini bağışlayamazdı Mercan. Çünkü hep kendisi açmıştı bu yarış işini Pembe Yunus'un başına. Çenesinin düşüklüğünden, bir sürü dert çıkmıştı şimdi.

Bunları düşüne düşüne ne uykusu kalmıştı, ne de rahatı.

Neyse ki, çok geçmeden bir haberci gelip, onu bu kara düşüncelerden kurtardı. Başka şeylere çekti dikkatini.

■

TOMBULCA bir Uskumru gelmişti

haberci olarak. Benek benek menevişli bir sırtı vardı. Soluk soluğa kalmıştı. Çoktandır bugünkü kadar koşuşmamıştı her halde. Çünkü her yanı yağ bağlamıştı. O ince, çevik gövdeli Uskumrular neredeydi, bu yağ tulumu nerede.

«Yarışacak bir Orkinos bulduk,» dedi haberci Uskumru. «Yarın sabah gelecek yarışmaya. Şimdi gelin de, yarışın yapılacağı yerleri göstereyim size.»

Bir yandan konuşurken, bir yandan da az ötede uyuyan Pembe Yunus'u dikkatle gözden geçiriyordu. Gerçekte, bu Uskumrular da usta yüzücülerdi. Hem hızlı, hem de dayanıklı balıklardı. Bu yüzden de anlarlardı iyi yüzücülerden.

«Ne dersin,» diye sordu ona Mercan, «bu yarışı hangisi kazanır sence?»

«Hiç belli olmaz,» dedi tombul Uskumru. «İkisi de iyi yüzücüye benziyor. Yarış herhalde oldukça çekişmeli geçecek.»

«Bana da öyle geliyor,» dedi Mercan.

Sonra, Uskumru'ya orda beklemesini

söyleyerek, Pembe Yunus'u uyandırmaya gitti.

İyice kaygılanmıştı Mercan. Uskumru'nun tavrına bakılırsa, Orkinos pek de öyle kolay yutulur lokmalardan değildi. Bakalım yarın ne yapacaklardı.

Pembe Yunus, Mercan'ı çok uğraştırmadı. Zaten uykusunu almıştı. Seslenir seslenmez uyandı. Bir süre esneyip gerindikten sonra iyice kendine geldi.

«Haydi bakalım,» dedi neşeli bir sesle. «Nereye gideceksek gidelim şimdi.»

İkisi birlikte Uskumru'nun yanına geldiler. Mercan birbirine tanıttı onları.

Uskumru, hayran hayran bakıyordu Pembe Yunus'a. Uzaktan iyice fark edememişti derisinin bu olağanüstü rengini. Şimdi yakından görünce şaşırmıştı. Birkaç övücü söz söylemek istedi, ama başaramadı. Doğanın bu eşsiz yaratığı karşısında söyleyecek gerekli sözleri bulamadı.

«Siz önden gidin,» dedi Pembe Yunus, Uskumru'ya. Birdenbire bir yarışma

havasına girmiş, ciddîleşmişti.

«Peki,» dedi Uskumru. «Şuradan gideceğiz. Lütfen beni izleyin.»

Sonra yolda giderlerken onlara yarışma konusunda bilgi verdi.

Yarış beş aşamalı olacaktı. Ama kesiksiz sürecekti. Yer bölümün sonunda belli bir işaret bulunacak ve burada gözleyiciler bekleyecekti. Yarışçıların oradan geçip geçmediklerini denetleyeceklerdi bunlar.

Başladığı noktada bitecekti yarış. Yarışçılar bir beşgenin çevresinde döneceklerdi yani. Çıkış noktasına ilk varan, yarışı kazanmış olacaktı.

Her köşedeki gözcünün denetiminde, iki taş arasına konmuş çubuklar bulunacaktı. Yarışçılar oradan geçerken, bu çubuklardan birini devirmek zorundaydılar. Böylece kestirme yoldan gitmeleri önlenmiş, ikisinin de aynı uzunlukta bir yol yüzmeleri sağlanmış olacaktı.

Pembe Yunus da, Mercan da çok uygun buldular kuralları. Kimsenin hakkı

yenmeyecekti böylece. Kaçamak yollara sapmaya da kalkmayacaktı hiç biri.

Mercan, basit bir tartışmanın, böyle ciddî bir yarışmaya dönüştüğünü görünce, bütün bütüne tedirgin olmuştu ama sesini çıkarmadı.

Uskumru onları her bir köşe noktasına götürüp gereken açıklamaları yaptı. Yollarını şaşırmamaları için bazı işaretler koymuşlardı, onları gösterdi. Ayrıca, dipteki kumun üzerine, yarış yolunu gösterir bir çizgi de çekeceklerdi. Ama bozulmaması için, bunu yarın yapacaklardı.

Pembe Yunus'un soracak başka bir şeyi kalmamıştı artık. İkisi de, Uskumru ya teşekkür ettiler.

«Asıl biz size teşekkür ederiz,» diye karşılık verdi Uskumru. Sonra izin isteyip yanlarından ayrıldı.

Baş başa kaldıklarında Pembe Yunus' la Mercan birbirlerine baktılar.

«Kendini nasıl buluyorsun?» diye sordu Mercan. Yarışın kaygısı iyice gelip çökmüştü içine. Oysa Pembe Yunus hiç

oralı değildi. Yarışacak olan kendisi değildi sanki.

«Fişek gibiyim,» dedi. «Fişek gibi. Hiç korkma.»

Ne heyecanlanıyordu, ne bir şey. Sanki her gün yarışa giriyordu da, bu da onlardan biriydi.

«Yarın da öyle olmalısın,» dedi Mercan. «Şimdiden dinlenmeye çekilsen iyi edersin.»

«Bu saatta uykuya mı yatıracaksın yoksa beni?»

«Hayır,» dedi Mercan. «Uyuman şart değil. Ama şöyle bir köşeye çekilip dinlenmelisin. Hem de kendini yoklamış olursun.»

«Peki,» dedi Pembe Yunus. «Sözünü dinleyeceğim. Ne dersen, evet.»

«Öyleyse gidelim, haydi. Öğleyin konakladığımız yer hiç de kötü değildi. Ne dersin?»

«Seninle aynı düşüncedeyim dostum,» dedi Pembe Yunus. «Marş marş.»

SABAH gün ışıdığında, ikisi de çoktan uyanmışlardı. Pembe Yunus mışıl mışıl uyumuştu bütün gece. Ama Mercan'ı hiç uyku tutmamıştı. Sabaha kadar, ertesi günkü yarışı düşünmüştü.

Pembe Yunus'un da uyandığını görünce, «Günaydın,» diye seslendi.

Pembe Yunus onun uykusuz yüzüne, çevresi çizgi çizgi olmuş gözlerine bakıp gülümsedi.

«Bu gece de sen nöbetçiydin galiba,» dedi.

Mercan sıkıntıyla başını salladı.

«Ne yapayım, elimde değil,» dedi. «Gözümü bile kırpmadım.»

«İyi ki yarışa giren sen değilsin.»

«Böylesi, girmekten daha zor. Sen yarışacaksın ama, benim yüreğim eriyecek.»

«Haydi haydi,» dedi Pembe Yunus gülerek, «bırak bu kuruntuları da, şimdi bir iyi karnımızı doyuralım. Sonra biraz

deneme yüzüşleri yaparız.»

Bulundukları kovuktan çıkıp tam yiyecek aramaya gidiyorlardı ki, dünkü Uskumru çıkageldi. Ciddî bir tavırla selâmladı onları. Sonra sekiz Kayabalığı'nın çektiği iri midye kabukları içindeki yiyecekleri sundu.

Pembe Yunus'la Mercan bunları görünce, büyük bir sevinç duydular. Bir dolu teşekkür ettiler Uskumru'ya. O da saygılı bir yabancı olarak, teşekkürlerini kabul etti. Bir şey isteyip istemediklerini sordu. Sonra yanlarından ayrıldı.

Pembe Yunus o gittikten sonra kahkahalarla gülmeye başladı. Biraz daha dursa yüzüne karşı gülecekti Uskumru'nun. Onun o ciddî tavırları, tombulluğu, şişinmesi, pek garibine gidiyordu. Bozmak da istemiyordu, ama zor dayanmıştı.

Gelen yiyeceklerin tadına bakmaya başladılar. Saatlarca yiyecek aramaktan kurtulmak ikisini de sevindirmişti. Az sonra da midye kabukları tertemiz olmuştu. Kendilerini tutamamışlar, bir ça-

bukta silip süpürmüşlerdi bütün yiyecekleri.

«Şimdi ben biraz çalışayım,» dedi Pembe Yunus. «Biraz soluğum açılsın. Sen de uzaktan bak bakalım, aksayan bir yanım var mı?»

Geniş bir düzlüğe gelmişlerdi. Yerler incecik bir kumla kaplıydı. Su durgun ve saydamdı. Öylesine güzel mavi-yeşil bir rengi vardı ki, içinde yüzmekten sonsuz bir mutluluk duyuyorlardı.

Mercan'ın uykusuzluktan gelen yorgunluğu geçmişti. Şimdi o da kendini dinç ve canlı duyuyordu. Ortalığın sessizliği ayrı bir güzellik katıyordu sulara.

Az sonra Pembe Yunus deneme yüzüşlerine başladı. Solunumuna dikkat ediyor, yüzgeçlerini, kuyruğunu ayrı ayrı çalıştırıp bir ağrısı sızısı olup olmadığına bakıyordu.

Az sonra toparlandı.

«Haydi,» dedi Mercan'a. «Zaman yaklaşıyor, yavaş yavaş gitsek iyi olacak.»

Mercan'ın yüreği küt küt atmaya başladı.

«Gi-gidelim,» diye kekeledi.

■

YARIŞ YERİNE yaklaştıkça uzaktan uzağa bir uğultu gelmeye başlamıştı. Biraz daha ilerleyince büyük bir kalabalığın toplanmış olduğunu gördüler. Yarışın yapılacağı yer ana baba gününe dönmüştü.

Kim duyduysa çoluk çocuk, genç, ihtiyar, koşup gelmişti. Rengârenk pullarıyle ortalıkta dolaşıyorlar, birbirleriyle tartışıp bahse giriyorlardı. Bir gürültüdür gidiyordu.

Pembe Yunus, bu işin bu kadar ilgi uyandıracağını da ummamıştı doğrusu. İlk olarak heyecanlandı.

Kalabalığın içine dalmak istemedikleri için yan taraftan dolanıp Yargıcılar Kurulu'nun bulunduğu yere doğru ilerlediler.

Ama seyircilerin bazıları görmüştü

Pembe Yunus'u. Hemen yolunun üzerine dizilip şaşkın şaşkın bakmaya başladılar. Kalabalıktan hayret ve hapranlık çığlıkları yükseliyordu. Hepsi de ilk olarak pembe bir yunus görüyorlardı.

Pembe Yunus onların gösterilerine, alkışlarına ve övücü sözlerine hiç karşılık vermedi. Şimdiden gereksiz bir taşkınlık yapmalarını istemiyordu.

Doğruca Yargıcılar Kurulu'nun yanına gitti. Hepsini bir bir selâmladı. Sonra yana çekilip beklemeye başladı. Mercan da yanına gelip durdu. Heyecandan her yeri titriyordu.

Pembe Yunus bir ara Mercan'ın kulağına eğildi.

«Hiç bu kadar kalabalığı bir arada görmemiştim,» diye fısıldadı. «Ya sen?»

«Be-be-ben de,» diye kekeledi Mercan. «Hi-hi-hiç,» dedi, ama sonunu getiremedi.

Pembe Yunus ona bakıp güldü. Heyecandan dilinin tutulduğunu anlamıştı.

«Sakin ol,» dedi. «Dur bakalım, daha

yarış başlamadı.»

Tam bu sırada Orkinos da göründü. O da kalabalığın uzağından dolaşıp yaklaşmıştı Yargıcılar Kurulu'nun bulunduğu yere. Önce onları selâmladı. Sonra Pembe Yunus'a döndü. İkisi de başlarını sallayıp gülümseyerek selâmladılar birbirlerini.

Orkinos, Pembe Yunus'tan biraz daha iri yapılıydı. Güçlü kuvvetli görünüyordu. Geniş bir göğsü, sivri çeneli, kocaman bir başı vardı. Derisi pırıl pırıl ve kaygandı. Sırtı mavi-yeşil, karnı ise gümüş beyazıydı.

Pembe Yunus onun daha şimdiden heyecanlı olduğunu anladı. Yerinde duramıyor, her yanı kıpır kıpır oynuyordu. Kısa göğüs yüzgeçleri sinirli sinirli suyu dövüyordu. Çenelerini de, ağzında sakız varmış gibi durmadan açıp kapıyordu.

Tombul Uskumru, Yargıcılar Kurulu'nun sözcüsü olarak hazır olup olmadıklarını sordu ikisine de.

«Hazırım,» dedi Pembe Yunus.

«Ben de hazırım,» dedi Orkinos.

«Şimdi lütfen başlama noktasına gelip çan sesini bekleyin,» dedi Uskumru. Sonra toplanan kalabalığa döndü. «Dikkat dikkat,» diye yüksek sesle konuşmaya başladı.

Gürültüler bir anda kesildi. Tam bir sessizlik çöktü ortalığa. Söylenenleri duymak için herkes kulak kesildi.

«Yarış az sonra başlayacaktır,» diye sözüne devam etti Uskumru. «Yarış sırasında aşırı gösteriler yapmak, yarışçıların yollarında durmak ve onlara engel olacak davranışlarda bulunmak yasaktır. Şimdi lütfen, yarışçıların geçeceği yolları boşaltın.»

Sessiz bir itişme kakışmadan sonra ortalık açıldı. Herkes birbiri üzerinden Yarışçıları görmeye çalışıyordu.

Uskumru geldi, Pembe Yunus'la Orkinos'u başlama çizgisindeki yerlerine yerleştirdi. Sonra geriye çekildi.

Birden ince bir çan sesi duyuldu. Pembe Yunus daha bekleyeceklerini sanı-

yordu. Bu yüzden boş bulundu. Dönüp sağına bakarken, Orkinos ileri doğru atılmıştı bile. Çarçabuk kendini toparlayıp o da atıldı.

Şimdi Orkinos önde, Pembe Yunus arkada, dipteki kumlarda açılmış işaretli çizgileri izleyerek hızla yüzüyorlardı. Orkinos'un solungaçları ve yüzgeçleriyle arkaya savurduğu sular, Pembe Yunus'un yüzüne çarpıyordu.

İlk anda Orkinos'un arkasına düşmek hoşuna gitmemişti Pembe Yunus'un. Gerçi aralarındaki uzaklık pek önemli değildi ama, yüzüne çarpan sular ne de olsa azaltıyordu hızını. Bu yüzden biraz yukarı çıktı.

Orkinos'un ittiği sulardan kurtulmuştu ama, araları da açılmıştı biraz. Şimdi üç boy kadar arkadan gidiyordu Pembe Yunus.

Bir an iyice hızlanıp arayı kapamayı düşündü. Ama daha çok yolları vardı. Şimdiden böyle yorucu bir atılıma girme-

meyi daha doğru buldu. Yarı yolda kesilebilirdi yoksa.

Yukarıdan Orkinos'un mavi-yeşil parıltılı sırtını gözlüyordu. Gözlerini ondan ayırmadan kendini dinliyordu. Orkinos ağzından aldığı suları, solungaçlarından hızla geriye püskürterek ilerliyordu. Ama yüzgeçleri pek güçlü değildi.

Pembe Yunus daha çok kendisinin güçlü yüzgeçlerine güveniyordu. Bir de, hep kazanacağı inancı vardı içinde.

Az sonra birinci hedef uzaktan göründü. Yakınlara dizilmiş balıklar bütün uyarmalara karşılık, yine de çığlık atmaktan alamıyorlardı kendilerini. Yarış heyecanlı başlamıştı.

Hedefe iki balık da hızla yaklaştılar. Orkinos kendi çubuğunu devirip yüzmeye devam etti. Pembe Yunus tam çubuğun yanına geldiğinde hatırladı bunu. Az kalsın çubuğu devirmeyi unutacaktı. Ama geçerken bir kuyruk vuruşuyle devirmeyi başardı.

Sonra hızını kesmeden Orkinos'un pe-

şine takıldı yine. Yalnız, durum pek de iyi görünmüyordu. Gittikçe uzaklaşıyordu Orkinos. Hızını artırmış olmalıydı. Çünkü Pembe Yunus hiç gevşemediği halde aralarındaki uzaklık dört beş boya çıkmıştı şimdi.

Pembe Yunus dişlerini sıktı. Kaybedilmiş bir şey yoktu daha. İkinci hedefe kadar kapayabilirdi arayı. Düzenli aralıklarla var gücüyle kulaç atıyordu. Gözleri de hep Orkinos'taydı.

Seyircilerin sesleri bir azalıp, bir çoğalıyordu. Pembe Yunus gözlerini kısmış, yarışı önde bitirmekten başka bir şey düşünmeden yüzüyordu.

İkisi de iki torpil gibi hızla geçiyorlardı seyircilerin önünden. Görünmeleriyle kaybolmaları bir oluyordu.

Yalnız Pembe Yunus kaygılanmaya başlamıştı artık. Bu Orkinos sandığından daha çetin çıkmıştı. Yaklaşıp geçmek şöyle dursun, her geçen dakika biraz daha büyüyordu aralarındaki uzaklık.

İkinci hedefe ondan önce varmasına

imkân yoktu. Pembe Yunus ikinci hedefi de ona bırakmaya karar verdi. Ama ondan sonra da yetişemezse yarışı kaybetmiş sayılırdı.

Bir türlü Orkinos'un kendinden daha iyi bir yüzücü olduğunu kabul edemiyordu. Şakakları hafiften zonklamaya başladı.

Bu kadar kalabalığın önünde yenilmek çok kötü olurdu. Herkes alay edecekti onunla. Birbirlerine Pembe Yunus'un hiç de öyle göründüğü gibi çıkmadığını söyleyeceklerdi. Ne yapıp yapıp kazanmalıydı bu yarışı.

Bunları düşününce inadı kamçılandı Pembe Yunus'un. Derisine iğne batmış gibi silkindi. Sonra var hızıyle Orkinos'un peşine takıldı.

Çok geçmeden ikinci hedef de görünmüştü. Kayanın üzerine kocaman bir salyangoz kabuğu koymuşlardı. Orkinos hızla gidip çubuğunu devirdi. Ardından Pembe Yunus da kendisi için iki küçük taş

arasına yerleştirilmiş çubuğu devirip geçti.

Hemen hemen yolun yarısına gelmişlerdi şimdi. Orkinos hâlâ öndeydi. Pembe Yunus da çelik bir mermi gibi peşinden kovalıyordu.

Artık aralarındaki uzaklığın daha çok artınamasına çalışıyordu. Hatta biraz da azaltmıştı bu uzaklığı. Ama daha şimdiden belli olmuyordu. Üçüncü hedefi geçerken belli olacaktı her şey.

Arada bir kulağına seyircilerin çığlıkları geliyor, bu da büsbütün kamçılıyordu onu. Yüzgeçleri alabildiğine gerilmişti. Gözle izlenemeyecek kadar hızlı sallıyordu göğüs yüzgeçlerini. Bir gemi gibi suları yara yara ilerliyordu.

Daha yorulmamıştı, yalnız dört bir yanından akan sular derisini kor gibi dağlamaya başlamıştı. Hızının iyice arttığını anlıyordu. Zaten bir süredir Orkinos'a gittikçe yaklaştığının da farkındaydı. Aralarındaki uzaklık üç boya inmişti yine.

Pembe Yunus'u umutlandırdı bu. Bütün gücünü yüzgeçlerine verdi. Gözlerini Orkinos'a dikmiş, dikkatle aralarındaki uzaklığı gözlüyordu hep. Su onun da derisini yakıyor olmalıydı. Geniş sırtı kızarmaya başlamıştı.

Gözü Orkinos'tan başka bir şey görmüyordu Pembe Yunus'un. Ne seyircilere bakıyordu, ne başka bir yere. Artık Orkinos'a yaklaştığı iyice belli oluyordu. Daha iyi seçmeye başlamıştı onu. Şimdi bütün ayrıntılarıyle görüyordu önündekinin yüzüşünü.

Üçüncü hedef göründüğünde Pembe Yunus iki boy arkadaydı. Ama zamanın kendinden yana ilerlediğini anlamıştı artık.

Arka arkaya çubukları devirip geçtiler.

Çığlıklar çoğalmıştı sanki. Her kafadan bir ses çıkıyor, uğultu dalga dalga yayılıyordu.

Mercan'a gelince, yarışın bitim yerinde hiç bir şeyden habersiz, heyecanla

bekliyordu. Bulunduğu yerden yarışçılar görünmüyorlardı daha. Meraktan çatlayacaktı. Durmadan dudaklarını dişliyordu.

Yarış iyice hızlanmıştı. Gittikçe daha çekişmeli bir hal alıyordu. Yarışmacılar birbirlerine iyice yaklaşmışlardı.

Pembe Yunus, kendini öyle zorluyordu ki, şakakları zonklamaya başlamıştı. Ama dayanacaktı. Dişlerini de öyle sıkıyordu ki, neredeyse çeneleri birbirine geçecekti.

Şimdi ancak bir boy uzaklık kalmıştı aralarında. Orkinos'un hemen biraz üstünden gidiyordu. Suyun sürtünmesinden gözleri acıyordu. Çoktandır böylesine inatçı bir yarışa girmemişti Pembe Yunus. Yarışın başında bocalaması da bundandı. Ama şimdi açılmıştı artık. Kasları düzgün bir hızla çalışıyordu. Yine de yarışı kazanıp kazanamayacağını bilemiyordu.

Dördüncü hedefi gördüğünde, Pembe Yunus'un gözleri kararır gibi oldu. İşte son yaklaşıyordu artık ve o hâlâ Orkinos'un arkasında gidiyordu.

Kocaman birer ok gibi geçerek, ikisi de hemen hemen aynı anda devirdiler çubuklarını.

Şimdi korkunç bir yarış başlamıştı. Orkinos'un tam üstündeydi Pembe Yunus. En sonunda ona yetişip yakalamıştı, ama bu da yetmiyordu kazanmak için. Ne yapıp yapıp, öne geçmesi gerekiyordu.

Orkinos da anlamıştı yarışın tehlikede olduğunu. O da canını dişine takmıştı. Baştan beri önde gitmenin güveniyle bir an gevşer gibi olmuş, bu da Pembe Yunus'un ona yetişmesine yetmişti. Üstelik gücünün son sınırına da gelmişti.

Pembe Yunus birden daldı. Orkinos'un yanına geçti. Kısık gözlerle, yan yan birbirlerini kollayarak var güçlerini harcıyorlardı.

Su taştan bir duvar gibi katılaşmıştı sanki. Derileri sıyrılır gibi oluyordu. Yarışın en heyecanlı anlarıydı. Seyirciler de susmuş, dikkatle sonucu bekliyorlardı.

Su alıp vermekten, Orkinos'un çeneleri acımıştı. Solungaçları alev gibi kıp-

kırmızı olmuştu. Pembe Yunus'un da gözleri yanıyordu. Başka bir şey de duyduğu yoktu zaten.

Şimşek gibi bir hızla yan yana gidiyorlardı. Biri atılıp bir an için bir burun öne geçiyor, sonra öbürü yetişiyor, bir burun o geçiyordu. Bir türlü kopamıyorlardı birbirlerinden. İyice çekişmeye başlamışlardı. İkisinin de yarışı kaybetmeye niyeti yoktu.

Yarışmacılar uzaktan görünür görünmez, yargıcılar kurulundaki balıklar dikkat kesildiler. Bitiş çizgisinin yanına gelip beklemeye başladılar.

Mercan onların böyle başa baş yaklaştıklarını görünce fena oldu. Heyecandan sapır sapır titremeye başladı. Başından aşağı kaynar sular dökülüyordu sanki.

Gittikçe irileşen iki kafa olarak görünüyordu yarışmacılar. Oldukça uzaktaydılar daha. Ama birbirleriyle nasıl çekiştikleri buradan bile belli oluyordu.

Su cızırtıyla çiziyordu Pembe Yunus'

un derisi. Orkinos'un inadını kıramamıştı daha. Onun da inlediğini, dişlerini gıcırdattığını duyuyordu.

Az kalmıştı. Ne olacaksa olacaktı artık. Bitiş çizgisi görünmüştü. Şimdi bütün seyirciler kazanacak olanı alkışlamak için bekliyorlardı.

Pembe Yunus gözlerini kapayıp bütün gücüyle atıldı. Dayanma sınırını çoktan aşmıştı. Göğsü patlayacak gibiydi. Kasları çelik halatlar gibi gerilmişti. Yalnız damarlarında koşturan kanın uğultusunu duyuyordu artık. Bu uğultu içinde harcadığı güçten başı dönüyordu.

Kapalı gözlerinde yıldızlar uçuşmaya başlamıştı. Nerede olduğunu unutmuş, yalın kılıç bir inat kesilmişti. Korkunç bir hızla gidiyordu. Derisine sürtünen sulardan anlıyordu bunu.

Saniyeler gittikçe uzuyordu. Sanki hiç bitmeyecekti bu yarış. Pembe Yunus dişlerini kenetlemiş, bitiş çizgisini bir an önce geçmek için bütün varlığını ortaya koymuştu. Yarışın bitmesinden başka bir

şey istemiyordu artık.

Birden patlama gibi bir ses duyuldu. Müthiş bir alkış tufanı kapladı ortalığı. Çığlıklar, övgüler, homurtular, birbirine karışıyordu. Islık sesleri suları yırtarcasına yükseliyordu. Kulakları sağır gibi olmuştu Pembe Yunus'un.

Gözlerini açtığında ortalık karma karışıktı. Pembe Yunus yarışın bittiğini anladı, ama birden duramadı, bir süre daha yüzdü o hızla. Sonra yavaşladı.

Ne olup bittiğini, yarışı kimin kazandığını anlamak için durur durmaz büyük bir kalabalık sardı Pembe Yunus'un çevresini. Bir sürü balık kendisini çevirmiş alkışlıyor, övücü sözlerle kutluyorlardı. Ama o yorgunluktan ve şaşkınlıktan hiç birinin ne dediğini duymuyor, neden böyle davrandıklarını anlamıyordu. Asıl Orkinos'u arıyordu, ama onu da görememişti ortalıkta.

Kalabalıktan kurtulmaya çalıştıkça büsbütün sarıyorlardı çevresini. Bunca yorgunluktan sonra bir de böyle kuşatıl-

mak göğsünü tıkamıştı Pembe Yunus'un. Bayılacak gibi oluyordu.

Mercan uzakta durmuş, kıvançla onu seyrediyordu. Birkaç sefer yanına yaklaşmayı denemiş başaramamıştı. Bir türlü yaramamıştı kalabalığı. Sonunda vazgeçmiş, kalabalığın seyrelmesini beklemeye başlamıştı.

Şu son bir günde, en az üç yıl daha yaşlanmış duyuyordu kendini Mercan. Son derece yorgundu. Heyecan iyice yıpratmıştı onu. Kendini bütün olanlardan ve olacaklardan sorumlu tutması, üstüne tuz biber ekiyordu.

Pembe Yunus'la Orkinos yarışın bitim yerine yaklaşırlarken, yüreğinin duracağını sanmıştı. Bütün dünyayı sırtında o taşıyordu sanki. Hangisinin kazanacağını kestirmeye imkân yoktu. Bir Pembe Yunus atak yapıyordu, bir öbürü.

Ne kadar güç harcadıkları uzaktan bile belli oluyordu. İkisinin de rengi değişmişti.

Derken tam bitim çizgisine yakın

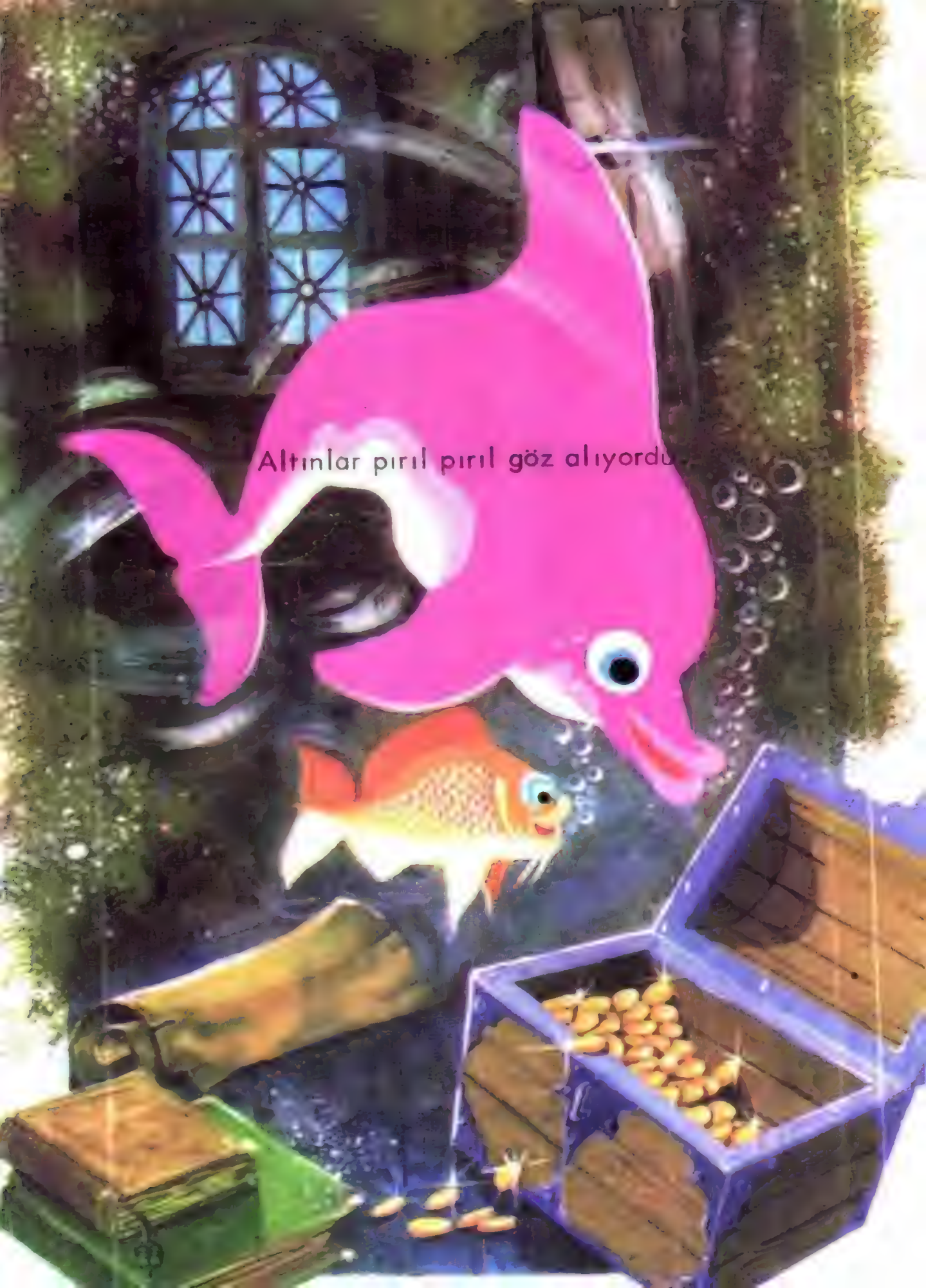
Altınlar pırıl pırıl göz alıyordu

Pembe Yunus'un son bir atağa kalktığını, gözlerini kapayıp ileri atıldığını görmüştü. Yarışın bitişini nasıl bekleyebildiğine, heyecandan nasıl ölüp kalmadığına şaşıyordu şimdi.

Tam çizgiyi geçerlerken Pembe Yunus yarım boy ilerdeydi. Mercan yarışı onun kazandığını görünce öyle derin bir soluk alıp verdi ki, solungaçları dışarı fırlayacaktı neredeyse.

Herkes Pembe Yunus'un yanına koşarken Mercan bitkinlikten yerinden kımıldayamamıştı. Oysa, onu ilk kutlayanın kendisi olmasını isterdi.

Pembe Yunus çevresini saran kalabalıktan sıkılmıştı. Onların sevgi gösterilerine karşı ters bir davranışta bulunmak da istemiyordu. Ama biraz daha bunların arasında kalırsa boğulacaktı.

Bir ara fırsatını bulup kalabalıktan sıyrıldı. Kendini yukarı attı. Başını sudan çıkarıp derin bir soluk aldı. Gözlerini kapayıp bir süre kımıldamadan durdu orada.

«Demek yarışı ben kazandım,» diye söylendi kendi kendine. Bir ara iyice kesmişti umudunu. Ama inadından bırakmamıştı. Her şeyin dışında, Orkinos da iyi yüzücüydü doğrusu.

Birden aklına geldi Pembe Yunus'un. Yarış bittiğinden beri görmemişti Orkinos'u. Oysa, yanına gidip övücü sözler söylemesi iyi olurdu. Yarışı her ne kadar kendisi kazanmışsa da, aynı yolu o da yüzmüştü. Hemen hemen aynı anda bitirmişlerdi. Ayrıca, yargıcılara da görünmesi gerekiyordu her halde.

Onları bulacağını umduğu yere doğru ilerledi. Pembe Yunus geçerken, kalabalık iki yana açılıyordu. Kimi alkışlıyor, kimi de gönül okşayıcı sözler söylüyordu.

Sonunda tombul Uskumru'yu gördü. Mercan'la birlikte kendisini arıyorlardı onlar da.

«Kutlarız şampiyon,» dedi ikisi birden.

Mercan'ın sevinçten ağzı kulaklarındaydı.

«Yorulmuşsundur,» dedi. «Gel de şöyle biraz dinlen. Seninle konuşmak isteyenler var.»

«Orkinos nerelerde?» diye sordu Pembe Yunus. «Onu göremedim bir türlü. Kendisini kutlamak isterdim ben de.»

«Ne yazık ki burada değil şimdi,» dedi tombul Uskumru. «Hemen gitmesi gerekiyormuş. Biraz da üzgündü doğrusu, anlarsınız ya...»

Pembe Yunus, 'Evet,' diye düşündü. 'Ben olsam, ben de üzülürdüm. Kolay değil, böyle bir yarışı kaybetmek.' Ama düşündüklerini belli etmedi.

«Pekâlâ,» dedi. «Ne yapalım, belki daha sonra görüp kutlarım kendisini. Haydi, şimdi nereye gideceksek gidelim bakalım.»

Uskumru ona yol gösterdi. Üçü arka arkaya ilerlediler. Yarışın yapıldığı büyük, geniş düzlüğün yanından geçtiler. Ortalık her çeşidinden balıkla doluydu. Birer ikişer gitmeye başlamışlardı ama, yine de kalabalıktı her yan. Onlar geçer-

ken, herkes dönüp bakıyordu.

Üzerinde kocaman şakayıkların sallandığı bir kayayı döner dönmez, küçük bir alanla karşılaştılar. Ortasındaki uzun, yassı bir taşın üzerine, zengin bir şölen sofrası hazırlanmıştı. Çevresinde ciddî görünüşlü birtakım balıklar dolaşıyordu.

Pembe Yunus'la yanındakilerin geldiklerini görünce hepsi toplanıp sıraya dizildi. Tombul Uskumru bir kat daha şişinerek hepsini Pembe Yunus'la tanıştırdı.

İlk olarak gördüğü bu balıkların hepsi de Pembe Yunus'a hayranlıklarını belirten sözler söylediler. Hepsi de ağırbaşlı, kibar balıklardı. Birkaç sözden sonra Pembe Yunus'u sofraya buyur ettiler. Yemek boyunca da şu yiyecekten ya da bu tatlıdan sunmakta, birbirleriyle yarış ettiler.

Doğrusu ya, Pembe Yunus da iyice acıkmıştı. Hiç birini geri çevirmedi verilenlerin. Kimsenin hatırını kırmadı.

Bir yandan yenip içiliyor, bir yandan

da güzel hikâyeler anlatılıyordu. Pembe Yunus pek konuşmadı. Daha çok dinleyip gülümsüyordu. Mercan da hiç sesini çıkarmıyordu. Arkadaşının yanıbaşında küçük lokmalarla karnını doyuruyordu.

Konuklar arasında derisi sarı beneklerle süslü, esmer bir balık, Pembe Yunus'un dikkatini çekmişti. İrice ve tıknaz bir gövdesi vardı. Kafası kocamandı. Çukura kaçmış boncuk gözleri ve kalın dudaklı ağzıyle garip bir görünüşü vardı.

Sık sık hikâyeler anlatıp herkesi kahkahadan kırıp geçiriyordu. Kendisi ise hiç gülmüyordu. Cin bakışlı çekik gözleriyle ortalığı süzüyor, anlattıklarına herkesin nasıl bir tepki gösterdiğini anlamaya çalışıyordu.

Pembe Yunus Mercan'ın kulağına eğilerek usulca, bu balığı tanıyıp tanımadığını sordu.

«Adına Sarı Hani diyorlar,» diye fısıldadı Mercan. «Bir denizaltı sirkini yönetiyormuş. Herkesin pek sevdiği biriymiş.»

Pembe Yunus başını salladı. Tam da böyle bir iş yakışırdı zaten bu balığa.

Bir süre sonra sofra başı konuşmaları azaldı. Herkesin üzerine bir ağırlık çökmüştü. Pembe Yunus kalkıp gitmek istiyordu artık. Ama ilk önce kendisinin kalkmasının uygun olup olmayacağını düşünüyordu.

Tam bu sırada Sarı Hani denilen balık imdadına yetişti. Biraz yukarıya doğru yükseldi ve ilk olarak gülümsedi.

«Dostlar,» diye başladı söze. «Sayın konuğumuz Pembe Yunus'u, bir daha kutlarım. Kendisi iyi bir yüzücü olduğunu gösterdikten başka, burada hepimizin bir araya gelmesine de ön ayak oldu. Kendisine bunun için de ayrıca teşekkür ederim.»

«Yarın sirkte büyük bir gösteri düzenledik. Hepiniz benim çağrılımsınız. Pembe Yunus'u da aramızda görmek bize onur verecektir. Hepinize saygılarımı ve sevgilerimi sunarım.»

Herkes alkışladı bu konuşmayı. Son-

ra, Pembe Yunus söz aldı. Kendisine gösterdikleri yakın ilgiye teşekkür edip Sarı Hani'nin çağrısını kabul ettiğini bildirdi.

Onu da alkışladılar. Sonra birer ikişer ertesi gün görüşmek üzere ayrılmaya başladılar.

Pembe Yunus biraz rahatlamıştı. Böyle şölenler biraz da sıkıyordu onu. Hem bir türlü bitmek bilmez, hem de birtakım kurallarla bağlardı herkesi.

Az sonra Mercan'la birlikte önceki gece kaldıkları yere giderken, bu düşüncelerini ona da açıklamaktan kendini alamadı.

«Biliyor musun,» dedi. «Şu yemekte en az yarıştaki kadar yoruldum. Bir an hiç bitmeyecek sandım. İçime fenalıklar çöktü.»

«Al benden de o kadar,» dedi Mercan. «İyi ki benim adıma düzenlenmemişti. Yine iyi dayandın sen.»

«Ne yaparsın?» dedi Pembe Yunus. «Bir sefer işin içine girdin mi, kurallara

sonuna kadar uymak zorunda kalıyorsun işte.» Sonra derin bir soluk alarak ekledi. «Neyse, şimdi bırakalım bunları da gidip bir güzel uyku çekelim. Kendimize gelelim şöyle.»

Mercan da aynı şeyleri düşünüyordu. Hiç sesini çıkarmadan başıyle onayladı onu. Gidecekleri yere bir an önce varmak için yüzgeçlerini sallamaya başladılar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

PEMBE YUNUS öyle bir uyku çekmişti ki ne yarışın yorgunluğu kalmıştı üzerinde, ne de daha önceki günlerin yorgunluğu. Şimdi kendini bir kuş kadar hafif duyuyordu.

Ona kalsa, bugün sabahtan akşama kadar su yüzünde takla atarak dolaşırdı. Uzun sıçramalar yapmayı, denizden fırlayıp havalarda uçmayı özlemişti.

Ama sirkin yapacağı gösterilere çağrılıydılar. Gitmemek olmazdı şimdi. Ayrıca, bu gösterileri de merak etmiyor değildi. Her zaman rastlanmazdı böyle bir sirke.

Mercan da uyanmış, yanı başında tatlı tatlı gerinip esniyordu şimdi. O da kendini toplamış görünüyordu. Dünkü bitkin hali kalmamıştı. Yanakları dolmuş, yüzündeki çizgiler azalmıştı.

«Bakıyorum, gençleşmişsin,» dedi Pembe Yunus ona.

«Nerdeee,» diye sızlandı Mercan. «Dün, en az on yaş ihtiyarladım. Yüreğimin bütün yağı eridi.»

«Daha iyi,» diye takıldı Pembe Yunus. «Yazın yağa ihtiyacın olmaz nasılsa.»

Mercan onun bu şakacılığına gülümseyip yan yan bakınakla yetindi. Anlaşılan Pembe Yunus'un keyfi yerindeydi yine. Onunla biraz şakalaşmayı düşündü.

«Duyduğuma göre,» dedi. «Sarı Hani bugün seni de çağıracakmış sahneye.»

«Sahneye mi çağıracakmış?» diye telâşla sordu Pembe Yunus. Böyle şeylerden hiç hoşlanmazdı.

«Elbette,» diye sürdürdü Mercan. «Belki sirkin yıldızı yapar seni. Fena

mı?»

Pembe Yunus bir süre sesini çıkarmadı. Kaşlarını çatmış düşünüyordu. Bu iş canını sıkmıştı anlaşılan. Sonra Mercan'a döndü.

«Haydi yürü,» dedi. «Hemen gidiyoruz.»

Şaşmak sırası Mercan'a gelmişti şimdi.

«Gidiyor muyuz?» dedi. «Nereye? Daha çok erken. Gösterilerin başlamasına çok var daha.»

«Haydi haydi, gidiyoruz,» dedi Pembe Yunus yine. Birdenbire telâşlanmıştı. Çevresine bakınıp duruyordu. «Nereye gideceğimizi bilmiyorum daha. Ama şu sirkten bir an önce uzaklaşmamız gerekiyor. Öyle sahneye çıkmaktan filan hoşlanmam ben. Zaten buralarda fazla kaldık.»

Mercan, kendini tutamadı. Kahkahalarla gülmeye başladı.

«Dur,dur,» dedi. «Bu kadar acele etme. Sen de hiç şakadan anlamıyorsun.»

«Ne şakası?»

«Canım, seni kimsenin sahneye çıkaracağı filan yok.»

«Yok mu? Demin sen söylemedin mi bunu?»

«Şaka olsun diye söyledim. Ama doğrusu bu kadar kaygılanacağını düşünmemiştim.»

Pembe Yunus ona kırgın kırgın baktı. Sonra azarlar gibi başını sallayıp gülümsedi.

«Seni küçük şeytan, seni,» dedi. «Böyle şakalar yapmanın sırası mı? Şu güzel sirki kaçırtacaktın bana.»

Bir süre ikisi de hiç seslerini çıkarmadan durdular.

«Neyse,» dedi Pembe Yunus. «Şimdi bunu bırakalım. Gösterilerin başlamasına daha var. O zamana kadar ne yapalım? Burada pinekleyip duracak değiliz her halde.»

Mercan yeniden canlanmıştı. Pembe Yunus'un deminki şakanın sıkıntısını üzerinden atmış olduğunu görünce sevinmişti. Onu bu kadar üzmek istememişti doğ-

rusu. İyi ki daha ileri gitmemişti. Sonra ne yapacaklarını düşünürken, aklına bir şey geldi.

«Dün şurada bir mağara gösterdiler bana,» dedi. «Suları fosforluymuş. Gidip bakalım, ister misin?»

«İstemez olur muyum?» diye karşılık verdi Pembe Yunus. Sesi çın çın ötüyordu yine. «Bu da sorulur mu? Haydi öyleyse, o mağaraya gidiyoruz.»

Hemen yola çıktılar. Sular öyle güzeldi ki düşsel bir denizde yüzüyorlardı sanki. Pembe Yunus zaman zaman gözlerini kapıyor, gövdesini tül gibi kucaklayan sulara bırakıyordu kendini. O zaman gerçekle düş birbirinden ayırt edilmez oluyordu.

Masmavi bir bulut gibi yumuşacıktı deniz. Güneşin tatlı ışıkları dibe doğru tel tel süzülüyordu.

Sirkin gösteri yapacağı alana şimdiden bir akın başlamıştı. Çoluk çocuk, genç, ihtiyar, herkeste bir telâş vardı.

Erkendir demeden, yer kapmak üzere yola düşmüşlerdi.

«Bu gidişle bize yer kalmayacak galiba,» dedi Pembe Yunus.

«Sen onlara bakma, biz buluruz yer,» diye karşılık verdi Mercan.

Yolda rastladıkları balıklar Pembe Yunus'u hayranlıkla süzüyorlardı. O da gülümseyerek bakıyordu hepsine. Özellikle küçük yavrular uzun uzun bakmaktan alamıyorlardı kendilerini. Hepsinin içi büyüyünce onun gibi olmak isteğiyle yanıp tutuşuyordu.

Pembe Yunus'la Mercan, bir süre daha bu hayran bakışlarla okşana okşana yüzdüler. Az sonra mağara görünmüştü.

Ağzı pırıl pırıl aydınlıktı mağaranın. Sanki küçük yıldızcıklar serpilmişti orada suya. İçerilere doğru suların rengi koyulaşıyordu. O güzelim mavi önce lâciverde dönüyor, sonra büsbütün kararıyordu.

Oldukça derindi mağara. Sonu görünmüyordu. Oraya bakan Pembe Yunus

bir an ürperdi. Sonra o kadar derinleri düşünmekten vazgeçti.

Şimdi mağaranın ağzına gelmişlerdi. Büyük bir kemer gibiydi girişi. Kemerin üst ucu suyun dışında kalıyordu. Suyun üstünden de girilebilirdi buraya. Bu kadar aydınlık oluşu belki de bu yüzdendi.

Mercan orada durdu. Pembe Yunus'u da durdurdu.

«Sen şimdi burada dur da seyret bak,» dedi.

Sonra tek başına ilerleyip mağaraya girdi. Yüzgeçleriyle kuyruğunu var gücüyle çarpıp suları köpürtmeye başladı.

Pembe Yunus gözlerine inanamıyordu. Sular köpürdükçe aydınlanıyor, içinden ışıklandırılmış gibi saydam bir mavilik yayılıyordu ortalığa. Anlatılamayacak kadar güzel bir renk alıyordu sular. Dokundukça ışıklar saçılıyordu dört bir yana. Sanki masallardaki peri kızı gelmiş de değneğiyle karıştırıyordu suları. Binlerce küçük yıldızcık uçuşuyordu.

Pembe Yunus düşlerinde bile bu ka-

dar güzel bir deniz görmediğini düşündü. Bu olağanüstü güzellik karşısında şaşkınlıktan durup kalmıştı öyle.

Mercan biraz sonra onun yanına geldi. Bütün pulları başka bir ışıkla pırıl pırıl parıldıyordu. Onu ilk olarak bu kadar güzel görüyordu Pembe Yunus. Sanki değişmiş, başka bir balık olmuştu. Kuyrukluyıldız gibi bir şey.

«Haydi,» dedi Mercan. «Sen de gelsene.»

Hiç bekletmeden atıldı Pembe Yunus da mağaranın içine. Mercan'ın yaptığı gibi yüzgeçleriyle kuyruğunu sallayarak suları karıştırmaya, köpürtmeye başladı.

Az sonra onun derisi de Mercan'ınki gibi pırıl pırıl olmuştu. Bir masal denizinde yüzer gibi kendinden geçmişti.

Orada mağaranın ağzında, fosforlu sular içinde uzun uzun yüzüp oynadılar. Bu güzel ışıltılı sulara doyamıyorlardı. Bir dibe dalarak, bir yukarı çıkarak birbirlerini kovalıyorlardı.

Neden sonra Mercan, «Haydi, artık gidelim,» dediğinde, Pembe Yunus onu duymadı bile. Kendince bir türkü tutturmuş dönüp duruyordu sularda. Geçtiği yerlerde arkasından yıldızlar uçuşuyordu.

«Hey!» diye bağırdı Mercan. «Haydi artık, geç kalacağız.»

«Boş ver,» dedi Pembe Yunus. «Burası bırakılıp da gidilir mi?»

«Gösteriler başlamadan gitmemiz gerek. Burası nasıl olsa duruyor. Yine geliriz. Ama böyle bir sirke bir daha kolay kolay rastlayamayız.»

Bıraksa akşama kadar oradan ayrılmayacaktı Pembe Yunus. Mercan sızlanmalarına aldırmadan, onu oradan uzaklaştırdı. Yine gelecekleri konusunda da söz verdi. Pembe Yunus hâlâ dönüp dönüp arkasına bakıyordu.

■

GÖSTERİLER bir gün önce yarışın yapıldığı alanda olacaktı. Ortada bırakı-

lan yuvarlak bir boşluğun çevresinde görülmemiş bir kalabalık toplanmıştı. Yarıştan daha büyük ilgi görmüştü sirk. İlk bakışta anlaşılıyordu bu. Rengârenk pullu, binlerce balığın göz kamaştırıcı bir görünüşü vardı.

Pembe Yunus ile Mercan kalabalığı yararak ilerlemeye başladılar. Geçtikleri yerde bütün gözler onlara çevriliyordu. Hemen iki yana çekilip geçmeleri için yer açıyorlardı.

Biraz yaklaşınca sahnenin ortasında Sarı Hani'yi gördüler. Pırıl pırıl sarı benekli sırtıyle ortada dolaşıyor, herkese başını sallayıp gülümsüyordu.

Pembe Yunus'un geldiğini görünce hemen yanına koştu. Babacan bir tavır takındı. Bir iki öksürüp sesini düzeltti.

«En derin saygılarımı sunarım,» diye selâmladı sonra. «Sirkimize gelmekle bize büyük onur verdiniz. Bunun için ayrıca teşekkür ederim.»

«Asıl ben teşekkür ederim,» dedi Pembe Yunus.

Mercan kendisini görmezlikten gelen bu yapışkan balıktan hiç hoşlanmamıştı. Gereksiz yere yüzgeçlerini sallıyor, geniş hareketlerle başını eğerek konuşuyordu. Kibarlık taslıyordu ama, bunca değer verir göründüğü bir konuğun arkadaşıyle ilgilenmeyip kabalık yaptığını da anlamıyordu.

Daha ilk gördüğünden beri göğsünü şişire şişire ortalarda dolaşan, kocaman kahkahalar atıp her söze karışan bu Sarı Hani'den hoşlanmamıştı Mercan. Gereksiz bir yapmacıklık, aşırı bir kendini beğenmişlik bulmuştu onda. Bir gün önce hikâye anlatırken bile gülmeyen bu balık, bugün olur olmaz zamanlarda bol keseden kahkaha atıyordu.

Şimdi Pembe Yunus'a yaklaşmış, gizli bir şeyler söyler gibi kulağına fısıldıyordu. Kim bilir, ne incir çekirdeği doldurmaz şeyler anlatıyordu yine.

Pembe Yunus hiç sesini çıkarmadan dinliyordu bunları. Daha doğrusu dinler görünüyordu. Gerçekte bir kulağından gi-

rip, öbüründen çıkıyordu söyledikleri. Bir ara onun da canı sıkıldı.

«İzninizle,» diyerek ayrılmak istedi. «Bir yer bulup yerleşelim biz de. Oldukça kalabalık var.»

«Ne demek,» diye atıldı Sarı Hani. «Sizin yeriniz çoktan ayrıldı. Sizi hiç kalabalığın arasında bırakır mıyım? Buyurun, benimle gelin, yerinizi göstereyim.»

Sonra yüzgeçlerini açarak ikisine de yol gösterdi.

Pembe Yunus ondan hâlâ kurtulamadıklarına üzülüyordu, ama gösterileri iyi bir yerden seyredecekleri için de seviniyordu.

Sarı Hani onları en ön sıraya götürdü, yerlerini gösterdi. Sonra geniş bir hareketle eğilerek iyi eğlenceler diledi ve yanlarından ayrıldı.

Pembe Yunus'la Mercan o gidince derin bir soluk aldılar. Birbirlerine bakınca, karşılıklı aynı şeyleri düşündüklerini görerek gülümsediler.

Her iki yanlarında kerliferli balıklar

vardı. Göğüslerini şişirmişler, kımıldamadan duruyorlardı. Hepsi de koyu gri derili, sevimsiz şeylerdi. Sanki zorla getirilmişlerdi buraya. Başlarını döndürmeden sıkıntıyla bakınıyorlardı çevrelerine.

Bunlardan bazılarını tanır gibiydi Pembe Yunus. Belki de bir gün önceki şölende tanışmışlardı. Ama en iyisi tanımazlıktan gelmekti. Böyle ekşi suratlı balıklarla konuşacak bir şeyi yoktu.

Az sonra bandonun müziği duyuldu. Kalabalığın uğultusu yavaş yavaş kesildi. Pembe Yunus'la Mercan da yanlarında oturan kendini beğenmiş balıkları seyretmekten kurtulup gözlerini sahneye diktiler.

Pogonyalardan, öbür adıyle Trampet balıklarından kurulu bando, neşeli ve coşturucu parçalar çalıyor, seyircileri daha şimdiden merak ve heyecana boğuyordu.

Bandodaki balıkların her biri ayrı bir ses çıkarıyor, başlarındaki şef de ustalıkla yönetiyordu onları. Hepsinin de kapkara sırtları ve gümüş beyazı karınları

vardı. Sahnenin bir köşesine dizilmiş duran bu bando, daha çok ciddî bir orkestrayı andırıyordu.

Bir ara bandonun sesi kesildi. Alkışlar arasında Sarı Hani fırladı ortaya.

«Hepinize saygılar, sevgiler,» diye selâmladı seyircileri. «Şimdi size uçcuz bucaksız denizlerin dört bir yanından gelen ünlü yıldızlarımızı sunuyorum. Büyük Denizaltı Sirki, sizlere sonsuz eğlenceler diler,» dedikten sonra da dört yanına ayrı ayrı dönüp eğilerek selâm verdi.

Bando hızlı ve hareketli bir parçaya başladı hemen. Sarı Hani yine alkışlar arasında, geldiği gibi hoplayıp zıplayarak çıktı sahneden.

Bando ağır ve dokunaklı bir parçaya geçerken sahnenin bir ucundan rengârenk Kiklalar çıkmaya başladı ortaya. Müziğe uyarak ağır ağır yüzüyorlardı. Elli kadar Kikla, önce çift sıra halinde ilerlediler. Sonra, ikiye açılıp, sahnenin ortasında bir çember meydana getirdiler ve yavaş yavaş dönmeye başladılar.

Anlatılamayacak kadar güzel renkli pullarla kaplıydı Kiklaların üzerleri. Ne Pembe Yunus, ne de Mercan, şimdiye kadar böylesine güzel renkli balıklar görmemişlerdi. Balık değil, yapma çiçeklerdi sanki.

Kırmızı, yeşil, sarı, lâcivert, turuncu pullarla süslü Kiklalar, kimi zaman birbirlerine yaklaşıp çemberi daraltıyorlar, kimi zaman da açılıp, geniş bir çember halinde dönüyorlardı. Hiç durmadan dönüyorlardı. Pulları ışıkta bir yanıp bir sönüyor, renkten renge giriyordu.

Derken, bir sıra Deniz Kelebeği çıktı sahneye. Onlar da, Kiklaların ortasında ayrı bir çember yapıp ters yönde dönmeye başladılar. Şimdi renkler bir kat daha çoğalmıştı. Deniz Kelebeklerinin her biri başka güzellikte bir balıktı. Pullarının renkleri ve üzerlerindeki süslerle gerçekten kelebeklere benziyorlardı.

Suyun içinde bu rengârenk iki balık çemberinin dönüşü herkesi hayran bırakmıştı. Gözlerini kısmış, düşlere dalmış-

tı bütün seyirciler. Müzik de bir başka güzellik ve uyum katıyordu bu görünüme.

Kiklalarla Deniz Kelebekleri yavaş yavaş çemberlerini daraltıp toplandılar. Sonra müziğin eşliğiyle birden açıldılar. Şimdi ortada göz alıcı renkleri ve ince uzun dikenleriyle yelpaze gibi duran bir Zebrabalığı vardı. Yüzgeçlerini açmış, turuncu beyaz çizgilerle kaplı gövdesiyle kımıldamadan duruyordu.

Öbür balıklar bir daralıp bir genişleyen çemberleriyle Zebrabalığı'nın çevresinde dönmeye devam ettiler. En sonunda Zebrabalığı da kımıldadı. Yüzgeçlerini açıp kapayarak ve kendi çevresinde dönerek garip bir dansa başladı. Dikenlerini ansızın ok gibi uzatıyor, yüzgeçlerini yelpaze gibi hızla açıp kapayarak hırçın bir dans yapıyordu.

Müzik gittikçe hızlandı. Çemberler daha hızlı dönüyor, Zebrabalığı kendini oradan oraya atarak suyun içinde turuncu ve beyaz oklar çiziyordu.

Önce Kiklalar, arkasından da Deniz Kelebekleri yavaşladı. Çemberler açılıp geldikleri gibi tek sıra olarak sahneden çıktılar. Zebrabalığı tek başına kalınca, birden bütün yüzgeçlerini ve dikenlerini açıp gererek zınk diye durdu.

Büyük bir alkış yükseldi. Kimi ıslık çalıyor, kimi de övücü sözler haykırıyordu.

Daha alkışların uğultusu geçmeden iki Kirpibalığı çıktı ortaya. Üzerleri sayısız kısa dikenlerle kaplıydı. Küçük birer top gibi yan yana yüzüyorlardı.

Kuyruklarını titreterek yüzüşleri öyle gülünçtü ki, seyirciler kahkahayı bastılar. Kirpibalıkları da kocaman, etli dudaklarını büküp yayarak birbirlerine bakıyor, seyircilerin neden güldüklerini bilmiyormuş gibi şaşkın tavırlar takınıyorlardı. Hep bilerek yapıyorlardı bu gariplikleri elbet. Sirkin palyaçolarıydı çünkü bunlar. Bir süre saf bakışlarla ortada dolaştılar.

Az sonra aşağı yukarı Kirpibalıkları

boyunda iki balık daha çıktı ortaya Bunların görünüşü büsbütün gülünçtü. Alacalı derileri, patlak gözleri, küt kuyruklarıyle, tam palyaço gibiydiler.

Kirpibalıkları onları görünce kaşlarını çatıp üzerlerine yürüdüler. Yeni gelen balıklar bir an korkmuş göründüler. Kaçmaya çalıştılar. Ama her yanı seyirciler doldurduğu için kaçamadılar. Birden oldukları yerde durdular ve herkesin hayret dolu bakışları karşısında şişmeye başladılar.

Göz açıp kapayıncaya kadar ilk boylarının üç katı olmuşlardı. Balon gibi şişmişlerdi durdukları yerde.

Böyle beklemedikleri büyüklükteki balıklarla karşılaşan Kirpibalıkları birden şaşırıp durdular. Birbirlerine baktılar. Sonra, onların üzerine gitmekten vazgeçip kaçmaya başladılar.

Seyirciler yeniden gülmeye başlamıştı.

Onları korkuttuklarını anlayan Şi-

şenbalıklar, seyircilerin de desteğiyle atağa kalktılar. Bu sefer onlar kovalıyor, Kirpibalıkları kaçıyordu.

Gülünç bir kovalamaca başlamıştı. Bir süre oradan oraya kaçıp saklanmaya çalıştı Kirpibalıkları, ama başaramadılar. En sonunda Şişenbalıklar onları bir köşeye kıstırdılar. Ama işte o zaman kendilerinin de, seyircilerin de beklemedikleri bir şey oldu. Kirpibalıkları da başladılar şişmeye. Bir dakika içinde kocaman birer dikenli top oldular. Sahneye küçücük giren dört balık, göz açıp kapayana kadar büyümüştü. Ama öyle garip bir büyümeydi ki bu, yapma balıklara dönmüşlerdi.

Şişenbalıklar o koca karınlarıyle tabanları yağlamaktan başka yol bulamadılar. Hızla kaçtılar sahneden.

Kirpibalıkları da seyircilerin alkışları ve kahkahaları arasında selâm vererek ve dans ederek sahnenin çıkışına doğru uzaklaştılar.

Bando bir an sustu, sonra hızlı, ha-

reketli bir parçaya başladı yine. Davul ve borazan sesleri arasında sahneye Denizatları girdiler. İkişer ikişer çıkıp koşarak, sahnenin çevresini dönüyorlardı.

Hepsi gelip sahnede yerlerini aldıktan sonra Sarı Hani'ye benzer bir başka balık da geldi, sahnenin ortasında durup seyircileri uzun uzun selâmladı.

Sonra Denizatlarına dönüp keskin bir ıslık çaldı. Atlar dörderli sıralar haline geçip onun çevresinde dönmeye başladılar. Sıralarını hiç bozmadan müziğe uyarak yüzüşleri görülecek şeydi. Boyunlarını dimdik tutarak, alımlı bir koşuyla geçiyorlardı seyircilerin önünden.

Az sonra bir ıslık sesiyle, birbirlerinin üzerinden atlayarak dönmeye başladılar. Kendilerini yöneten balığın çevresinde bir gemi uskuru gibi dönerken, suda geniş bir anafor meydana getiriyorlardı.

Müzik hızlandıkça bu dönüş de hızlanıyor, anafor gözle görülür bir hal alıyordu. Şimdi yukarıda, suyun yüzünden

aşağı doğru daralan koni biçiminde bir hava hortumu belirmişti. Denizatlarının dönüşü hızlandıkça, bu hortumun ucu aşağıya doğru sarkıyor, sahneye yaklaşıyordu.

Hava hortumu sarktı sarktı, gelip sahnenin tabanına değdi. Kumlar anafora kapılıp döne döne yükselmeye başladığı an müzik de yavaşladı. Denizatları hızlarını kestiler. Hava hortumunun ucu titreyerek yerden koptu. İncelip yukarıya doğru toplanmaya başladı. Az sonra da büsbütün kayboldu.

Seyirciler bu gösteriyi çılgınca alkışlıyorlardı şimdi. Denizatları yine ikişerli sıralar halinde sahneden çıkarlarken onları ıslıkla yöneten balık, dört bir yana eğilerek seyircileri selâmlıyordu.

O çekilirken sahneye Denizyıldızları girmeye başladı. Müzik ağırlaşmış, yumuşak, baygın bir hava tutturmuştu. Denizyıldızları kollarını uzatmış, kendi merkezleri çevresinde döne döne sahneyi dolduruyorlardı. Çeşitli renklerde, çeşitli bi-

çimlerde yüzlercesi yüzüyordu şimdi ortada.

Önce bir araya toplandılar. Birbirlerine yaklaşıp kocaman bir top oldular. Sahnenin ortasında küçük bir dünya gibi dönmeye başladılar. Daha sonra top açıldı, altı kollu bir çark oldu.

Denizyıldızlarından meydana gelen bu büyük çark, müziğin akışına uyarak dönüyor, onunla birlikte hızlanıp yavaşlıyordu.

Sonra çarkın kolları kıvrıldı. Öbür kolların ucuyle birleşti. Bir çember oldu. Çember dönerken üç yerinden içeri doğru büküldü. İçeri bükülen kollarının uçları yukarı doğru yükselmeye başladı. Şimdi üç kollu bir şemsiye biçimini almışlardı. Bir süre böyle açıp kapanarak döndüler.

Derken, şemsiyenin kolları koptu. Birbirlerinden ayrılıp her biri kendi çevresinde kıvrılarak bir küçük çember oldular. Denizyıldızları kendi eksenleri çevresinde küçük fırıldaklar gibi durmadan dönüyorlardı.

Birden ortaya şimşek gibi üç balık atıldı. Çevik hareketlerle ilerlediler. Çekik, uzun boyları, benekli, kahverengi pulları vardı. Dönen Denizyıldızı çemberlerinin arasında hızlı bir dansa başladılar.

Sonra her biri bir çemberin içine zıpladı. Danslarına orada devam ettiler. Başları yukarıda, suyun içinde dik durarak zıplıyorlar, sırayla çemberleri dolaşıp her birinde ayrı bir dans yapıyorlardı.

Üçü birden bir anda zıplıyor, yukarıda bir noktada birleşiyorlardı. Sonra yine kendilerini bırakıyorlar, suyun içinde kayarak, Denizyıldızlarının arasına iniyorlardı.

Çemberler gitgide birbirlerine yaklaşmaya başladılar. Üç yapraklı bir çiçek gibi toplandılar. Balıkları ortalarına aldılar ve bir çiçeğin sularda dalgalanışı gibi bir o yana, bir bu yana sallanarak müzikle birlikte yavaş yavaş sahneden ayrıldılar.

Onlar gider gitmez ortaya çıkıveren

küçük bir balık, bir süre alkışların dinmesini bekledi. Uzun bir gövdesi, iri ağızlı, patlak gözlü, kocaman bir kafası vardı.

Alkışlar kesilince bandoya doğru başıyle belli belirsiz bir işaret yaptı. Önce durup müziğin yerleşmesini bekledi. Bandonun çaldığı parça istediği kıvamı bulunca, neşeli bir şarkıya başladı.

Öyle gür, öyle etkileyici bir sesi vardı ki, herkes şaşırıp kaldı. Bu küçücük, yeşil derili balıktan, kimse böyle güzel bir ses beklemiyordu. O gösterişsiz balık bir anda salıneyi doldurdu sesiyle.

İlk şarkısını bitirdiğinde müthiş bir alkış koptu. İkinci şarkıda yer yer seyirciler de katıldılar söylemeye. Şarkıcı balık da iyice coşmuş, ortalığı çınlatıyordu. Büsbütün yanıklaşıp açılmıştı sesi.

Her yeni şarkıda biraz daha kendinden geçiyor, herkesin yüreğini yerinden oynatan sesler çıkarıyordu. En tiz perdeden, birdenbire yumuşak seslere iniyor, ipek gibi okşuyordu kulakları.

Şarkılarını bitirip sahneden ayrıldı-

ğında öyle çok alkışlandı ki, yeniden dönüp bir şarkı daha söylemek zorunda kaldı. Daha şarkısını bitirmeden alkışlar başlamıştı. Çığlıklar, ıslık sesleri, bağırmalar, hiç kesilmeyecek gibiydi. Ama şarkıcı balık bir daha çıkmadı.

Onun yerine bandodan hızlı trampet sesleri yükseldi. Birbiri ardından on iki tane Uçanbalık girdi sahneye. Sırtları ve yanları mavi, göğüsleri gümüş beyazı, orta boy balıklardı hepsi. Ama göğüs yüzgeçlerini açtıklarında, birdenbire değişiyordu görünüşleri. Kocaman birer kuş gibi oluyorlardı.

Bir süre sahnede dönerek dolaştılar. Sonra hepsi ortaya toplandı. Aralarından ikisi ayrılarak, biraz yukarıda durdu. Öbürleri onların altında yan yana dizildiler.

Ayrılanlar kanat gibi görünen yüzgeçlerini ağır ağır sallayarak, müziğin iyice hızlanmasını beklediler. Derken, ikisi birden fırlayıp dimdik tırmandılar yukarıya. O hızla su yüzünü delip, havaya fırladılar ve bir süre uçtular. Sonra ters

taklalar atarak yeniden denize dalıp aşağıya indiler.

Sular öyle durgun ve saydamdı ki, uçuşları su dışındaki dönüşleri, bütün hareketleri, olduğu gibi görülüyordu aşağıdan. Arka arkaya hepsi ikişer ikişer, aynı atlayışları yaptılar. Ama her biri başka türlü taklalar atıyordu havada. Hepsinin ayrı bir hüneri vardı bu alanda.

Suyun dışında o kadar uzun zaman kalıyorlardı ki, heyecandan herkesin yüreği ağzına geliyordu. Bu kadar uzun zaman su dışında kalmayı hiç kimsenin aklı almıyordu. Bir tek Pembe Yunus şaşmadı buna. Kendisi de havayla yaşadığı için, olağan geliyordu bu ona. Ama doğrusu, havada yaptıkları gerçekten zor hareketlerdi.

Az sonra dördü birden yükseldi Uçanbalıkların. Hızla suyun dışına fırladılar. Herkesin başı yukarıya çevrilmişti. Uçanbalıklar, bir süre havada, ta tepede asılı kaldılar sanki. Yerçekiminden kurtulmuş gibiydiler. Hiç ağırlıkları yokmuşçasına

uçuyorlardı havada.

Sonra hep birden düşerken ayrıldılar. Her biri bir başka yönden suya daldı. Yüzgeçlerini kapatmışlar, kurşun gibi iniyorlardı dibe. Tam aşağıda bekleyen arkadaşlarının yanına geldiklerinde, birdenbire kocaman kanatlara benzeyen yüzgeçlerini açtılar ve zınk diye durdular.

Bu hareketleri büyük alkış topladı. Hem hünerli, hem de gözü pektiler. Ne kadar alkışlansalar haklarıydı. Bunları yapabilmek için, kim bilir ne kadar çok çalışmışlardı. Hiç biri aksamıyordu.

Son olarak, hepsi birden hazırlandılar. Müzik bir anda iyice hareketlendi. Davul sesleri güm güm ediyordu. Uçanbalıklar toplandılar. Önce ortada dönüp iyice hız aldılar ve birden yukarı doğru dikildiler. Suları köpürterek havaya fırladılar.

Her biri havada bir çember çizdikten sonra hepsi de aynı anda suya daldılar. Hızla inmeye başladılar. Dibe geldiklerinde yine hepsi birden yüzgeçlerini açarak

oldukları yerde kaldılar.

Seyirciler çılgınca alkışlıyorlardı artık. Ama bando da bitiş marşına başlamıştı. Kimsenin yerinden kalkmaya niyeti yoktu oysa. Sirkin gösterileri sona erdi diye herkesi bir üzüntü sarmıştı. Hiç bitmemesini istedikleri bir düşten uyandırılmışlar gibi, sıkıntıyla bakıyorlardı.

Şimdi gösterilere katılmış ne kadar balık varsa sahneye dolmuştu. Seyircileri selâmlayarak sırayla dönüp geçiyorlardı. Kulakları sağır eden bir alkış ve ıslık sesi yükseliyordu. Pırıl pırıl renklerle güzel balıklar ardı ardınca geçiyordu. Tam bir bahar bayramı gibiydi ortalık.

Sarı Hani yine ortaya çıkmış, sağa sola bol bol selâm dağıtıyordu. Ağzı kulaklarındaydı onun da. Büsbütün şişinmişti artık. Sanki gösterilerin hepsini tek tek kendisi yapmıştı.

Pembe Yunus tatlı bir uykudan uyanmış gibi gözlerini kırpıştırdı. Sonra hâlâ gözlerini sahneden alamayan Mercan'a döndü.

«Haydi bakalım, buraya kadarmış,» dedi. «Daha ne bekliyorsun?»

Mercan bir süre daha dalgın dalgın baktı.

«Hiç,» dedi sonra, «Bittiğine inanamıyorum bir türlü. Bir bu kadar daha sürse yine doymazdım. Amma da hünerli balıklar varmış, bizim şu denizlerde.»

«Gerçekten öyle,» dedi Pembe Yunus. «Nerede bulmuş bu kadar hünerli balıkları şu sarı Hani acaba?»

«Ha, iyi ki hatırlattın,» dedi Mercan. «Şuna bir teşekkür edelim de, gidelim artık.»

Sarı Hani'yi görüp teşekkür etmek ve böyle güzel bir gösteri düzenlediği için kutlamak üzere bakındılar. Ama ortalık öyle kalabalıktı ki. Şimdi seyirciler de dolmuştu sahneye. O kadar aradıkları halde, Sarı Hani'yi hiç bir yerde bulamadılar.

«Neyse, boş ver,» dedi en sonunda Pembe Yunus. «Daha iyi. Görünmeden gideriz. Şimdi iki saat yakamızı bırakmaz.

Gösterilerin tadını da kaçırır.»

«Ayıp olmaz mı?» dedi Mercan. Ama gerçekte o da aynı şeyleri düşünüyordu.

«Ne ayıp olacak?» dedi Pembe Yunus. «Aramadık değil ki. Bulamadık, ne yapalım? Yarın görürsek, teşekkür ederiz.»

«Evet, öyle yapalım,» dedi Mercan da. Oysa ikisi de, onu bir daha göremeyeceklerini biliyorlardı. Kim bilir ne zaman, nerede bir rastlantı olacaktı da karşılaşacaklardı.

Hiç konuşmadan yüzmeye başladılar. Sirkte gördüklerini bir sefer daha gözlerinin önünden geçirip bir sefer daha yaşıyorlardı. Bu güzel şeyleri iyice sindirmeye çalışıyorlardı içlerine.

Pembe Yunus da, Mercan da mutluydu. Birkaç gündür iyi gidiyordu şansları. Kısa bir zamanda çok şey değişmişti.

Derin derin soluk alarak suları içlerine çektiler. Bu güzel yaz akşamında deniz mis gibi kokuyordu.

İşleri hep böyle iyi gitse ne kadar gü-

zel olurdu. Ama yarın ne olacağı belli değildi işte.

■

DENİZLERİN ALTI iyi havalarda bile dışarıdan sanıldığı kadar durgun değildi öyle. Suların kimi zaman öfkelenip köpüren o güzelim yeşil-mavi örtüsü altında, her gün milyonlarca olay geçiyordu. Kimi tatlı şeylerdi onların, kimi acı.

Bir bakıyordunuz, küçücük bir balık canavarların saldırısına uğruyor, kimsenin neşesi kalmıyor. Öbür yanda bir bakıyordunuz, koca balinalar boylarına boslarına bakmadan, çocuklar gibi kovalamaca oynuyor, herkes kahkahadan kırılıyordu.

Bu kadar çeşitli yaratığın bulunduğu yerde bozulmaz bir barış sağlamak kolay değildi elbet.

Kimi balıklar küçüktür, kendilerini koruyamazlar. Kimileri büyüktür, dişleri keskindir, karşılarında kimse duramaz.

Kimisi soğuğa dayanamaz, kış gelince, kalkıp sıcak yerlere göç eder. Kimisi de küçük denizlere sığamaz.

Okyanuslar da öyle büyüktür ki, küçük bir balık, bir uçtan bir uca geçmeye kalksa, öbür kıyıya ya ulaşır, ya ulaşamaz. Ortalıkta kol gezen canavar balıklardan kurtulsa, büyük gemilerle av yapan insanlardan kaçmayı başarsa bile, karşı kıyıya ulaşıp ulaşamayacağı belli değildir yine. O kadar uzun yolu yüzmeye gücü yetti diyelim. Peki, ömrü yeter mi?

Denizaltı dünyası bir başka dünyadır. Kimi üç yüz yıl yaşar, kimi üç ayda yaşlanır. Kiminin boyu uzun-ince, kiminin kısa-kalın. Bazısının kılıcı var keskin, bazısının dikeni var, battı mı çıkmaz. Bazısı dev gövdesiyle yaşar. Renklerine gelince, ne sayınakla biter, ne görmekle doyulur.

Bu kadar çeşitli yaratık bir araya geldi mi, barış nasıl sağlansın? O onu kovalar düşer peşine, o öbürünü kıskanır,

içi içini yer. Yine de hepsi yaşayıp giderler işte. Deniz de kimi zaman öfkelenip köpürür, kimi zaman durulur, gülüp geçer her şeye.

Pembe Yunus'la Mercan, bütün bu karışıklığın içinde paylarını almadan mı yaşayacaklar? Hiç kuşkunuz olmasın, onlar da katılıyorlardı bu gidişe.

■

İLK KARŞILAŞTIKLARI günden bu yana, bir haftadan fazla geçmişti. İkisi de birbirlerini daha iyi tanıyorlardı artık.

Pembe Yunus, Mercan'ın bilgisine ve iyi yürekliliğine inanmıştı. Şimdi eskisi kadar böbürlenmiyordu onun karşısında. Uydurma hikâyeler anlatmaya da yeltenmiyordu. Onu küçük düşürücü, alçaltıcı sözler söylemekten de vazgeçmişti.

Mercan'a gelince, en çok canını sıkan şey, arkadaşına göre oldukça yaşlı oluşuydu. Bu yüzden yeterince uyamıyordu Pembe Yunus'a. Sık sık yorulup solu-

ğu kesiliyordu. Ama onun yanında olmaktan duyduğu sevincin yanında hiç kalıyordu bu. Eskisi gibi ikide bir kavga da etmiyorlardı öyle. Bu ele avuca sığmaz yol arkadaşı, kendisine saygı göstermeye başlamıştı.

Doğrusu ya, Pembe Yunus da zekiydi, ataktı ve gözüpekti. Kolay kolay yılmıyordu öyle her şeyden. İstediği zaman da, pekâlâ dürüst ve ağır başlı olabiliyordu. Ama kendini ne kadar tutmaya çabalasa, eni sonu bir çocuktu işte. İnadı tuttuğu zaman, Mercan da üstüne gitmiyordu onun. Huyunu öğrenmişti artık. Söyleyeceği varsa bile susup bekliyor, o çocuk öfkesi geçince diyordu diyeceğini.

Karşılıklı yoklamalardan sonra anlamışlardı birbirlerinin değerini. Bu yüzden de ellerinden geldiğince bu güzel dostluğa toz kondurmamaya çalışıyorlardı.

Bir gün kıyıya yakın bir yosun çayırından geçerlerken, yaşlı bir Kırlangıçbalığı'na rastlamışlardı, Kırlangıçbalığı, onların bir arada dolaşmasına, hele dost ola-

bilmelerine şaşmıştı. Bu şaşkınlığını belirtmekten de çekinmemişti.

«Nasıl olur, anlayamıyorum,» demişti. «Birbirinize benzer hiç bir yanınız yok.»

Pembe Yunus gülüp cevap vermemişti. Biraz ileride oynayan yavrularına bakıyordu Kırlangıç'ın. Hepsi de babaları gibi kırmızı ve sivri çeneliydiler.

«Belki de daha çok bu yüzden dost olduk,» demişti Mercan ona. «Her şeyimiz benzeseydi, dost olmamızın ne gereği kalırdı?»

Kırlangıç yine de akıl erdirememişti bu işe.

Doğrusu ya, bu işe şaşan yalnız Kırlangıçbalığı değildi. Kim görse, sözü buraya getiriyor, utana sıkıla sormaktan alamıyordu kendini. Onların bu şaşkınlıkları, Pembe Yunus'un da hoşuna gidiyor, gülüyordu hep. Mercan ise, sevinçten sularda değil bulutlarda yüzüyordu sanki.

Karşılaştıkları balıklar Pembe Yu-

nus'tan kaçmıyorlardı artık. Bir hayalet olmadığı, pembe renkli sahici bir Yunus olduğu anlaşılmıştı. Mercan'ın dostu olduğu, kimseye bir kötülüğü dokunmadığı kulaktan kulağa yayılmıştı. Herkese iyi davrandığı öğrenilmişti. Ünü kendinden daha çabuk ulaşıyordu her yere. Nereye gitseler, daha onları görür görmez tanıyordu herkes. Çekingen çekingen yaklaşıyor, sorular sorup konuşmak için can atıyorlardı.

Bu hızlı değişikliğe, Pembe Yunus'la Mercan bile şaşıyorlardı. Herkes birdenbire ilgilenmeye, yaklaşmaya başlamıştı Pembe Yunus'a. Onu görünce kaçmak şöyle dursun, karşılaşmak için, bile bile yoluna çıkıyorlardı. Kim bilir, belki de herkesin düşünde ne zamandır böyle pembe bir Yunus vardı. Bu düşlerinin gerçekleştiğini görmek hoşlarına gidiyordu belki de.

Artık kalacak yer ve yiyecek sıkıntısı çektikleri de yoktu. Gittikleri yerlerde

onları ağırlamak için birbirleriyle yarışıyordu herkes. Bu iş biraz da gösteriş haline gelmişti sanki. Çünkü öylesine bir çaba harcıyorlar, biraz daha kendi yanlarında kalmaları için öyle diretiyorlardı ki, ne diyeceklerini bilemiyorlardı Pembe Yunus'la Mercan.

Pembe Yunus pek de alışık değildi böyle şeylere. Kendisini övmeleri, yere göğe sığdıramamaları hoşuna da gitmiyor değildi. Ama bunu öyle bir yere vardırıyorlardı ki, o bile rahatsız oluyordu. Sözgelişi, önüne o kadar çok yiyecek yığıyorlar ve hepsini yemesi için öyle yalvarıp diretiyorlardı ki, Pembe Yunus kendisini obur sanıp alay mı ediyorlar diye kuşkulanıyordu.

Kimileri de, Yunuslar üzerine öyle yüceltici, öyle gözler yaşartıcı kahramanlık hikâyeleri anlatıyordu ki, bütün iyi niyetine karşılık, Pembe Yunus bile inanamıyordu bunlara. Hani, kendi kurduğu kahramanlık düşlerinin bile ötesine geçiyorlardı.

Böyleleriyle karşılaşınca, Pembe Yunus'un canı sıkılıyordu. Bağırıp kovmak geliyordu içinden hepsini. Hazırladıkları o süslü yiyecekleri başlarına savurmak, üstlerine şöyle ansızın bir yürüyüp korkutmak istiyor, ama kendini tutuyordu. Bunlara küçücük bir kabalık yapsa, artık bunu nasıl büyütüp her yere yayacaklarını biliyordu. Sonra ayıkla pirincin taşını. Gel de anlat herkese böyle olmadığını.

Ayrıca, bu çevrede yaşayanlardan da hoşlanıyordu Pembe Yunus. Gerçekten seviyordu bu sıcakkanlı balıkları. Aralarından budalalar ve dalkavuklar da çıkıyordu. Ama hepsi de böyle değillerdi ya.

Sözgelişi, bir seferinde bir Levrek ailesinde konuk kalmışlardı. Pembe Yunus unutamıyordu bunu. Babadan en küçük çocuğa kadar onların o soylu davranışlarına hayran kalmıştı.

Baba Levrek fırtınalardan söz etmişti hep. Ama kendi kahramanlığının, gözü-

pekliğinin övgüsünü yapmak için değil. Gerçekten fırtınalı havalardan hoşlandığı, öyle zamanlarda kendini büsbütün başka duyduğu için.

Pembe Yunus da, Mercan da, onun bu konuda ne kadar içten olduğunu hemen anlamışlardı. Yapmacıklara abartmalara kaçmadan, onurlu ve yalın bir deyişle anlatıyordu başından geçenleri. Üstelik inandırmaya çalışmıyor, hatta bazen inanmayacaklarından çekinerek kimi şeyleri yumuşatarak anlatmaya çalışıyordu.

Fırtınalı bir günde balıkçılar onu yakalayıp sandallarına çekmişlerdi. Ama o ne yapıp yapıp oradan kaçmayı başarmıştı. Ayrıca, bir sürü başka balığın kaçmasına da yardımcı olmuştu. Dudağındaki yara izi de o günün anısıydı. Durgun bir sesle, heyecanlanmadan anlatıyordu bunları hep.

«Bizim soyumuzda var galiba,» demişti Levrek. Hep o ağır başlı sesiyle ve biraz da utanarak konuşuyordu. «Fırtına

çıktı mı, nasıl söylemeli, biraz deliriyoruz galiba. Kendimizden geçiyoruz diyebilirim.»

Çocuklar da hiç ses çıkarmadan, uslu uslu dinliyorlardı. İşte Pembe Yunus onları hiç unutamıyordu. Üstelik, sofraları da pek öyle zengin değildi. Ama gocundukları yoktu bundan. Çünkü yetecek kadardı her şey. Hiç biri aç kalmamıştı. Kimse kimseyi zorlamamıştı daha fazla yemesi için. O gece çoktandır özledikleri rahatlığa kavuşmuşlardı ikisi de.

■

PEMBE YUNUS'LA Mercan bütün günlerini dolaşmakla geçiriyorlardı artık. Sular da iyiden iyiye ısınmıştı. Hele sığ yerlerde, kayaların üstünde, düpedüz sıcaktı sular. Böyle yerlerde biraz fazla kaldılar mı, hemen kendilerini gölgelik bir yere atıyorlardı.

Öğle oldu mu herkes uykuya çekiliyordu denizaltında. Kimi balıklar da yu-

murtlamak için yumuşak kumluklar arıyorlardı. Karşılarına çıkan her yaşlı balığı saygıyla selâmlıyordu Pembe Yunus. Hem de öyle şakacıktan, alay olsun diye değil. Gerçek bir ağır başlılıkla davranıyordu.

Mercan onun bu kadar kısa zamanda gösterdiği bu ilerlemeye şaşıyordu. Bir yandan da seviniyordu. Çünkü onun bu olgunluğa erişmesinde kendi payı olduğunu biliyordu.

Pembe Yunus bir akşam uyumadan önce teşekkür etmişti Mercan'a.

«Sen olmasaydın,» demişti, «O ağdan belki de hiç kurtulamazdım.»

«Haydi canım,» diye karşılık vermişti Mercan. «Sen kendin çıktın oradan. Ben tutup elinden çekmedim ya.»

«Yok yok,» diye diretmişti Pembe Yunus. «Sen bana yardım etmeseydin, belki de bir sirkin havuzundaydım ben şimdi. Öyle bir yerde de nasıl yaşanır, düşünmek bile istemiyorum.»

«Böyle şeyler düşünme artık,» dedi

Mercan.

«Yaaa,» dedi Pembe Yunus, dalgın dalgın. «Dedelerimden biri anlatmıştı. Sirklerde insanlar Yunusları çemberlerden atlatır, top oynatırlarmış. Türlü türlü cambazlıklar öğrettikleri de varmış. Hatta bazıları düpedüz dost olurmuş insanlarla.»

«İnsanlara bu kadar yakın olduğunuzu bilmezdim,» dedi Mercan. Biraz alay edercesine söylemişti bunu. Ama Pembe Yunus hiç de öyle almadı.

«Pek de uzak sayılmayız,» diye karşılık verdi ciddî bir sesle. «Bizim böyle denizlerde kalıp, karaya çıkmamamız ayrı bir hikâye. Uzun bir destanı vardır bunun.»

«Dinlemek isterdim,» dedi Mercan merakla.

«Şimdi geç oldu artık. Başka bir gün anlatırım,» deyip susmuştu Pembe Yunus. Gözlerini de kapamıştı. Mercan onun hemen uykuya daldığını anlamış, çaresiz kendisi de uymuştu ona.

GÜNLER birbirini kovalıyordu. Pembe Yunus'la oldu mu, zaman öyle çabuk geçiyordu ki, Mercan bazen filanca yere gideli üç gün oldu sanıyordu. Oysa bir bakıyordu, bir hafta geçmiş. Ya da o batık gemideki altınları bulalı bir hafta oldu sanıyordu, sonra anlıyordu ki bir ay geçmiş aradan.

Yaz gelmek üzereydi artık. Sık sık yosunların, kayaların gölgesine sığınmak zorunda kalıyorlardı gezerken. Günler de iyice uzadığı için gece uykusu yetmez olmuştu. Bu yüzden öğleleri de yemekten sonra, kuytu bir köşe bulup biraz kestiriyorlardı.

Bu uykular pek tatlı geliyordu Mercan'a. Çünkü bir gün olsun, şöyle sabahtan akşama kadar dinlenemiyorlardı. Oradan oraya dolaşmaktan başı dönmüştü.

Pembe Yunus'un ardından yetişmek de başlı başına bir işti. Onun bir iki kuyruk vuruşuyla aldığı yolu, Mercan canını

dişine takarak alıyordu. Kan ter içinde kalıyordu hep ona yetişeceğim diye.

Günleri bu kadar renkli geçmese çoktan bırakacaktı bu gezileri. Ama ne zamandır düşlediği bir şey gerçekleşmişti işte. Denizlerde korkmadan, açlık tehlikesiyle karşılaşmadan dolaşmaktan daha hoş ne vardı?

Hele bir gece gezintileri vardı, Mercan ne zaman onu hatırlasa, zevkten heyecanlanıyordu. Kocaman bir ay duruyordu denizin üzerinde o gece. Suyun içi gümüş tozları serpilmiş gibi pırıl pırıldı. Nereye gitseler peşlerinden yaldızlı bir ışık seli de birlikte geliyordu. Hızla yüzen balıkların pulları yakamozlar yapıyor, gümüş gibi parlıyordu. Büyük bir düğün alayındaymış gibiydi herkes. Parıltıdan başı dönmüştü Mercan'ın.

Bütün gece hiç konuşmadan yüzmüşlerdi. Belli belirsiz bir şarkı dolaşıyordu sanki sularda. Bir düş gibi inanılmayacak kadar güzel bir parlaktı her şey. Geceleyin korkmadan dolaşabilmenin tadını ilk

olarak duymuştu Mercan. O zamandan beri de dolunaylı bir gece kolluyordu hep.

Bir sabah, yolları bir sünger tarlasına düşmüştü. Pembe Yunus durmuş, süngerlerin deliklerine girip çıkarak saklambaç oynayan küçük balıkları seyretmeye başlamıştı. Saatlarca kalmışlardı orada.

Sonra giderlerken Pembe Yunus'un dalgınlığı Mercan'ın dikkatini çekmişti.

«Canını sıkan bir şey mi var?» diye sordu ona.

Pembe Yunus bir süre düşünceli düşünceli sustu.

«Keşke ben de küçük bir balık olsaydım,» dedi sonra.

Mercan şaşmıştı onun bu isteğine.

«Küçük balık olmak mı?» dedi.

«Evet,» dedi Pembe Yunus. «Ben de onlar gibi oynayabilmek isterdim. Ama bu iri gövdeyle süngerlerin arasından geçmenin imkânı yok.»

«Herkesin yeri ayrıdır,» dedi Mercan. «Belki oyun oynarken iyidir küçük olmak, ama onun dışında pek de isteni-

lecek bir şey değil. İnan bana.»

«Buralarda herkesten iri olmak canımı sıkmaya başladı,» dedi Pembe Yunus üzgün bir sesle.

«Haklısın belki,» diye karşılık verdi Mercan. «Ama sonuna kadar da burada kalacak değilsin ya. Nasıl olsa sürünü bulup başına geçeceksin bir gün.»

«Hayır. Artık başkan olmak istemiyorum. Sürümü bulayım yeter,» diye bağırdı birden, Pembe Yunus.

Mercan hiç bir şey söyleyemedi. Anlamıştı. onu. Üzüntüden boğazı düğümlenmişti. Koca denizde sürüsünü bulmanın kolay bir şey olmadığını biliyordu. Ama Pembe Yunus'un sürgit buralarda yaşayamayacağı da açıktı. Bunları düşününce, ağlamamak için zor tuttu kendini.

«Yakında sürüne kavuşursun sen de,» diyebildi.

Pembe Yunus öbür yana bakıyordu. Göz yaşlarını göstermek istemiyordu Mercan'a. Böylece bir süre gittiler.

Alabildiğine güzel bir gündü. Belli

bir amaçları yoktu. Öylece geziniyorlardı. Böyle başıboş yüzmenin de ayrı bir tadı vardı. Yalnız renkleri ve sesleri duyarak dolaşmak Mercan'ın çok hoşuna gidiyordu.

Bir süre böyle kendilerinden geçmiş bir halde yüzdüler. Sarı ve mor şakayıklarla kaplı büyük bir kayalığı yeni geçmişlerdi ki, Mercan yukarıyı göstererek Pembe Yunus'u durdurdu.

Balıkçı kayıklarının şişkin ve uzun karınları salınıyordu üstlerinde. Pembe Yunus bakınca teknelerin yanıbaşından sarkıtılmış oltaları ve uçlarındaki iğneleri gördü. Küçük solucanlar takılmıştı iğnelere.

«Balıkçılar, değil mi?» diye sordu.

«Evet,» dedi Mercan. «Çok sessiz olmalıyız. Biraz daha dibe inelim.»

Pembe Yunus onun arkasından gitti. Ama gözlerini kayıkların kırmızıya boyalı şişkin karınlarından alamıyordu. Aşağıdan kocaman, tombul balıklar gibi görünüyorlardı. On kadar kayık vardı.

«Bak şimdi,» dedi Mercan fısıltıyla, «Küçük balık olmanın kötülüğünü gör de anla.»

O sıra iki küçük İstavrit iğnelere yaklaşıp solucanların çevresinde dönmeye başladılar.

«Ama,» dedi Pembe Yunus, «Bunlar küçük oldukları için değil, aptal oldukları için yaklaşıyorlar iğnelere.»

«Hayır,» dedi Mercan, «Aptal oldukları için değil, aç oldukları için. Baksana, açlıktan nasıl bir deri bir kemik kalmışlar.»

«Aptal olmasalardı, aç da kalmazlardı.»

«Hayır,» dedi yine Mercan. «Küçük balıklar sık sık açlıkla karşı karşıya kalırlar. Biliyorum, bunu anlamak senin için kolay bir şey değil. Ama bu iş böyle. Bir lokma bir şey için yakalanmayı bile göze alıyorlar.»

Pembe Yunus, bir süre iğnelerin çevresinde dolanan İstavritlere baktı.

«Yürü gidelim buradan,» dedi sonra.

«Bu salakları seyretmeye daha fazla dayanamam.»

Mercan bir İstavritlere, bir ona bakarak başını salladı. Sonra peşi sıra yüzmeye koyuldu Pembe Yunus'un.

O gün akşama kadar orada burada dolaştılar. Nedense pek az konuşuyordu Pembe Yunus. Mercan da gevezeliğin sırası olmadığını anlamıştı. Çünkü belli etmek istemese de, Pembe Yunus'un sürüsünü aradığını sezmişti. Gözlerini dört açmış bakınıyordu.

Mercan da çevresini dikkatle gözlüyor, onlara ait bir iz yakalamaya çalışıyordu. Rastladığı tanıdık balıklara Pembe Yunus'a duyurmadan, onun sürüsünü görüp görmediklerini soruyordu. Ama şimdiye kadar olumlu bir karşılık alamamıştı daha.

Pembe Yunus'un keyfinin yerinde olmadığı yüzünden anlaşılıyordu. Ağzının iki yanındaki gamzeleri görünmez olmuştu. Karşılaştıkları güzel renkli, büyük yelpaze kuyruklu balıklara, iri istiridye-

lere, onların içindeki parlak incilere bakmadan geçmesi de bunu belli ediyordu.

Öğleyin uyumadıkları için ikisi de yorgun düşmüştü. Pembe Yunus üzüntüden bitkindi daha çok. Hiç bir şeyden tat alınıyordu. Canı sıkılmıştı iyice. Suların sıcaklığı da büsbütün gevşetiyordu.

Mercan erkenden çekilip uyumak için gözlerini dört açmış, geceyi geçirebilecekleri bir kovuk araştırıyordu.

Güneşin batması yakındı artık. Ilık sular bakır kızıllığına bürünmüştü. Yunus da, Mercan da kıpkırmızı görünüyorlardı. Yosunlar tembel tembel dalgalanıyordu. Kumların içinden ağır ağır yükselen hava kabarcıkları çoğalmaya başlamıştı. Mercan'ın gözleri kapanıyordu uykudan. Hem yüzüyor, hem de uyukluyordu artık.

Bir ara düş görür gibi oldu. Sözde giderlerken, karşılarına kocaman bir balık çıkıyor, onlar hiç aldırmadan canavarın ağzının içine doğru süzülüp gidiyorlardı.

Korkuyla gözlerini açtı Mercan. Ama

açar açmaz korkusu dağılacağına büsbütün çoğaldı. Olduğu yerde durdu. Sonra Pembe Yunus'a seslendi.

«Baksana sen de şuraya,» dedi. «Ben mi düş görüyorum, yoksa şurada duran gerçek bir canavar mı?»

«Nerede?» diye sordu Pembe Yunus dalgın dalgın.

«Şurada canım, hemen karşımızda.»

Pembe Yunus da baktı. Karşılarındakini görünce birden ayıldı. Biçimi belli olmayan, kocaman, benekli bir yaratık vardı orada. Balinaya da benziyordu ama, olamazdı. Köpekbalığı desen, o da değil Ne yüzgeci görünüyordu, ne de gözleri vardı. Kocaman bir başla, genişleyip daralan, garip bir gövde. Sanki derin derin soluk alıyordu. Geniş mi geniş bir ağız boşluğu görünüyordu. Ama dişleri var mıydı, yok muydu, belli değildi.

Pembe Yunus, şaşkın şaşkın Mercan'a baktı. Çoktandır böyle bir tehlikeyle karşılaşmamışlardı. Mercan'ın gözleri büyümüş, olduğu yere çakılmış kalmıştı.

Ne geri dönüp kaçabiliyor, ne de yaklaşabiliyordu bu canavara. Akşamın alaca ışığında da iyi seçilmiyordu. Yalnız üstündeki benekler kıpır kıpır oynaşıyorlardı.

Canavar da durmuş, öylece bakıyordu onlara. Bakıp bakmadığı da belli değildi ya. Karşılıklı duruyorlardı şimdi. Kaçmak mı daha doğru olur, yoksa kımıldamamak mı, kestiremiyordu Pembe Yunus. Önlerine çıkan bu koca yaratığın ne olduğunu anlayamadığı için korkmaya başlamıştı. Tam da güneş batarken böyle bir şeyle karşılaşmak iyice canını sıkmıştı. Zaten yeteri kadar dertliydi. Bir de bu çıkmıştı şimdi başlarına.

Kocaman yaratık birden şişip genişlemeye başladı. Şiştikçe biçimi bozuluyor, büsbütün tanınmaz oluyordu. Büyüdü, bütüdü, sonra ansızın hiç ses çıkarmadan patlayıp dağılıverdi. Hemen ardından çevrelerini bir sürü küçük balık sarıverdi. Binlercesi bir arada gülüşüp oynaşıyorlar, «Şaka yaptık, şaka yaptık,» diye bağırışıyorlardı. Öyle küçük ve çoktular ki,

Pembe Yunus da, Mercan da şaşırdı.

Küçük balıklar bir süre çevrelerinde dönüp durdular. Bir şarkı tutturmuş, dans ederekten yüzüyorlardı. Az sonra da geldikleri gibi ansızın yok oldular. Hepsi birden çekip gitmişlerdi. Şimdi ortada ne o garip yaratık vardı, ne başka bir şey.

Mercan neden sonra hatırlamıştı. Onlar da küçükken bu oyunu oynarlardı hep. Bir sürü çocuk toplanırlar, aralarından biri onları büyük bir balık gibi görünecek biçimde sıraya sokardı. Bu sırayı bozmadan yüzerlerken, hele uzaktan kocaman bir balığa benzerlerdi gerçekten de. Böylece dolaşıp karşılarına çıkanları korkuturlar, sonra gülüp alay ederlerdi. Hele kalabalık olunca, daha da hoş ve etkili olurdu bu oyun.

İşte şimdi küçük yaramazlar, kendilerine de aynı oyunu oynamışlardı. Hem de ustaca oynamışlardı doğrusu. Kendini tutamayıp gülmeye başladı Mercan.

Pembe Yunus, işi hâlâ anlayamadığı için, şaşkın şaşkın bakıyordu ona. Ne bu

canavara, ne küçük balıkların şarkı söyleyip dönmelerine, ne de şimdi Mercan'ın böyle kahkahalarla gülmesine bir anlam verebiliyordu. Ama Mercan öylesine içten kahkahalar atıyordu ki, Pembe Yunus da elinde olmadan gülmeye başladı.

Neden sonra karanlığın bastırdığını fark edip yer aramaya koyulduklarında hâlâ için için gülüyordu Mercan. Pembe Yunus dayanamadı artık.

«Şunu anlat da neye güldüğümüzü ben de bileyim,» dedi.

Mercan başını sallayıp küçük balıkların onlara oynadıkları oyunu anlatmaya başladı.

Bu oyun Pembe Yunus'un da öyle hoşuna gitmişti ki, kahkahaları geç saatlara kadar kesilmedi ikisinin de. Yakında oturan balıklar uyanıyor, bir süre merakla onları dinleyip bir tehlike olmadığını anladıktan sonra yine dönüyorlardı tatlı uykularına.

ERTESİ GÜN Pembe Yunus uyandığında Mercan'ı yanında göremedi. Seslendiğinde de karşılık alamadı. Merak edip dışarıya çıktı. Ortalıkta yoktu yine. Kendisine haber vermeden gidişi canını sıkmıştı. Bir an onu bir daha hiç göremeyeceğini düşündü.

Mercan'ın kendisine nasıl candan bir yol arkadaşı olduğunu o zaman anladı. Yalnızlığını unutmasında bu kadar büyük payı vardı demek! Bunca zamandır öyle alışmıştı ki ona, gidişini çok yadırgamıştı.

Dışarıda her yer ışıl ışıl olduğu halde, Pembe Yunus'un içini koyu bir karanlık bastı. Sanki birdenbire her şeyin rengi solmuştu. Bütün neşesi kaçmıştı. Olduğu yerde durup kara kara düşünmeye başladı.

Ama az sonra çıkageldi Mercan. Hiç de öyle kötü bir iş yapmış hali yoktu. Tam bir şey söylemeye hazırlanırken Pembe Yunus'un asık yüzünü görüp sustu. Ya-

nına yaklaştı. Kırgın kırgın bakıyordu Pembe Yunus.

«Nerelere kayboldun?» diye sordu.

«Hiç,» dedi Mercan. «Şurada eski bir dostum vardı da ona uğradım.»

«Böyle habersiz gitmek de yeni mi çıktı?»

«Özür dilerim,» dedi Mercan. «Bu kadar kalacağımı sanmıyordum. Ama söz sözü açtı işte. Çok erken uyandım, seni uyandırmak istemedim.»

«Her neyse,» dedi Pembe Yunus. «Bırakalım öyleyse bunları da, şimdi ne yapacağımıza karar verelim. Benim karnım acıktı.»

«Ben de bir şey yemedim, ama buradan hemen gitmemiz gerekiyor.»

«Neden?»

«Balıkçılar buraya doğru geliyorlarmış.»

«Gelirlerse gelsinler. Bize bir zararları dokunmaz. Biliyorsun, uzaktan uzağa bir soydaşlığımız var onlarla.»

«Onu bunu bilmem,» dedi Mercan.

«Ama ellerinde yine dinamit varsa, soydaşlığın da bir anlamı kalmaz.»

«Dinamit mi?» diye korkuyla sordu Pembe Yunus.

«Ne sandın ya?» dedi Mercan. «Ağla, oltayla gelseler, kimse aldırmaz. Ama dinamitin adı bile titretir her yeri.»

«Evet, o zaman hiç durmayalım,» dedi Pembe Yunus. «Hemen yola çıkalım. Nasılsa bir şeyler buluruz yiyecek.»

Mercan da aynı şeyleri düşündüğü için fazla oyalanmadan yola koyuldular. Pembe Yunus iyice telâşlanmıştı. Unutup hızla yüzüyor, sonra durup Mercan'ı beklemek zorunda kalıyordu. Mercan daha şimdiden soluk soluğa kalmış, yorulmuştu.

Pembe Yunus uyurken de az yol tepmemişti Mercan. Gerçekte, karşılaştığı balıklara bir Yunus sürüsü görüp görmediklerini sormak için dolaşmıştı. Ama hiç birinden olumlu bir karşılık alamamıştı yine. Bunun yerine, balıkçıların buraya doğru yaklaştıklarını söylemişlerdi. Her

yıl aynı adamlar bu zamanlarda gelip avlanıyorlardı burada. Kimi zaman dinamit kullandıkları da oluyordu. Bu yüzden kim görse hemen başkalarına da haber veriyor, kaçmaları için uyarıyorlardı birbirlerini.

Mercan bir ara daha fazla dayanamayacağını anladı. Tıkanıp kalacaktı neredeyse.

«Dur,» diye inledi. Bitkin bitkin bakıyordu Pembe Yunus'a. «Dur da şurada biraz dinlenelim.»

Bir yosun tarlasının üstündeydiler.

«Burayı geçelim de öyle duralım,» dedi Pembe Yunus. «Şu yosunlardan oldum bittim hoşlanmam.»

Oysa yosunların arasına girip gölgede biraz dinlenmeyi düşünüyordu Mercan. Ama çaresiz boyun eğdi.

Yosun tarlasını geçip kumları sapsarı ışıldayan küçük bir alana geldiler. Alanın bir kıyısında sıra sıra dizilmiş kocaman İstiridyeler vardı. Geldiklerini görünce sessizce kapanıp iri hava kabarcıkla-

rı çıkarmaya başladılar.

Pembe Yunus'la Mercan yüreklerinin atışı yavaşlayıncaya kadar beklediler. Açlıklarını çoktan unutmuşlardı.

Mercan şu dinamit kullanan balıkçılara içinden verip veriştiriyordu. Bir türlü vazgeçmemişlerdi bu işten. Şu güzelim yaz gününü zehir etmişlerdi işte. Ne ışıl ışıl yanan suyun, ne de sessiz, mor gölgeli kuytuların tadı kalmıştı.

Orada durup dinlenirlerken, neredense bir ara Mercan'ın aklına geldi.

«Şu senin insanlarla soydaş olma hikâyen nedir kuzum?» diye sordu. «Hani bana anlatacağına söz vermiştin?»

«Şimdi sırası mı bunun, canım?» diyecek oldu Pembe Yunus. Ama Mercan diretti.

«Haydi haydi,» dedi, «Neden olmasın? Nasılsa biraz daha durup dinlenecek zamanımız var.»

Bir süre hiç sesini çıkarmadan gözlerini kapayıp düşündü Pembe Yunus. Sonra anlatmaya başladı.

«Çok eski çağlarda, insanların bugünkü kadar büyük gemileri yokmuş. Küçücük, yelkenli gemilerle, okyanusları aşmaya çalışırlarmış.

«Günün birinde, yine böyle bir gemiyle yola çıkmaya hazırlanan Yunus Kaptan, ülkesinin en gözüpek, en becerikli insanlarını toplayıp gemiye tayfa olarak almış. Geminin yelkenleri ipekten, direkleri gümüş kaplamaymış. Özenmiş de yaptırmış Yunus Kaptan. Görenler parmak ısırıyorlarmış. Uzaklardan bile pırıl pırıl parlıyormuş gemi.

«Hazırlıklar tamamlanınca, büyük gösterilerle uğurlanmış. Yalnız Yunus Kaptan değil, bütün şehir halkı övünüyormuş bu gemiyle. O zamanlar yaşayan bir deniz perisi de gemiyi görmüş. Öyle beğenmiş, öyle beğenmiş ki, bütün işini gücünü bırakıp gemiyi gizlice izlemeye başlamış.

«Günlerce yol almış gemi. Deniz perisi de bırakmamış peşini. Gemi gitmiş, o gitmiş. Ama Yunus Kaptan'la tayfala-

rı, bir gün öyle bir fırtınaya yakalanmışlar ki, ne yelken kalmış, ne direk. Uzun uzun boğuşmuşlar kabaran denizle. Tayfaların hiç biri gözünü bile kırpmamış.

«Gelgelelim, kocaman bir dalga gemiyi savurup fırlatmış. İçindekilerin hepsi denize dökülmüşler. Başlamışlar dalgalar arasında çırpınmaya. Hepsi de iyi yüzücü imişler ama, yakınlarında ne bir ada varmış ne de bir kara parçası. Yalvarıp yakarmaktan başka bir şey gelmiyormuş ellerinden...

«Deniz perisi onların bu haline acımış. Ama gücünü kullanıp onları denizden kurtarmak elinde değilmiş. Çünkü fırtınaya karşı gelirse, nasıl cezalandırılacağını biliyormuş. Düşünmüş taşınmış, en sonunda sihirli değneğiyle dokunup hepsini balık yapmaya karar vermiş. Böylece, hiç değilse canlarını kurtarırlar diye düşünmüş. Düşündüğü gibi de yapmış.

«Gemiciler gerçekten de kurtarmışlar canlarını. Ama bir daha insan kılığına dönememişler. Soyları balık olarak sür-

müş gitmiş. Kendilerini denize uydurmuşlar. Kaptanlarının adından dolayı da bu balık soyuna Yunus denmiş. İşte bu hikâyeye göre, bizim soyumuz bu Yunus Kaptan'dan geliyor.»

Pembe Yunus sustuktan sonra Mercan merakla sordu:

«Her halde çok eski bir hikâye bu?»

«Oh, öyle,» dedi Pembe Yunus. «Yüzlerce, hatta binlerce yıl önce olmuş bu olay.»

«Acaba balık soyundan gelen insanlar da var mıdır? Ne dersin?» dedi Mercan.

Pembe Yunus güldü. «Kim bilir,» dedi, «Belki de vardır. Ama onlara ait bir hikâye dinlemedim hi.»

Bir süre ikisi de susup deniz perilerinin sihirli değneklerle dolaştığı o eski günleri düşündüler.

Neden sonra Pembe Yunus silkindi.

«Dinlendiysen artık yola çıkalım,» dedi.

«Evet,» diye karşılık verdi Mercan.

«Burada daha fazla durmamızın hiç bir ğereği yok. Ne demişler: Yolcu yolunda gerek.»

«Haydi bakalım,» dedi Pembe Yunus.

Sonra ikisi birden yüzgeçlerini sallayıp yüzmeye başladılar. Ilık, aydınlık suların içinde ok gibi kayıyorlardı. Deniz öğle sıcağının uyuşukluğu içinde kımıldamadan duruyordu. Tek bir kırışıklık yoktu üzerinde.

Hiç ara vermeden uzun uzun yüzdüler. Oldukça derin yerlere gelmişlerdi. Ortalık o kadar aydınlık olduğu halde denizin dibini zorlukla görebiliyorlardı. Az sonra hiç bir şey görünmez oldu. Ama biraz daha ilerleyince denizin dibi yeniden belirdi altlarında. Önlerinde tatlı bir eğimle yükseliyordu şimdi. Bütün yüzeyi pırıl pırıl kumlarla kaplıydı. Yukarıdan yumuşacık, kadife gibi görünüyordu.

Pembe Yunus yavaşladı. Arkasından gelen Mercan'ın yanına yaklaşmasını bekledi. Derinden derine bir uğultu duymuştu. Soluk soluğa gelip duran Mercan'a da

duyup duymadığını sordu. Mercan susup dinledi.

«Evet,» dedi, «Yakınlarda bir gemi var her halde.»

«Balıkçılar olmasın?» ·

«Yok canım,» dedi Mercan, «Bu büyük bir gemiye benziyor. Bir yolcu gemisidir belki de.»

İkisi de durup dinlediler. Uğultu gittikçe yaklaşıyor, denizi döven uskurun vınlayışı daha iyi duyuluyordu. Suyun titreşimine bakılırsa, oldukça büyüktü gemi. Sanki bütün denizin altını söke söke geliyordu.

«Geminin yolu üzerinde durmasak iyi olur,» dedi Mercan. Ne olur ne olmaz, dümen suyuna fazla yaklaşmak istemiyordu. Uskurun dalgalandırdığı sular bazen büyük bir basınçla gelip çarpıyor, rastladığı balıkları eziyordu.

Pembe Yunus ise büsbütün başka şeyler düşünüyordu. Çoktandır böyle büyük gemilerle karşılaşmamış, şöyle gönlünce bir yarış edememişti.

İçi kıpır kıpırdı. Yarış düşüncesini kafasına taktığından beri durduğu yerde duramaz olmuştu. Hem sevinçten, hem de heyecandan ürperiyordu. Sonunda dayanamadı, Mercan'a döndü:

«Beni burada biraz bekleyebilir misin?» dedi.

«Burada beklemek mi?» dedi Mercan

«Evet, evet,» dedi Pembe Yunus. «Şey, şu gemiyle yarışmak istiyorum. Bakalım hangimiz daha hızlı gidiyor.»

«Vazgeç canım,» dedi Mercan. «O kadar yol geldik, yorgun değil misin?»

«Yok, yok,» diye atıldı Pembe Yunus, «Şuncacık olsun yorgunluk duyduğum yok. N'olur kırma beni. Seni çok bekletmem, hemen döneceğim. Geçip gitmeden yetişeyim şuna.»

Mercan çevresine bakındı.

«Pekâlâ, pekâlâ,» dedi. «Madem bu kadar istiyorsun.» Sonra az ilerideki bir kayayı göstererek: «Şurada bekleyeyim seni. Yalnız çok geç kalma. Bulabilecek misin burayı dönüşte?.»

«Bulurum,» dedi Pembe Yunus. Gitmeye hazırlanmıştı. Yüzgeçlerini sallayıp deniyordu. «Orada bekle sen. Bir yere uzaklaşma yalnız.»

Sonra hızla, uskur sesinin geldiği yere doğru atılıp uzaklaştı. Mercan arkasından bakarken, onun bu garip hevesine için için güldü. Bu yarış merakı büyük küçük, bütün Yunuslarda vardı.

Kayalığa doğru ilerleyip öğle uykusu uyuyabileceği kuytu bir yer aramaya koyuldu. Yorgunluktan bitmişti.

■

PEMBE YUNUS çok heyecanlıydı. Gemiye yaklaştığını duydukça büsbütün sabırsızlanıyordu. Bir yandan da korkuyordu. Ya yetişip geçemezse? Ne yüzle dönerdi Mercan'ın yanına? Kendi kendine ne yüzle bakardı, bir daha nasıl yarışa kalkabilirdi başka bir gemiyle? Eğer bu gemiye yetişip geçemezse, 'dümen suyu yutmuş bir Yunus' diye alay ederlerdi

kendisiyle. Ölünceye kadar silemezdi bu lekeyi alnından.

Yüzgeçleriyle kuyruğunu var gücüyle çırpıyordu. Az sonra gemiyi gördü. Bordasının deniz içinde kalan kısmı koskocaman, dev bir baline gibiydi. Kocaman uskur, köpürte köpürte yarıyordu suları.

Bir hızla atılıp geminin yanına varıncaya kadar gözleri kapalı yüzdü. İnadından, her yeri gerilmişti. Ama dümen suyundan kurtulmuştu artık.

Gemi arkasından bulanık, karmakarışık pis bir su izi bırakarak ilerliyordu. Deniz kuşları çığlık çığlığa izliyorlardı gemiyi.

Sular da öyle sıcaktı ki, hele böyle hızlı yüzünce kaynar suya batmış gibi oluyordu Pembe Yunus. Ama hiç bir şeye aldırdığı yoktu. Şimdi geminin yanıbaşında, onunla aynı doğrultuda yüzüyordu. Yetişmişti.

Sevincinden zıplamaya başladı. Hızla sıçrıyor, denizin mavi örtüsünü yırtıp havalara fırlıyordu. Geminin onu geçeme-

yeceğini anlamıştı. Her sıçrayışta biraz daha hızlanıyor, geminin baş tarafına biraz daha yaklaşıyordu. Suyun içinde bir süre yüzdükten sonra ok gibi havalara fırlıyor, takla atarak yeniden dalıyordu sulara. Havada uçarken güneşin sıcaklığını derisinin üzerinde duyuyordu. Kuşların çığlıklar atarak oradan oraya kaçıştıklarını görüyordu.

Çok geçmeden gemi arkalarda kalmaya başlamıştı. Pembe Yunus sevincinden kahkahalar atıyor, çifte taklalarla sularda yuvarlanıyordu. Şimdi Mercan'ın da burada olup kendisini görmesini nasıl isterdi. Hepsini anlatacaktı ona. İster inansın, ister inanmasın. Bu koca gemiyi kolaycacık geçivermişti işte yarışta. Öyle fazla da zorlamamıştı kendini.

Takla ata ata yüzüyor, sıçrıyor, suyun yüzüne çarparken çıkan sesi dinliyordu. Böyle sonsuza doğru uçarmış gibiydi.

Bir ara sıçradığında, hiç beklemediği bir şeyle karşılaştı. Gemiyle yarışan yalnız kendisi değildi. Başka bir Yunus daha

vardı az ilerisinde. Kendi gibi Pembe değildi ama, basbayağı bir Yunus'tu işte. Buna öylesine şaştı ki, Mercan'ı da, gemiyi de unutuverdi. Kendi soyundan bir balık, bir Yunus görmeyeli aylar olmuştu. Yabancı da olsa bir Yunus'tu yine. Aklı karmakarışık olmuştu.

Gördüğü Yunus'a yaklaşmaya çalışırken, onun ilerisinde daha başkalarının da olduğunu gördü. Şimdi birbiri ardından sırayla suyun üstüne çıkıp çıkıp dalıyorlardı. Oldukça da kalabalıktılar.

Heyecandan soluğu tıkandı Pembe Yunus'un. Biraz daha yaklaşmak için var gücüyle atıldı. Yüreği duracak gibiydi. İşte şu, sağında giden, kardeşi değil miydi? Ya o, onun önündeki, dayısıydı işte. Daha ileride de annesi ile babası. Yüreği öyle hızlı atmaya başladı ki, göğsü yırtılacakmış gibi geldi Pembe Yunus'a.

O kadar bağırmak, onlara seslenmek istediği halde sesi çıkmıyor, hiç bir şey söyleyemiyordu. Boğazı düğümlenmişti sanki. Bir taş gelmiş, tıkamıştı boğazını.

Üst üste yutkunuyor, ama atamıyordu onu oradan.

Az sonra öbür Yunuslar da gördüler onu. Görür görmez de tanıdılar. Şunun şurasında kaç tane Pembe Yunus vardı ki denizlerde. Hemen toplanıp çevresini sardılar. Pembe Yunus artık kendini tutamamış, ağlamaya başlamıştı. Annesinin gözünde de yaşlar birikmişti. Kardeşleri sevinç çığlıkları atıyor, herkes gelip okşuyordu sırtını.

Şaşkınlıktan ve sevinçten Pembe Yunus'un dili tutulmuştu. Hiç bir şey söylemeden yalnız gülümseyerek karşılık veriyordu sorulara. Hepsi merak içindeydiler. Ne zamandır kaygılar içinde yaşamaktan zayıflamıştı annesi.

Orada dürmuş, sevinçle birbirlerini kucaklarlarken gemiyi unutmuştu hepsi de. Gemi de geçip gitmiş, çoktan uzaklaşmıştı artık.

Pembe Yunus biraz kendine geldiğinde onları ne kadar özlemiş olduğunu anlattı. Sonra kısaca başından geçenlerden

söz etti. Hepsi de merakla dinliyordu onu. Karşılaştığı tehlikeleri anlatırken annesi göz yaşlarını tutamıyordu. Pembe Yunus kardeşlerine gezip gördüğü yerleri daha sonra uzun uzun anlatacağına söz verdi.

Birden Mercan'ı hatırladı sonra. O kayalıkta hâlâ kendisini bekliyor olmalıydı. Öyle iyi bir dosttu ki, çekip gideceğini düşünemiyordu bile. Günlerce gitmese, onun kendisini orada bekleyeceğine inanıyordu. Mercan'ın sözünü açınca kardeşleri direttiler.

«Git onu da getir. Git getir, git getir,» diye bağırışmaya başladılar.

«Evet,» dedi annesi de, «Madem sana bu kadar yardımı dokunmuş, onu orada yalnız bırakman doğru olmaz. Git çağır, o da katılsın aramıza.»

Pembe Yunus onların Mercan'a gösterdiği bu ilgiye gerçekten sevinmişti.

«Hemen,» dedi. «Şimdi gidip getiririm onu. Siz burada bekleyin hele.» Sonra çabucak yola çıktı.

MERCAN sözleştikleri kayalıkta bekliyordu onu. Biraz sıkılmış gibiydi. Ama Pembe Yunus'u sevinçle karşıladı. Onu görünce bütün sıkıntısı dağılıp gitmişti bir anda.

«Ne oldu?» diye sordu. «Artık merak etmeye başlamıştım. Geçebildin mi gemiyi?»

«Ne gemisi?» dedi Pembe Yunus. Kendi sürüsünü bulmanın sevinciyle gemiyi de, yarış etmek için yola çıktığını da unutmuştu.

«Şu yarışa kalktığın gemi canım,» dedi Mercan.

Pembe Yunus neden sonra hatırladı.

«Ah,» dedi, «Onu geçtim elbet. Ama sana çok daha mutlu haberlerim var.»

Konuşurken gözlerinin içi gülüyordu.

«Anlat bakalım, neymiş haberler,» dedi Mercan. «Sözü ne diye uzatıyorsun bu kadar?»

Pembe Yunus onu biraz daha meraklandırmak istedi.

«Bil bakalım,» dedi, «Ne olduğunu sen bil.»

«Amaaan,» dedi Mercan, «Seni beklerken zaten yeteri kadar sıkıldım. Şimdi bir de bilmece sorup yorma beni.»

«Şuna bakın,» dedi Pembe Yunus gülerek, «Ben yüzdüm, o yorulmuş.»

«Eeee, ben senin kadar genç değilim,» diye karşılık verdi Mercan. Yüzünü de ona kırgınmış gibi şakacıktan buruşturmuştu.

«Öyleyse dinle bak,» dedi Pembe Yunus. «Kendi sürümü buldum ben.»

Mercan önce anlayamadı. «Sürünii mü?» dedi.

«Evet,» dedi Pembe Yunus ışıl ışıl gülerek. «Annemi, babamı, kardeşlerimi, bütün hepsini.»

Mercan ancak o zaman uyandı. «Ne diyorsun?» diye sevinçle bağırarak zıpladı. «Bu mutlu haberi vermek için bu kadar bekletilir mi? Seni küçük şeytan seni.»

Pembe Yunus yerinde duramıyor, kıkır kıkır gülüyordu. Mercan da «Yaşasın,

yaşasın,» diye bağırıyordu.

Bir süre sonra aklına geldi Mercan'ın.

«Peki ama,» dedi, «Sen şimdi neden onların yanında değilsin? Yoksa yine başkan yapmadılar mı seni?»

«Başkanlık okyanusun dibine batsın,» dedi Pembe Yunus. «Hiç sözünü bile etmedim. Onlara yeniden kavuşmanın yanında başkanlığın ne değeri var?»

«Eee, öyleyse?»

«Seni almaya geldim,» dedi Pembe Yunus sevinçle.

«Beni mi almaya geldin?»

«Evet. Annem senin de bizimle birlikte gelmeni istedi. Senin gibi bir dostu aralarında görmekten kıvanç duyacaklar. Bana yaptığın iyilikleri bir bir anlattım onlara.»

«Şey,» dedi Mercan birden ciddîleşerek. «Bu çağrılarına sevinmedim desem yalan olur. Ama...»

«Aması ne?»

«Artık ben yaşlandım. Eskisi kadar iyi yüzemiyorum. Hele sizin gibi usta yü-

zücüler arasında hiç dayanamam. İkide bir kuyruk bağı olurum sizlere.»

Pembe Yunus 'Bu seninki de kuruntudan başka bir şey değil,' diyecek oldu.

«Yok, yok,» dedi Mercan. «Doğru söylüyorum. Birlikte dolaşırken sen de farkına varmışsındır.»

«Hiç bir şeyin farkına varmadım,» dedi Pembe Yunus.

Mercan derin derin içini çekti.

«Herkesin yeri ayrı,» dedi. «Benim de artık kendi yuvama, kendi çevreme dönmemin zamanı geldi aslında.»

«Ne yani?» diye sordu Pembe Yunus. «Sen şimdi bizimle gelmiyor musun?»

«Ne yazık ki hayır,» dedi Mercan. «Beni bağışlayacağınızı umarım.» Sesi titremeye başlamıştı. «Seninle iyi ve kötü günler geçirdik,» diye devam etti. «Dostluğundan her zaman kıvanç duydum. Sen de beni gerçek bir dost saymışsan mutlu olurum.»

Ağlamamak için sustu. Zor tutuyordu kendisini.

«Seni yalnız bırakıp dönemem,» dedi Pembe Yunus. O da duygulanmış, sık sık soluk almaya başlamıştı.

«Hayır,» dedi Mercan. «Sen şimdi sürünün yanına döneceksin. Ben de kendi evimin yolunu tutacağım. Doğru olan böyle davranmaktır. Herkes er ya da geç, kendi yerine dönmelidir. Seninle birlikte oluşumuz kısa sürdü, ama dostluğunu ölünceye kadar unutmayacağım.»

«Nasıl olur?» diye yalvararak sordı Pembe Yunus.

«Göreceksin, çok kolay olacak,» dedi Mercan. İkide bir öksürerek, sesini düzeltmeye çalışıyor, onun karşısında ağlayıp ayrılışlarını büsbütün güçleştirmek istemiyordu. «Doğa yasası bu,» diye devam etti. «Yalnız biz değil, herkes uymak zorunda buna. Doğru olanı bulmanın başka yolu yoktur.»

İkisi de bir süre birbirlerine bakarak sustular. Pembe Yunus onun kesin olarak gelmeyeceğini anlamıştı. Bir şeye karar verdi mi, kolay kolay dönmezdi

Mercan. Şimdi de vermişti kararını...

«Peki, ben şimdi ne söyleyeceğim sürümde seni bekleyenlere?» Pembe Yunus yumuşatıp caydırmaya çalıştı ama, kararından dönmedi Mercan.

«Hiç,» dedi, «Sana söylediğimi sen de onlara söylersin. Sanırım anlayacaklardır beni. Ayrıca saygılarımı ve sevgilerimi bildirmeyi de unutma.»

«Üzülecekler,» dedi Pembe Yunus.

«Üzülecek bir şey yok,» dedi Mercan onu avutmaya çalışarak. «Belki bir gün yine karşılaşırız.»

Pembe Yunus yutkunup bir süre sustu.

«Senden nasıl ayrılacağımı bilemiyorum,» dedi sonra. «Öyle alışmıştım ki. Zaman zaman seni kırdığımı da biliyorum ama. Umarım bağışlamışsındır beni.»

«Haydi haydi,» diye gülümsedi Mercan. «Aklımda hep güzel şeyler kalacak.»

«Benim de,» diye fısıldadı Pembe Yunus.

İkisinin de gözlerinin önünden, bir-

likte yaşadıkları günleri geçirdikleri belli oluyordu. Mercan biraz daha dursa kendisini tutamayıp boşanacağını anlıyordu.

«Haydi,» dedi, ağlamaklı sesiyle, «Artık yola çıksan iyi olacak. Yoksa merak edecekler seni. Ben de işte ancak varır evime.»

Pembe Yunus onun gözlerinin içine bakarak, «Hoşça kal!» dedi.

«Hoşça kal!» dedi Mercan da.

Sonra uzaklaşan Pembe Yunus'un arkasından bakarken kendini bıraktı. Hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Şimdi gittikçe uzaklaşan ıslığa, hıçkırığa benzer bir ses duyuluyordu yalnızca. Mercan onunla ilk karşılaştığı gün, daha Pembe Yunus'u görmeden, ağın içinden gelen bu sesi hatırladı. Aynı acıklı sesti bu, hiç değişmemişti.

Pembe Yunus da ağlıyordu.

BİTTİ

Ömür Candaş

PEMBE YUNUS

Denizler, dünyamızın kendine özgü hayatı olan değişik ülkeleridir. Hele deniz dipleri, mevsimleri, tabiat olayları, binbir renkleri, çeşit çeşit yaratıklarıyla olağanüstü bir dünyadır.

"PEMBE YUNUS" romanımızda pembe renkli ve yavru bir yunus balığının heyecan dolu hayat hikâyesini okurken aynı zamanda hayvanlar arasında da tıpkı insanlarda olduğu gibi dostluk, arkadaşlık, yalnızlık, mutluluk; ölüm korkusu, yaşama sevinci ve aile bağlılığı duygularının varlığına tanık olacaksınız.

12,50 Lira